

پاسخنامه

دوازدهم انسانی

۳ تیر ۱۴۰۱ (جامع سوم)

بنیاد علمی آموزشی قلمچی (وقف عام)

دفتر مرکزی: خیابان انقلاب بین صبا و فلسطین پلاک ۹۲۳ - بنیاد علمی آموزشی قلمچی (وقف عام) ۶۴۶۳-۰۲۱

«تمام دارایی‌ها و درآمدهای بنیاد علمی آموزشی قلمچی وقف عام است بر گسترش دانش و آموزش»

پدید آورندگان آزمون

طراحان به ترتیب حروف الفبا

نام طراحان	نام درس	عمومی
سیدعلیرضا احمدی، محسن اصغری، حسین پرهیزگار، علیرضا جعفری، هامون سیبوی، عرفان شفاعتی، محسن فدایی، فرهاد فروزان کیا، کاظم کاظمی، مرتضی منشاری	زبان و ادبیات فارسی	
نوید امساک، ولی برجی، اسماعیل علی پور، کاظم غلامی، سیدمحمدعلی مرتضوی، علی محسن زاده، الهه مسیح خواه، سیده محیا مؤمنی	زبان عربی	
محبوبه ابتسام، حسین ابراهیمی، امین اسدیان پور، محمد رضایی بقا، عباس سیدشبهسری، محمدرضا فرهنگیان، مجید فرهنگیان، مرتضی محسنی کیسر، فیروز زادنچف، سیداحسان هندی	فرهنگ و معارف اسلامی	
محمدجواد آقایی، رحمت‌اله استیری، سپهر برومندپور، تیمور رحمتی، حسن روحی، محمد طاهری، سعید کاویانی، عقیل محمدی‌روش، محدثه مرآتی	زبان انگلیسی	

نام طراحان	نام درس	اختصاصی
محمد بحیرایی، ابوالفضل بهاری، محمدابراهیم توننده‌جانی، محمد حمیدی، احمدرضا ذاکرزاده، امیر زراندوز، سعید عزیزخانی، جواد زنگنه قاسم‌آبادی، علیرضا عبدی، امیر محمودیان	ریاضی	
نسرتین جعفری، فاطمه حیاتی، سارا شریفی، فاطمه صفری، مهدی ضیائی	اقتصاد	
سید علیرضا احمدی، محسن اصغری، عزیز الیاسی پور، علیرضا جعفری، پوریا حسین پور، کمال رسولیان، مجتبی فرهادی، هومن نمازی، رضا نوروزیگی	زبان و ادبیات فارسی	
نوید امساک، ولی برجی، منیژه خسروی، سیدمحمدعلی مرتضوی، خالد مشیرپناهی	زبان عربی	
علی محمد کریمی، سیدعلیرضا علویان، جواد میریلوکی، میلاد هوشیار	تاریخ	
زهره دامیار، علیرضا رضایی، فاطمه سخایی	جغرافیا	
آزیتا بیدقی، علیرضا حیدری، فاطمه صفری، ارغوان عبدالملکی	علوم اجتماعی	
نیما جواهری، حسن صدری، حسین آخوندی راهنماچی	فلسفه و منطق	
حمیدرضا توکلی، مهدی جاهدی، کوثر دستورانی، مهسا عفتی، فرهاد علی‌نژاد	روان‌شناسی	

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	گزینشگر	مسئول درس	ویراستار	مستندسازی
زبان و ادبیات فارسی	مرتضی منشاری	سید علیرضا احمدی	محمدحسین اسلامی، محسن اصغری، امیرمحمد دهقان، کاظم کاظمی	فریبا رئوفی
زبان عربی (عمومی)	نوید امساک	نوید امساک	درویشعلی ابراهیمی، اسماعیل علی پور، آیدین مصطفی‌زاده	لیلا ایزدی
فرهنگ و معارف اسلامی	امین اسدیان پور، سیداحسان هندی	محمد رضایی بقا	محسن رحمانی، سکینه گلشنی	زهره قموشی
فرهنگ و معارف اقلیت	دبورا حاتانیان	دبورا حاتانیان	معصومه شاعری	-
زبان انگلیسی	محدثه مرآتی	محدثه مرآتی	سعید آقچه‌لو، رحمت‌اله استیری، محمدحسین مرتضوی، فاطمه نقدی	مهریار لسانی
ریاضی	محمد بحیرایی	محمد بحیرایی	ایمان چینی‌فروشان، مهدی ملارمضانی، علی ارجمند	الهه شهبازی
اقتصاد	سارا شریفی	سارا شریفی	فاطمه صفری	زهره قموشی
زبان و ادبیات فارسی (اختصاصی)	سیدعلیرضا احمدی، فرهاد علی‌نژاد	سیدعلیرضا احمدی، فرهاد علی‌نژاد	یاسین مهدیان، سیدعلیرضا علویان	فریبا رئوفی
زبان عربی (اختصاصی)	سید محمدعلی مرتضوی	سید محمدعلی مرتضوی	درویشعلی ابراهیمی	لیلا ایزدی
تاریخ	میلاد هوشیار	میلاد هوشیار	زهره دامیار	خدیجه جنت‌علی پور
جغرافیا	میلاد هوشیار	میلاد هوشیار	زهره دامیار	
علوم اجتماعی	ارغوان عبدالملکی	ارغوان عبدالملکی	فاطمه صفری	
فلسفه و منطق	نیما جواهری	نیما جواهری	فرهاد علی‌نژاد، امیرکیا باقری	زهره قموشی
روان‌شناسی	مهسا عفتی	مهسا عفتی	فرهاد علی‌نژاد	

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	سید محمدعلی مرتضوی (اختصاصی)، الهام محمدی (عمومی)
مسئول دفترچه	زهره دامیار (اختصاصی)، معصومه شاعری (عمومی)
گروه مستندسازی	مدیر: مازیار شیروانی‌مقدم، مسئول دفترچه: زهره قموشی (اختصاصی)، فریبا رئوفی (عمومی)
حروف‌چین و صفحه‌آرا	مهشید ابوالحسنی (اختصاصی)، زهره تاجیک (عمومی)
ناظر چاپ	حمید عباسی

زبان و ادبیات فارسی

۱- گزینه «۱»

(سیدعلیرضا امیری)

در بیت گزینه «۱»: هیچ واژه‌ای دارای مترادف نیست و کلمه «باره» نیز به معنای اسب آمده است و هم‌معنای «حصار» نیست.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۲»: واژه‌های «همت»، «عزم» و «قصد» مترادف‌اند.

توجه: واژه «همت» در معنای «دعای پیر در حق سالک» نیز کاربرد دارد. (رجوع کنید به سؤال ۱ قلمروی زبانی صفحه ۲۸ فارسی ۳)

گزینه «۳»: واژه‌های «فضل» و «دانش» مترادف‌اند.

توجه: واژه «فضل» در معنای بخشش نیز کاربرد دارد. (رجوع کنید به سؤال ۱ قلمروی زبانی صفحه ۶۱ فارسی ۱)

گزینه «۴»: واژه‌های طاق و سقف مترادف‌اند.

توجه: واژه «طاق» در معنای تک، تنها و یگانه نیز کاربرد دارد. (رجوع کنید به سؤال ۱ قلمروی زبانی صفحه ۶۵ فارسی ۳)

(فارسی، لغت، ترکیبی)

۲- گزینه «۳»

(مسین پرهیزگار - سبزوار)

در گزینه «۱»: شیدایی، / در گزینه «۲»: شیفتگی و هرزه/ در گزینه «۴»: عاشقی با کلمات مذکور در صورت سؤال ارتباطی ندارد. معنای واژه‌ها:

برازندگی: شایستگی، لیاقت / خودرو: خودرأی، لجوج / محال: بی‌اصل، ناممکن، اندیشه باطل / بسنده: سزاوار، شایسته، کافی، کامل / ورطه: گرداب، گودال، گرفتاری / سودایی: عاشق، شیفته، شیدا

(فارسی، لغت، واژه‌نامه)

۳- گزینه «۱»

(عرفان شفاعتی)

معنای درست واژه‌ها:

مقرون: پیوسته، همراه

سرشت: آفرینش، فطرت، طبع

زبونی: فرومایگی

(فارسی ۲، لغت، واژه‌نامه)

۴- گزینه «۲»

(علیرضا پعفری)

الف) آن‌که مشغول تو شد دارد فراغ (آسایش از چیزی داشتن، فراق نادرست است) از دیگران

ب) یکی ز بهر ثواب (متضاد وبال: صواب نادرست است) و یکی ز بیم وبال

ج) گر نشد اشتیاق او غالب (چیره و مسلط: درست است) صبر و عقل من

د) این دور بی‌وفایان ز ایشان چه خواست (طلب کرد: درست است) گویی

(فارسی ۳، املا، ترکیبی)

۵- گزینه «۳»

(فرهار فروزان‌کیا - مشهد)

در متن واژگان «صواب، سورت، آرم، ثنا، محظوظ، مستور، غایت القصوی» نادرستی املائی دارد. با توجه به گزاره معنایی آن به صورت املائی «صواب» درست است که معنای «درست و بی‌خطا» دارد. با توجه به گزاره معنایی «اطفا» (خاموش کردن) آتش خشم، صورت املائی «سورت» درست است که معنای «شدت و تندى و تیزی» دارد.

توجه داشته‌باشید که معادل معنایی «حیا و نجابت» آرم است و آذرم به معنای «نمد زین اسب» هیچ هماهنگی با این عبارت ندارد.

«حلیة ثنا» اضافه تشبیهی به معنای زیور ستایش است و «سنا» به معنای «روشنی کم‌تر از نور» با این عبارت هماهنگی ندارد.

«محظوظ» گشتن به معنای بهره‌ور گشتن صحیح است و «محضوض» (تحریک شدن برای جنگ) نادرستی املائی دارد.

با توجه به گزاره «دامن عفو الهی» صورت املائی «مستور» درست است که معنای «پنهان و پوشیده» دارد و «مسطور» به معنای «مکتوب» نوشته شده، هماهنگی با این عبارت ندارد.

واژه «غایت‌القصوی» به معنای «کمال مطلوب و حد نهایی هر چیز» تنها به همین شکل املائی صحیح است.

(فارسی، املا، ترکیبی)

۶- گزینه «۳»

(مرتضی منشاری - اردبیل)

در گزینه «۳»، یک غلط املائی وجود دارد و املائی درست آن به شکل زیر است: صور ← سور (جشن و شادی)

اما در هر کدام از گزینه‌های «۱»، «۲» و «۴» دو غلط املائی وجود دارد.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: قدر ← غدر (حیله و نیرنگ) / فراغ ← فراق (دوری)

گزینه «۲»: تبع ← طبع (سرشت، فطرت) / ثواب ← صواب (مصلحت، درست)

گزینه «۴»: امارت ← عمارت (آبادانی، ساختمان) / مرحم ← مرهم (هر دارویی که روی زخم گذارند، التیام‌بخش)

(فارسی، املا، ترکیبی)

۷- گزینه «۳»

(عرفان شفاعتی)

«فیه‌ماقیه» از آثار منثور می‌باشد.

(فارسی، تاریخ ادبیات، ترکیبی)

۸- گزینه «۱»

(کاظم کاظمی)

بیت «ج»: مجاز: پیمانانه ← شراب

بیت «د»: جناس: تیغ و تیز

بیت «ه»: تشخیص: آغوش بهار (اضافه استعاری و تشخیص)

بیت «الف»: حس آمیزی: چاشنی (مزه) داشتن جفا

بیت «ب»: پارادوکس: طهارت کردن با خون

(فارسی، آرایه، ترکیبی)

۹- گزینه «۴»

(مرتضی منشاری - اردبیل)

تشبیه (اضافه تشبیهی): لعل لب و تشبیه مرجح لب به شراب (برتری لب بر شراب)

ایهام‌تناسب: «دور»: ۱- دوره، زمان، ۲- گردش جام» که در این معنی با «ساقی» و «پیاله» تناسب دارد.

مجاز: «پیاله» مجاز از باده و شراب

جناس: «شب و لب»، «چه، به»

(فارسی، آرایه، ترکیبی)

۱۰- گزینه «۴»

(سیدعلیرضا امیری)

گزینه «۴»: «مه» استعاره از معشوق، «عقرب» از «زلف»، «زهره» استعاره از چهره و «شب‌نقاب» استعاره از زلف

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «لعل» استعاره از لب، «هندو» استعاره از خال یا مو، «قند» استعاره از لب
گزینه «۲»: بیت فاقد استعاره است. «پسته‌دهان» صفت جانشین اسم است و
نمی‌توان آن را استعاره در نظر گرفت. هم‌چنین شاعر «لب» را به «حلوای نبات»
تشبیه کرده است و معتقد است در باغ (مجاز از طبیعت) گلی مانند رخسار یار
نیست. (تشبیه مرجح)
گزینه «۳»: «سنبل» استعاره از گیسو، «تسرين» استعاره از چهره و «لاله‌زار»
استعاره از گونه‌های سرخ

(فارسی ۳، آرایه، ترکیبی)

۱۱- گزینه «۳»

(هامون سبطنی)

گزینه «۱»: «آفاق» مجاز از کل زمین است.
گزینه «۲»: «عقل» و «دل» هر دو انسان پنداشته شده و تشخیص دارند. «باغ
عشق» و «شاخ وفا» هر دو اضافه تشبیهی هستند.
گزینه «۳»: «باد سرد» استعاره از آه حسرت است، اما حس‌آمیزی ندارد، زیرا دمای
باد (آه) حس می‌شود.
گزینه «۴»: «چرخ» تکرار شده است و در هر دو مورد استعاره از آسمان‌ها و روزگار
است.

(فارسی، آرایه، ترکیبی)

۱۲- گزینه «۳»

(هامون سبطنی)

گزینه «۱»: «دلدار» و «یاری» هر دو نقش دستوری نهاد را دارند.
گزینه «۲»: گل در هر گلزار عشق نماند، راستی (صداقت) باید (بایسته و لازم است).
نه گل [بلکه] خاری هم نماند (نه تنها گلی نماند بلکه خاری هم نمانده است).
گزینه «۳»: با توجه به معنا مشخص می‌شود که دو مصرع بیت چهارم به همراه
مصرع نخست بیت پنجم روی هم یک جمله‌ی مستقل مرکب را تشکیل داده‌اند.
عقل به دل گفت: «گرچه اندر باغ عشق بر شاخ وفا باری نماند، یادگاری هم آخر از
آن نماند؟»
گزینه «۴»: «یادگار» یادگار و «آشنا_ آشنا» واژه‌های دوتلفظی هستند.

(فارسی، دستور، ترکیبی)

۱۳- گزینه «۴»

(سیدعلیرضا احمدی)

الگوی جمله در مصراع اول گزینه‌های «۱»، «۲» و «۳»: نهاد + مفعول + مسند + فعل
است، اما در گزینه «۴» جمله سه جزئی با مفعول است.
(فارسی ۳، دستور، صفت‌های ۵۴ و ۵۵)

۱۴- گزینه «۴»

(مسین پرهیزگار - سبزواری)

ترکیب‌های اضافی:

بیت ۱: نایب تو / روز قضا، «م» در آخر بیت متمم: «برای من»
بیت ۲: محبوب جهان / خلق خدا، «م» در غیر تم مفعول است.
بیت ۳: مقام ما / گوشه خرابات
بیت ۴: دل من / غم عشق / عشق تو

(فارسی، دستور، ترکیبی)

۱۵- گزینه «۴»

(کاترم کاظمی)

در بیت گزینه «۴»، واژه «مستور» پوشیده» با واژه «مسطور» نوشته شده» هم‌آوا است
و حذف فعل به قرینه لفظی نیز صورت نگرفته است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: در این بیت حذف فعل به قرینه لفظی صورت نگرفته است اما واژه
«هیلا» هم‌آوا ندارد.

گزینه «۲»: در این بیت حذف فعل به قرینه لفظی صورت نگرفته است اما واژه‌های
«عزل» و «نصب» هم‌آوا ندارند.

گزینه «۳»: در این بیت، با وجود هم‌آوا بودن واژه «غریب: ناآشنا» با «قریب:
نزدیک»، حذف فعل «هست» به قرینه لفظی در پایان بیت اتفاق افتاده است. خون
غریبان مباح است و مال، سیل (روا) [هست]

(فارسی ۱، دستور، ترکیبی)

۱۶- گزینه «۴»

(مسن اصفری)

وابسته‌های وابسته: «ش» در «زلفش» مضاف‌الیه مضاف‌الیه / صبا: مضاف‌الیه
مضاف‌الیه
صد: صفت مضاف‌الیه / یک: صفت مضاف‌الیه (چهار مورد)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: وابسته‌های وابسته: آن و سیه: صفت مضاف‌الیه (سایه آن زلف سیه)
گزینه «۲»: وابسته‌های وابسته: صد (در هر دو مصراع): صفت مضاف‌الیه / خم: ممیز
گزینه «۳»: وابسته‌های وابسته: تحقیق در «کعبه ارباب تحقیق» و ما: مضاف‌الیه
مضاف‌الیه

(فارسی ۳، دستور، ترکیبی)

۱۷- گزینه «۲»

(مسن اصفری)

مفهوم مشترک ابیات «ب، ج»: (راز دیگران را نزد خود نگاه‌دار و افشا نکن)

تشریح سایر ابیات:

بیت الف) ناممکن بودن پنهان کردن راز عشق
بیت د) کسی را محرم اسرار خود قرار نده

(فارسی، مقوم، صفت ۵۰)

۱۸- گزینه «۴»

(سیدعلیرضا احمدی)

عبارت صورت سؤال و بیت گزینه «۴» هر دو به ارتباط و هماهنگی ظاهر و باطن
افراد اشاره دارند.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: ناکارآمد بودن زبان در از میان بردن غم
گزینه «۲»: زیبایی یار عاشق را به زحمت انداخته است و ادعا می‌کند خون‌خوردنش
از چهره زیبایی یار معلوم می‌شود.
گزینه «۳»: اسرار الهی چون دریایی در دل عارف نمی‌گنجد. (دل جای اسرار الهی
است، و گنجایش این اسرار را دارد، اما با هزاران سختی و تیش).

(فارسی ۱، مقوم، صفت ۱۱۷)

۱۹- گزینه «۲»

(مرتضی منشاری - اردبیل)

مفهوم مشترک ابیات «الف، ب، د»: بعضی چیزها شباهت ظاهری دارند اما در معنی و
باطن با هم متفاوت هستند. در بیت «ج» می‌گوید: این‌گونه نیست که از همه تخم‌ها
درخت راست بروید و از همه روده‌ها (رود نوعی ساز است) نغمه راست بیرون آید.

تشریح گزینه‌های دیگر:

بیت «الف»: زر قلبی و زر خالص در ظاهر یکسان هستند، اما محک آن‌ها را از هم
جدا می‌کند.

بیت «ب»: نی‌شکر و نی معمولی در ظاهر یکسان هستند و از یک محل آب
می‌خورند، اما یکی پر از شکر است و آن دیگری خالی از شکر.

بیت «د»: آب تلخ و آب شیرین ظاهری صاف و زلال دارند اما یکی تلخ است و آن
دیگری شیرین.

(فارسی ۱، مقوم، صفت ۱۱۴)

زبان عربی

۲۰- گزینه «۳»

(مفسن فرایی - شیراز)

مفهوم مشترک: ایثار و از خودگذشتگی

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه‌های «۱» و «۲»: در ستایش خاموشی

گزینه «۴»: تأکید ترک خوش‌گذرانی و در ستایش کشتن هوای نفس و توجه نکردن

به جسم

(فارسی ۲، مفهومی ۳، صفحه ۱۲۲)

۲۱- گزینه «۲»

(کاتظم کاتظمی)

مفهوم مشترک آیه صورت سؤال و ابیات «ب، د» توصیه به فروتنی، مدارا و ملایمت

در برابر دشمن است.

مفاهیم سایر ابیات:

الف و ج) پرهیز از نرمی و ملایمت در برابر دشمن

ه) ضرورت رعایت حال ضعیفان از جانب قدرتمندان

(فارسی ۲، مفهومی ۳، صفحه ۷۳)

۲۲- گزینه «۱»

(مفسن فرایی - شیراز)

مفهوم ابیات گزینه‌های «۲، ۳ و ۴»: تقابل عقل و عشق است، ولی مفهوم بیت گزینه

«۱» عشق، عامل بینایی و بصیرت است.

(فارسی ۱، مفهومی ۳، صفحه ۵۳)

۲۳- گزینه «۴»

(کاتظم کاتظمی)

بیت گزینه «۴»: تصویرگر فرارسیدن صبح و نمایان شدن آفتاب از پس تاریکی شب

است، اما سایر ابیات مجسم‌کننده چهره زیبا و درخشان یار در پس گیسوان تیره اوست.

(فارسی ۱، مفهومی ۳، ترکیبی)

۲۴- گزینه «۴»

(علیرضا پعفری)

حتی زهد و تقوا پیشه کردن هم نمی‌تواند مانع از عاشق شدن و شیفتگی نسبت به

دلبران زیباروی شود.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: اشاره‌ای به زیبایی یار نشده است (نگاه یار باعث شکستگی و نقص و ضعف

عاشق شده است، به عبارتی، با دیدن یار، بدر وجودش، مانند هلال باریک شده است).

گزینه «۲»: شاعر معتقد است کم پیش می‌آید که کسی به وصال یار برسد و

پشیمان نشود (پشیمانی از رسیدن به وصال است نه ترک عشق)

گزینه «۳»: با وجود این همه علاقه بعید است که کسی بخواهد یار را ترک کند.

(شاعر نگفته که عاشقان بی‌اختیارند.)

(فارسی ۱، مفهومی ۳، ترکیبی)

۲۵- گزینه «۳»

(مفسن اصغرری)

مفهوم مشترک ابیات مرتبط: ارزشمند بودن قناعت و بی‌نیازی آدمی

مفهوم بیت گزینه «۳»: اهل معنا توجه به ظواهر ندارند. (بی‌نیازی عارفان از دنیا و آخرت)

(فارسی ۱، مفهومی ۳، ترکیبی)

۲۶- گزینه «۴»

(علی مفسن‌زاده)

«جادل»: بحث کن، ستیز کن (رد گزینه ۱) / «أحسن»: بهتر، نیکوتر (رد گزینه ۲) /

«رتک»: پروردگارت (رد گزینه ۳) / «أعلم»: آگاه‌تر، داناتر (رد گزینه ۲) / «ضل»:

گمراه شد، گمراه گشته است (رد گزینه‌های ۱ و ۳) / «عن سببیه»: از راهش، از راه او

(رد گزینه ۳)

(ترجمه)

۲۷- گزینه «۲»

(سیره مهیا مؤمنی)

«لو أعطیت..... ما فعلت»: اگر داده می‌شد.... انجام نمی‌دادم (رد گزینه‌های ۱ و ۳) /

«لأقالیم السبعة»: سرزمین‌های هفت‌گانه (رد گزینه ۱) / «أفلاکها»: آسمان‌هایش (رد

گزینه ۴) / «بما»: با آنچه (رد گزینه‌های ۳ و ۴)

(ترجمه)

۲۸- گزینه «۴»

(ولی بریی - ابرو)

«کان لـ»: داشت (رد گزینه ۳) / «أیت»: دیدم (رد گزینه ۲) / «یفتحه کالمظلة»: آن

را مانند چتر باز می‌کرد، می‌گشود (رد گزینه‌های ۱ و ۲) / «لکی یستطیع»: تا بتواند،

تا قادر باشد (رد گزینه‌های ۱ و ۳)

(ترجمه)

۲۹- گزینه «۳»

(اسماعیل علی‌پور)

«کان الناس یظنون»: مردم گمان می‌کردند، فکر می‌کردند (رد سایر گزینه‌ها) / «فی

الماضی»: در گذشته / «أن»: که / «الشمس»: خورشید / «تدور»: می‌گردد، می‌چرخد

(رد گزینه‌های ۲ و ۴) / «حول الأرض»: دور زمین / «لا یمكن»: ممکن نیست (رد

گزینه‌های ۲ و ۴) / «دوران الأرض»: چرخش (گردش) زمین.

(ترجمه)

۳۰- گزینه «۳»

(کاتظم غلامی)

«لیجهر»: باید مجهز شوند (فعل مجهول است) (رد گزینه‌های ۱ و ۴) / «آلات الزراعة

الحدیثة»: ابزارهای جدید کشاورزی (رد گزینه‌های ۲ و ۴) / «حتی یقلل»: تا کاهش

بیابد (فعل مجهول است) (رد گزینه‌های ۱ و ۴) / «أهم دور»: مهم‌ترین نقش (رد

گزینه‌های ۲ و ۴)

(ترجمه)

۳۱- گزینه «۲»

(سیره مهیا مؤمنی)

«قد توجده»: گاهی به وجود می‌آورند (رد گزینه‌های ۱ و ۳) / «الأعاصیر القویة»:

گردبادهای قوی (ترکیب وصفی معرفه) (رد گزینه‌های ۳ و ۴) / «تبارات بحریة»:

جریان‌های دریایی‌ای، جریان‌هایی دریایی (ترکیب وصفی جمع و نکره) (رد

گزینه‌های ۱ و ۳) / «المحیطات»: اقیانوس‌ها (رد گزینه ۴) / «هذه الأعاصیر»: این

گردبادها (رد گزینه ۴) / «به راحتی» در گزینه ۴ اضافی است.

(ترجمه)

۳۲- گزینه «۱»

(ولی بریی - ابرو)

«لا نستطیع»: نمی‌توانیم، قادر نیستیم / «أن نجد»: بیابیم، پیدا کنیم / «بدون

کلمات»: بدون کلماتی (رد گزینه‌های ۲ و ۳) / «فلتبادل»: پس باید مبادله شود (رد

گزینه‌های ۲ و ۴) / «لتصبح»: تا شود، تا گردد (رد گزینه ۲) / «بین اللغات»: بین

زبان‌ها (رد گزینه ۳)

(ترجمه)

۳۳- گزینه «۳»

ترجمه صحیح این عبارت: «وقتی انسانی را از گمراهی نجات دهی مثل این است که جامعه را نجات داده‌ای.»
(ترجمه)

۳۴- گزینه «۳»

در گزینه «۱»، «قد بلغنی» مفرد مذکر و به معنای (به من رسیده است) می‌باشد. در گزینه «۲»، «قطعاً» در ترجمه نباید به کار رود چون در عبارت، مفعول مطلق نوعی به کار رفته است نه تأکیدی. در گزینه «۳»، «هذه» به صورت جمع ترجمه می‌شود چون پس از آن اسم بدون «ال» و جمع به کار رفته است و «التزام» نیز مصدر است که می‌توان مصدر را در وسط عبارات بنا به شرایط جمله به صورت مضارع التزامی ترجمه کرد. در گزینه «۴»، «لا تکنونی» مفرد مؤنث مخاطب است که جمع ترجمه شده است و نادرست است.
(ترجمه)

۳۵- گزینه «۲»

«پدیده باران ماهی»: ظاهرة مطر السمک (رد گزینه ۱) / «سال‌های طولانی»: سنوات طویلة (رد سایر گزینه‌ها) / «شگفت‌زده خواهد کرد»: ستحیر، سوف تحیر (رد گزینه ۳)
(ترجمه)

ترجمه متن:

مجموعه‌ای از زیباترین مکان‌ها اطراف جهان وجود دارد که در زیبایی‌شان اختلاف نظری وجود ندارد، مانند برخی قلعه‌ها، یا بعضی آبشارها یا جزیره‌ها. یکی از مکان‌هایی که از زیباترین عجایب طبیعی دنیا بر شمرده می‌شود، قطب جنوب است. قاره قطب جنوبی سردتر، خشک‌تر و دارای بادهایی قوی‌تر در سیاره زمین است، چنان‌که بالاترین میانگین ارتفاع در همه قاره‌ها در آن است. با وجود اینکه حدود ۹۸ درصد از مساحت قاره قطب جنوبی پُر از یخ است، اما ریزش باران‌ها و برف‌ها در آن بسیار اندک است. قاره قطب جنوبی سردتر از همتای شمالی خود است و آن به این علت است که سطح قاره قطب جنوبی حدود ۳ کیلومتر بالای سطح دریا است و زندگی در قطب جنوب، حیواناتی همچون پنگوئن‌ها، نهنگ‌های آبی، دلفین‌ها و... را شامل می‌شود.

۳۶- گزینه «۳»

مطابق متن، عبارت «بلندترین بلندی بر روی زمین، در قطب جنوب قرار دارد» نادرست است، چرا که در متن می‌گوید «میانگین ارتفاع از سطح دریا» در این قاره از همه‌جا بیشتر است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: ترجمه عبارت: با وجود هوای خشنش، از زیبایی تهی نیست! (صحیح)
گزینه «۲»: ترجمه عبارت: مکانی سردتر از آن روی کره زمین وجود ندارد! (صحیح)
گزینه «۴»: ترجمه عبارت: میانگین ریزش باران و برف در آن بسیار کمتر از قاره‌های دیگر است! (صحیح)

(درک مطلب)

۳۷- گزینه «۴»

ترجمه عبارت صورت سؤال: فرقی که متن بین دو قطب جنوبی و شمالی، به آن اشاره کرده است، چیست؟
ارتفاع قطب شمال از سطح دریا، کمتر از قطب جنوب است. در متن، در مورد تفاوت دو قطب بیان شده است که ارتفاع قطب جنوب از سطح دریا ۳ هزار متر بیشتر از قطب شمال است و بنابراین سردتر است. به بیان دیگر، قطب شمال در مقایسه با قطب جنوب، در ارتفاع کمتری نسبت به سطح دریا قرار دارد.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: وزش بادهای در قطب جنوب شدیدتر از قطب شمال است!
گزینه «۲»: در قطب جنوب، بر عکس قطب شمال، نهنگ‌ها یافت می‌شوند!
گزینه «۳»: قطب جنوب هم‌ماش پوشیده از یخ است اما قطب شمال این چنین نیست!

(درک مطلب)

۳۸- گزینه «۱»

تنها حالتی که در آن بین دو قطب در متن مقایسه انجام شده، این است که: «قطب جنوب سردتر از همتای شمالی‌اش است!»

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۲»: در این دو قطب، هیچ گیاه یا درختی نمی‌روید!
گزینه «۳»: هوا در قطب شمالی بهتر از جنوبی است!
گزینه «۴»: میانگین ریزش باران‌ها در هر دو قاره بسیار زیاد است!

(درک مطلب)

۳۹- گزینه «۳»

مطابق متن، عبارت «قطب جنوب فقط چند متر (به میزان کمی) از سطح دریا بالاتر است» نادرست است؛ زیرا در متن اشاره شده است که «سطح قاره قطب جنوبی حدود ۳ کیلومتر بالای سطح دریا است»

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: شدت سرما در دو قطب زیاد است ولی در قطب جنوبی بیشتر است!
گزینه «۲»: بادهای شدید یکی از دشواری‌ها در قطب جنوبی به شمار می‌رود!
گزینه «۴»: به دلیل عوامل جوی، فقط گونه‌های خاصی از حیوانات در قطب جنوبی زندگی می‌کنند!

(درک مطلب)

۴۰- گزینه «۳»

در گزینه «۳»، «فعل و مع فاعله جمله فعلیه» نادرست است. وقتی فعلی مجهول است، فاعل ندارد و ذکر فاعل برای آن نادرست است.

(تحلیل صرفی و ملل اعرابی)

۴۱- گزینه «۲»

در گزینه «۲»، «للمخاطب» نادرست است. فعل مضارع «تشمّل» مفرد مؤنث غایب است، نه مخاطب.

همچنین دقت کنید فعلی که مخاطب باشد، فاعل آن به صورت یک اسم نمی‌آید، با توجه به این نکته هم می‌توانستیم به سؤال پاسخ دهیم.

(تحلیل صرفی و ملل اعرابی)

۴۲- گزینه «۳»

در گزینه «۳»، «اسم فاعل» نادرست است. با توجه به متن، کلمه داده شده، «العالم» به معنی «دنیا» است، نه «العالم» به معنی «دانشمند»؛ بنابراین اسم فاعل نیست.

(تحلیل صرفی و ملل اعرابی)

۴۳- گزینه «۲»

«بنقذوه» از باب افعال بوده و عین الفعل (حرف دوم ریشه) آن کسره دارد، بنابراین به صورت «ینقذوه» صحیح است. همچنین «غرق» با فتحه روی حرف «ر» صحیح است.

(ضبط حرکات)

(سیرمفرد علی مرتضوی)

۴۴- گزینه ۳

«مزدور کسی که برای مصلحت دولت کار می‌کند و به مردم سود می‌رساند.»

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱: «جاری شد: به راه افتاد و از جایی به جایی دیگر حرکت کرد.»
گزینه ۲: «سوارکاران: جماعتی که (سوار) بر چهارپایان به مکان‌هایی مختلف سفر می‌کنند.»
گزینه ۳: «پس برآورد: بنایی را که از پیش نبود، ساخت و مترادفش «به وجود آورد» است»

(واژگان)

۴۵- گزینه ۲

در گزینه ۲ «واژه‌های «اوقات» جمع مکسر واژه «وقت»، «دروس» جمع مکسر واژه «درس» و «نیام» جمع واژه «نام» می‌باشد.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱: «قوانین» و «الطلّاب» جمع مکسر هستند.
گزینه ۳: «سکّان» و «سّباح» جمع مکسر هستند.
گزینه ۴: «أمراض» و «أسباب» جمع مکسر هستند.

(واژگان)

۴۶- گزینه ۱

در این گزینه «هذه» با جمع مکسری که «ال» ندارد، آمده پس معنای جمع دارد: «این‌ها». اما در سایر گزینه‌ها اسم اشاره به صورت مفرد ترجمه می‌شود:

گزینه ۱: این‌ها ستارگانی هستند که مانند مرواریدهای پخش شده آسمان شب را آراستهند.
گزینه ۲: این پرستاران برای درمان دچارشدگان به کرونا بسیار کوشیده‌اند.
گزینه ۳: این پرتوهای خورشیدی ممکن است ما را به بیماری‌های پوستی دچار کند.
گزینه ۴: این هموطنان احساس مسؤولیت می‌کنند پس به تکالیف خود عمل می‌کنند.

(قواعد اسم)

۴۷- گزینه ۴

«دوازده درهم داشتم و ساعت ده صبح به بازار رفتم و یک لباس خریدم و برای آن سه درهم پرداختم و بعد از چهار ساعت به خانه بازگشتم. هنگام بازگشت .... (نه) درهم داشتم و ساعت ..... (دو) بود.»

(عذر)

۴۸- گزینه ۲

«مکّة» در گزینه ۲ نام شهر است پس اسم علم می‌باشد.
در سایر گزینه‌ها اسم علم نداریم («البرازیلی: برزیلی»، «المشهد: صحنه» و «حميدة: ستوده» اسم علم نیستند.)

(قواعد اسم)

۴۹- گزینه ۳

در گزینه ۱ «یصبجوا» از افعال ناقصه است. در این گزینه نباید «سار» را با فعل ناقص «صار» اشتباه گرفت. در گزینه ۲ «تصیر» از افعال ناقصه است. در گزینه ۳ فعل ناقص وجود ندارد و نباید «یصیر» (باب تفعیل است) به معنای (می‌گرداند، می‌سازد) را با افعال ناقصه اشتباه گرفت. در گزینه ۴ «تکن» از افعال ناقصه می‌باشد.

(انواع جملات)

۵۰- گزینه ۳

«أحدّ» فاعل و مستثنی منه می‌باشد.
«أحدی در دنیا شیرینی را نچشیده است، مگر کسی که برای رسیدن به اهدافش تلاش می‌کند.»

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱: «مستثنی منه وجود ندارد و ساختار جمله، ساختار «حصر» است.
گزینه ۲: «أحداً» مستثنی منه و مفعول است.
گزینه ۴: «أحدّ» مستثنی منه و نائب فاعل است.

(استثناء)

فرهنگ و معارف اسلامی

۵۱- گزینه ۱

گروهی وجود جهان پس از مرگ را انکار می‌کنند و با فرا رسیدن مرگ انسان و متلاشی شدن جسم او، پرونده او را برای همیشه می‌بندند. در این دیدگاه، مرگ پایان زندگی است و هر انسانی پس از مدتی زندگی در دنیا، دفتر عمرش بسته می‌شود و حیات او پایان می‌یابد و رهسپار نیستی می‌گردد. آیه ۲۴ سوره جاثیه که می‌فرماید: «و قالوا ما هی الا حیاتنا الدنیا نموت و نحیی و ما یهلکنا الا الدهر و ما لهم بذلک من علم ان هم الا یظنون»، بیانگر کسانی است که می‌پندارند تنها گذشت روزگار است که آنان را نابود می‌کند.

(دین و زندگی، درس ۴، صفحه ۴۲)

۵۲- گزینه ۳

انسان، مانند موجودات دیگر، از قاعده کلی هدفمندی جدا نیست و قطعاً هدفی از آفرینش او وجود داشته است. قاعده کلی هدفمندی در آیه «و ما خلقنا السّموات و الارض و ما بینهما لالعین ...» و ما آسمان‌ها و زمین و آنچه بین آن‌هاست را به بازیچه نیافریدیم، آن‌ها را جز به حق خلق نکردیم، ترسیم شده است.

(دین و زندگی، درس ۸، صفحه ۵)

۵۳- گزینه ۴

بدکاران با دیدن نامه اعمال (تجسم اعمال: صورتهای وحشت‌زا) به انکار اعمال ناشایست خود روی می‌آورند تا جایی که برای نجات از مهلکه، به دروغ سوگند می‌خورند. در این هنگام خداوند شاهدان و گواهانی را حاضر می‌کند که با وجود آن‌ها دیگر انکار کردن میسر نیست. هر دو آیه درباره حضور شاهدان است اما اعضای بدن گزینه بهتری است و با خواسته صورت سؤال در ارتباط است.

(دین و زندگی، درس ۷، صفحه‌های ۷۳ و ۷۵)

۵۴- گزینه ۴

قرآن کریم می‌فرماید: «شتاب کنید برای رسیدن به آموزش پروردگارتان و بهشتی که وسعت آن، آسمان‌ها و زمین است و برای متقیان آماده شده است. همان‌ها که در زمان توانگری و تنگدستی انفاق می‌کنند و خشم خود را فرو می‌برند و از خطای مردم می‌گذرند و خدا نیکوکاران را دوست دارد. و آن‌ها که وقتی مرتکب عمل زشتی می‌شوند، یا به خود ستم می‌کنند، به یاد خدا می‌افتند و برای گناهان خود طلب آموزش می‌کنند.»

(دین و زندگی، درس ۸، صفحه ۸۳)

۵۵- گزینه ۳

تصمیم و عزم برای حرکت: لقمان حکیم بعد از سفارش‌هایی که به فرزندش می‌کند و راه و رسم زندگی را به او نشان می‌دهد به وی می‌گوید: «و اصبر علی ما اصابک ان ذلک من عزم الامور.»

(دین و زندگی، درس ۹، صفحه ۹۷)

(عباس سیرشپسری)

۵۶- گزینه «۴»

(مهمربضا فرهنگیان)

امام سجاد (ع) در مناجات خود می‌فرماید: «آن کس که با خدا انس گیرد لحظه‌ای از خداوند رویگردان نمی‌شود.» و طبق فرمایش امام صادق (ع): «کسی که از فرمان خداوند سرپیچی می‌کند، او را (او خدا را) دوست ندارد.»

(دین و زندگی، ۱، درس ۱۱، صفحه‌های ۱۱۶ و ۱۲۰)

۵۷- گزینه «۲»

(مهمربضا فرهنگیان)

اگر مسافر پیش از ظهر به وطنش یا به جایی که می‌خواهد ده روز در آن جا بماند، برسد اگر کاری که روزه را باطل می‌کند انجام نداده باشد آن روز را روزه بگیرد ولی اگر کاری که روزه را باطل می‌کند انجام داده است فقط مکلف به قضای آن روز می‌باشد و اگر تا سال آینده قضا را به‌جا نیاورد باید یک مد طعام هم به فقیر یا مستحق بدهد.

(دین و زندگی، ۱، درس ۱۲، صفحه‌های ۱۳۸ و ۱۳۹)

۵۸- گزینه «۱»

(مهمربضا فرهنگیان)

چون زنان در قبال نعمت زیبایی مسئولیت بیشتری دارند، بین پوشش زنان و مردان تفاوت ایجاد شده است. پس زمینه‌ساز مسئولیت، برآمده از برخورداری از نعمت بیش‌تر زیبایی است. پوشش و حجاب زنان در ایران باستان چنان برجسته بود که حتی برخی از مورخان غربی بر این باورند که می‌توان ایران باستان را منشأ اصلی گسترش حجاب در جهان دانست.

(دین و زندگی، ۱، درس‌های ۱۳ و ۱۴، ترکیبی)

۵۹- گزینه «۳»

(امین اسدیان‌پور)

فرمایش امام سجاد (ع) که: «خدا یا ایام زندگی مرا به آن چیزی اختصاص بده که...» بیانگر آن است که انسان می‌خواهد بداند: «برای چه زندگی می‌کند؟»

(دین و زندگی، ۲، درس ۱، صفحه ۷)

۶۰- گزینه «۴»

(فیروز نژادزینف)

تشخیص زمان ختم نبوت در حیطه علم الهی است. قرآن کریم در مورد زیانکاری در آخرت می‌فرماید: «وَمَنْ يَبْتَغِ غَيْرَ الْإِسْلَامِ دِينًا فَلَنْ يُقْبَلَ مِنْهُ وَهُوَ فِي الْآخِرَةِ مِنَ الْخَاسِرِينَ»

(دین و زندگی، ۲، درس ۳، صفحه‌های ۲۹ و ۳۳)

۶۱- گزینه «۳»

(فیروز نژادزینف)

مطابق آیات سوره نساء: «أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ يَزْعُمُونَ أَنَّهُمْ آمَنُوا بِمَا نَزَّلَ إِلَيْكَ وَمَا نَزَّلَ مِنْ قَبْلِكَ يُرِيدُونَ أَنْ يَتَحَكَّمُوا إِلَيْ الطَّاغُوتِ وَقَدْ أُمِرُوا أَنْ يَكْفُرُوا بِهِ وَيُرِيدُ الشَّيْطَانُ أَنْ يُضِلَّهُمْ ضَلَالًا بَعِيدًا»

(دین و زندگی، ۲، درس ۵، صفحه ۵۹)

۶۲- گزینه «۴»

(عباس سیرشستر)

بعد از این که آیه شریفه «یا ایها الرسول بلغ ما انزل الیک...» بر رسول اسلام نازل شد و ایشان دستور توقف به حجاج را دادند در قسمتی از سخنرانی از مردم پرسید: «ایها الناس من...»: «ای مردم چه کسی به مؤمنان از خودشان سزاوارتر است؟ گفتند: خدا و پیامبرش بر ما ولایت و سرپرستی دارند.» سپس حدیث غدیر را بیان فرمود.

بعد از این که فرمان «انذار» از جانب خدا برای پیامبر آمد، ایشان بعد از مراسمی که حضرت علی (ع) دعوت پیامبر (ص) را قبول کرد، دست آن حضرت را در دست گرفت و بیعت ایشان را پذیرفت.

(دین و زندگی، ۲، درس ۷، صفحه‌های ۸۴، ۸۸ و ۸۹)

۶۳- گزینه «۲»

(میر فرهنکیان)

امام علی (ع)، در سخنرانی‌های متعدد، بارها مسلمانان را نسبت به ضعف و سستی‌شان در مبارزه با حکومت بنی‌امیه، بیم می‌داد و می‌فرمود: «سوگند به خداوندی که جانم به‌دست قدرت اوست، آن مردم (شامیان) بر شما پیروز خواهند شد؛ نه از آن جهت که آنان به حق نزدیک‌ترند، بلکه به این جهت که آنان در راه باطلی که زمامدارشان می‌رود شتابان فرمان او را می‌برند...» اگر تحول معنوی و فرهنگی ایجاد شده در عصر پیامبر (ص) و دو میراث گرانقدر آن حضرت یعنی «قرآن کریم و ائمه اطهار» نبودند، جز نامی از اسلام باقی نمی‌ماند (صحیح بودن قسمت دوم همه گزینه‌ها)

(دین و زندگی، ۲، درس ۹، صفحه‌های ۱۱۳ و ۱۱۴)

۶۴- گزینه «۳»

(مهمربضا یق)

توکل کردن فقط به معنای گفتن جمله «خدا یا، بر تو توکل می‌کنم» نیست؛ بلکه انسان باید در قلب خود بر خدا توکل کند و واقعاً او را تکیه‌گاه خود ببیند. اگر این‌گونه باشیم، خداوند کارهای ما را به بهترین وجه چاره خواهد کرد و آن چیزی را که حقیقتاً به نفع ما است پیش خواهد آورد. دلیل نادرستی گزینه‌های «۱» و «۲»: برگزیدن بهترین راه ممکن پس از مشورت و اندیشه، وظیفه انسان است، نه حمایت خدا.

(دین و زندگی، ۱، درس ۱۰، صفحه‌های ۱۱ و ۱۱۱)

۶۵- گزینه «۲»

(مهمربضا یق)

منظور از خود حقیقی انسان، بُعد روحانی اوست که تجزیه و تحلیل نمی‌پذیرد و حتی بعد از مرگ، آگاهی و حیات خود را از دست نمی‌دهد؛ البته بُعد روحانی، تغییرپذیر است و حالات گوناگون دارد. (نادرستی گزینه‌های ۱ و ۴) قوانین و مقررات جامعه و روابط بین افراد بر پایه پذیرش «من» ثابت بنا شده‌اند.

(دین و زندگی، ۱، درس ۳، صفحه‌های ۳۱، ۳۲ و ۳۴)

۶۶- گزینه «۱»

(مهمربضا فرهنگیان)

نوجوانی و جوانی بهترین زمان برای پاسخ منفی دادن به تمایلاتی است که عزت نفس را ضعیف می‌کند. انسانی که در این دوره سنی به سر می‌برد، هنوز به گناه عادت نکرده و خواسته‌های نامشروع در وجود او ریشه‌دار نشده است و به تعبیر پیامبر اکرم (ص) چنین کسی به آسمان نزدیک‌تر است.

(دین و زندگی، ۲، درس ۱۴، صفحه ۱۰۱)

۶۷- گزینه «۴»

(مهمربضا یق)

انسان به چیزی حرص می‌ورزد که نسبت به آن تحریک شود. احکام الهی انسان را از توجه به امیال مادی منع نمی‌کند؛ بلکه توصیه به استفاده معتدل از آن‌ها می‌نماید.

(دین و زندگی، ۲، درس ۷، صفحه ۸۵)

۶۸- گزینه «۲»

(محبوبه ایتام)

مخاطب عبارت مذکور «بگو آیا غیر از او (خدا) سرپرستانی گرفته‌اید؟» کوردلان هستند (قل افاتخذتم...) چون مالک سود و ضرر خود نیستند، نباید ولی باشند و آنان را سرپرست خود قرار داد.

(دین و زندگی، ۳، درس ۲، صفحه ۲۲)

۶۹- گزینه ۴»

برخی انسان‌ها در برابر هر خیر و شری که به آن‌ها می‌رسد دو روش متفاوت پیش می‌گیرند که عبارت شریفه «... و این اصابته فتنه...» نیز به این انسان‌های سست ایمانی که پرستششان از روی تردید است، اشاره دارد.

(زین و زندگی ۳، درس ۳، ص ۳۴)

۷۰- گزینه ۱»

مطابق با مفهوم آیه «فاستجاب له ربه فصرف...» خداوند یوسف (ع) را تنها نگذاشت و لطف حق به یاری او شتافت و پروردگارش دعای خالصانه او را اجابت کرد و مکر و نقشه آن‌ها را از او برگرداند.

(زین و زندگی ۳، درس ۴، ص ۴۹)

۷۱- گزینه ۳»

خداوند قدرت اختیار و اراده را به ما عطا کرده و از ما خواسته است با استفاده از آن برای زندگی خود برنامه‌ریزی کنیم. وقتی از تقدیر جهان به‌وسیله خداوند سخن می‌گوییم، منظورمان فقط تعیین طول، عرض، حجم، مکان و زمان یک موجود نیست. اینها ساده‌ترین و آشکارترین تقدیرها هستند.

(زین و زندگی ۳، درس ۵، ص ۵۷ و ۵۹)

۷۲- گزینه ۴»

پیامبر اسلام می‌فرماید: «هرکس چهل روز کارهای خود را خالصانه برای خدا انجام دهد چشمه‌های حکمت از قلبش بر زبانش جاری خواهد شد.» یعنی خاستگاه جاری شدن چشمه‌های حکمت از قلب به زبان، انجام خالصانه چهل روزه کارها می‌باشد و این موضوع در واژه‌های «فینا» به معنای «در راه» یعنی اخلاص و «لنهدینهم»، «قطعیت هدایت الهی» در آیه شریفه «و الذین جاهدوا فینا لنهدینهم سبیلنا ان الله لمع المحسنین»: «و کسانی که در راه ما جهاد [و تلاش] کنند حتماً آنان را به راه‌های خود هدایت می‌کنیم و در حقیقت خداوند با نیکوکاران است.» می‌باشد.

(زین و زندگی ۳، درس‌های ۳ و ۴، ص ۶، ترکیبی)

۷۳- گزینه ۲»

شیطان ابتدا انسان را با این وعده که «گناه کن و بعد توبه کن» به سوی گناه می‌کشاند و وقتی آلوده شد، از رحمت الهی مأیوس می‌سازد. در این حالت انسان با خود می‌گوید: «دیگر توبه‌ام پذیرفته نیست.» و با توجه به آیه «إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ التَّوَّابِينَ» تکرار توبه باعث می‌شود که انسان مورد محبت خدا واقع گردد.

(زین و زندگی ۳، درس ۸، ص ۹۷ تا ۹۹)

۷۴- گزینه ۴»

تولید، توزیع و تبلیغ فیلم برای گسترش فرهنگ اسلامی از مصادیق عمل صالح و از واجبات کفایی و دارای پاداش اخروی بزرگ است. ایجاد پایگاه‌های اینترنتی و ... به منظور اشاعه فرهنگ و معارف اسلامی مستحب است و در مواردی واجب کفایی. شرکت در مجالس شادی جایز است و اگر موجب تقویت صلۀ رحم شود، مستحب است.

(زین و زندگی ۳، درس ۹، ص ۱۱۳ تا ۱۱۶)

۷۵- گزینه ۴»

وقتی مسلمانان شنیدند که پیامبر اسلام (ص) به دستور خداوند این دو عمل را حرام کرده است نزد پیامبر (ص) آمدند و در این باره سؤال کردند، خداوند نیز این آیه را نازل کرد: «یسئلونک عن الخمر و المیسر قل فیها اثم کبیر و منافع للناس و اثمها

(مر تفضی مفسنی کبیر)

اکبر من نفعهما»: «از تو درباره شراب و قمار می‌پرسند بگو در آن دو گناهی بزرگ و منفعت‌هایی برای مردم است اما گناهشان بزرگ‌تر از منفعتشان است.» این آیه، یادآور آیه‌ای است که دعوت مردم را با استدلال و حکمت بیان کرد: «ادخ الی سبیل ربک بالحکمة و الموعظة الحسنة و جادلهم بالتی هی احسن...»: «به راه پروردگارت دعوت کن با دانش استوار و اندرز نیکو و با آنان به شیوه‌ای که نیکوتر است مجادله نما...»

(زین و زندگی ۳، درس‌های ۹ و ۱۰، ترکیبی)

زبان انگلیسی

۷۶- گزینه ۱»

ترجمه جمله: «این که هنگام صحبت کردن با یک فرد چه قدر نزدیک به او می‌ایستم، نه تنها به رابطه من با ایشان، بلکه به فرهنگ من نیز بستگی دارد.»

نکته مهم درسی:

در این جا جمله‌واره اسمی "How close I stand to someone" نقش فاعل را دارد؛ بنابراین، جمله نیاز به فعل اصلی دارد. استفاده از "it" قبل از فعل نادرست است، چون جمله فاعل دارد (رد گزینه ۲). برای استفاده از ضمیر موصولی باید قبل از آن اسمی برای توصیف کردن داشته باشیم، اما در این جا اسمی نیست (رد گزینه ۳). فعل جمله باید زمان‌دار باشد و مصدر نمی‌تواند نقش فعل اصلی را داشته‌باشد (رد گزینه ۴).

(گرامر)

۷۷- گزینه ۴»

ترجمه جمله: «اگر این محصول نیازهای بازار را برآورده نکند، ممکن است شرکت مجبور شود به همه مصرف‌کنندگانی که [این محصول] به آن‌ها فروخته شده است، اطلاع دهد که می‌توانند درخواست بازپرداخت کنند.»

نکته مهم درسی:

جمله‌واره وصفی، اسم "consumers" را که به انسان اشاره دارد توصیف می‌کند (رد گزینه ۲). با توجه به این که این کلمه نقش مفعولی در جمله‌واره وصفی دارد، جمله‌واره باید دارای ساختار مجهول باشد (رد گزینه ۱). از طرفی، فعل "sold" نیازمند حرف اضافه "to" می‌باشد (رد گزینه ۲). بنابراین، تنها گزینه ۴ صحیح می‌باشد.

(گرامر)

۷۸- گزینه ۴»

ترجمه جمله: «اگر دانشجویان با قوانین جدید مخالف است، آن‌ها می‌توانند مراتب نگرانی خود را طی نامه‌ای به مدیر دوره اعلام نمایند.»

نکته مهم درسی:

با توجه به فعل کمکی "should" در جواب شرط، پی می‌بریم که جمله شرطی از نوع اول است و فعل جمله شرط باید به زمان حال ساده باشد.

(گرامر)

۷۹- گزینه ۲»

ترجمه جمله: «این چهارمین باری بود که پدر بزرگم خودش تلاش کرد تا ماشین قدیمی‌اش را تعمیر کند و برایم تعجبی نداشت که موفقیت چندانی به‌دست نیاورد.»

نکته مهم درسی:

با توجه به ساختار "It was the fourth time"، در جای خالی نمی‌توان از زمان حال کامل استفاده کرد، چرا که جمله هیچ ارتباطی با زمان حال ندارد (رد گزینه‌های ۳ و ۴). از سوی دیگر، برای تأکید بر انجام فعل توسط فاعل می‌توان از ضمیر انعکاسی بلافاصله بعد از فاعل استفاده کنیم (رد گزینه ۱).

(گرامر)

۸۰- گزینه «۳»

(مفرئه مرآتی)

ترجمه جمله: «نظرسنجی اخیر که در بریتانیا انجام شد، نشان داد که تعدادی از پاسخ‌دهندگان قصد داشتند به کار کردن ادامه دهند، زیرا نگرانی‌هایی در مورد بی‌حوصله شدن در صورت بازنشستگی داشتند.»

- (۱) رها کردن
(۲) کنار گذاشتن
(۳) ادامه دادن
(۴) رنج بردن از

(واژگان)

۸۱- گزینه «۳»

(تیمور رمعی)

ترجمه جمله: «متن واقعاً نامفهوم و خواندش نیز دشوار بود، عمدتاً به‌خاطر تعداد زیاد کلماتی که از قلم افتاده بودند.»

- (۱) پیشرفته
(۲) کامل
(۳) نامفهوم
(۴) ناراحت

(واژگان)

۸۲- گزینه «۳»

(مهمر طاهری)

ترجمه جمله: «با افزایش جمعیت جهان و کاهش دسترسی به زمین‌های قابل کشت جدید، تأمین غذای کافی برای جمعیت انسانی جهان به‌طور فزاینده‌ای در حال دشوار شدن است.»

- (۱) فوراً، بلافاصله
(۲) صبورانه، با شکیبایی
(۳) به‌طور فزاینده، به‌طور روزافزون
(۴) به‌طور تصادفی

(واژگان)

۸۳- گزینه «۴»

(مفرئه مرآتی)

ترجمه جمله: «گرچه از جک خواستم آهسته‌تر رانندگی کند، اما او توجهی نکرد و پلیس او را به‌دلیل سرعت غیرمجاز ۷۵ دلار جریمه کرد.»

- (۱) توجه
(۲) لذت
(۳) علاقه
(۴) توجه

نکته مهم درسی:

به عبارت "take notice of sth" به‌معنای «توجه کردن به چیزی» دقت کنید.

(واژگان)

۸۴- گزینه «۱»

(سعید گویانی)

ترجمه جمله: «داده‌های دو سال گذشته نشان می‌دهد که بهترین زمان برای رزرو پرواز داخلی برای فصل تعطیلات ۲۰۲۳، بین نوامبر و دسامبر خواهد بود.»

- (۱) داخلی
(۲) بی‌شمار
(۳) نامرتبی
(۴) پیچیده

(واژگان)

۸۵- گزینه «۳»

(مهمربوار آقایی)

ترجمه جمله: «روانشناسان باتجربه معتقدند که درمان بیماران جوان مبتلا به اختلالات شدید شخصیت در یک دوره کوتاه ممکن است بسیار دشوار باشد.»

- (۱) منبع
(۲) تقاضا، درخواست
(۳) اختلال، بی‌نظمی
(۴) رویداد

(واژگان)

۸۶- گزینه «۲»

(مفرئه مرآتی)

ترجمه جمله: «بعد از این که کودک خردسال [مدتی] به دنبال کتابی در کتابخانه گشت، کتابدار تصمیم گرفت که کتاب مورد علاقه خودش را [به او] پیشنهاد کند.»

- (۱) منتشر کردن
(۲) پیشنهاد کردن
(۳) فرض گرفتن
(۴) گردآوری کردن

(واژگان)

۸۷- گزینه «۲»

(سپهر برومنرپور)

ترجمه جمله: «جین یک بار وقتی مادرش او را به مرکز شهر برده بود، گم شد. اما مار گزیده از ریسمان سیاه و سفید می‌ترسد. بنابراین، جین الان هر موقع که در مرکز شهر هستند، نزدیک مادرش می‌ماند.»

- (۱) دور باش، عزیز باش
(۲) مار گزیده از ریسمان سیاه و سفید می‌ترسد
(۳) یادآورده را یاد می‌برد
(۴) از دل برود هر آن‌که از دیده برفت

(واژگان)

ترجمه متن کلوزتست:

کوسه‌ها مخوف‌ترین شکارچیان اقیانوس بوده‌اند. آن‌ها از زمان دایناسورها وجود داشته‌اند. آن‌ها را می‌توان در اقیانوس‌های سراسر جهان و همچنین در برخی از رودخانه‌ها و دریاچه‌ها یافت. یک تفاوت بین بیشتر ماهی‌های دیگر و کوسه این است که بیشتر ماهی‌ها استخوان دارند، اما کوسه غضروف دارد. غضروف سفت است، اما به اندازه استخوان قوی نیست. تفاوت دیگر این است که کوسه فقط می‌تواند روبه جلو شنا کند، در حالی که بیشتر ماهی‌ها می‌توانند به جلو و عقب شنا کنند. ماهی‌ها نیز به‌طور کلی فلس‌های لغزنده دارند، در حالی که کوسه فلس‌های زبر دارد که شبیه کاغذ سنباده است.

۸۸- گزینه «۲»

(عقیل مهمدی‌روشن)

نکته مهم درسی:

برای اشاره به مبدأ زمان از "since" استفاده می‌کنیم.

(کلوزتست)

۸۹- گزینه «۱»

(عقیل مهمدی‌روشن)

نکته مهم درسی:

با توجه به معنی جمله و نقش مفعولی "They"، پی‌می‌بریم که ساختار جمله مجهول است.

(کلوزتست)

۹۰- گزینه «۴»

(عقیل مهمدی‌روشن)

نکته مهم درسی:

با توجه به مفهوم جمله و این که بین دو چیز مقایسه صورت گرفته است، نمی‌توانیم از صفت ساده و صفت عالی استفاده کنیم (رد گزینه‌های «۱» و «۲»). از طرفی، در صفت برتری بعد از صفت نیاز به حرف اضافه "than" داریم (رد گزینه «۳»).

(کلوزتست)

۹۱- گزینه «۲»

(عقیل مهمدی‌روشن)

- (۱) بی‌نظیر
(۲) توانا
(۳) آرام
(۴) موجود

(کلوزتست)

۹۲- گزینه «۳»

(عقیل ممبری/روش)

- (۱) مکرراً
(۲) به صورت روان و سلیس
(۳) به طور کلی
(۴) احتمالاً

(کلوز تست)

ترجمه متن درک مطلب ۱:

[رویداد] ساعت زمین توسط صندوق جهانی طبیعت (WWF) سازماندهی می‌شود و رویدادی بزرگ معمولاً در پایان ماه مارس هر سال است. در این شب، مردم در سراسر دنیا «در تاریکی فرو می‌روند» - یعنی چراغ‌های خانه‌ها، مدارس و مشاغل خود را هم‌زمان به مدت یک ساعت خاموش می‌کنند.

[رویداد] ساعت زمین در استرالیا در سال ۲۰۰۷ آغاز شد، زمانی که ۲,۲ میلیون نفر در سیدنی تمام چراغ‌های غیرضروری را به مدت یک ساعت خاموش کردند. از آن زمان به بعد به یک رویداد بین‌المللی تبدیل شد و بسیاری از کشورهای جهان در آن شرکت کردند. بسیاری از ساختمان‌های معروف مانند برج ایفل در پاریس و ساختمان امپایر استیت در نیویورک برای [رویداد] ساعت زمین خاموش شده‌اند. حتی فضانوردان در ایستگاه فضایی بین‌المللی نیز با کاهش مصرف انرژی خود در این ایستگاه مشارکت داشته‌اند.

ایده [ساعت زمین] افزایش آگاهی در مورد مسائل زیست‌محیطی و فراخوان برای اقدام برای حفاظت از طبیعت است تا انسان‌ها از زندگی سالم، شاد و پایدار در حال حاضر و آینده برخوردار شوند. درست است که خاموش کردن لامپ‌ها فقط برای یک ساعت باعث صرفه‌جویی اندکی در مصرف برق می‌شود، اما این تنها شروع [کار] است. پیوستن به [رویداد] ساعت زمین باعث می‌شود مردم در مورد مشکل تغییرات آب و هوا و آنچه می‌توانند در زندگی روزمره خود برای حفاظت از طبیعت انجام دهند، فکر کنند.

۹۳- گزینه «۱»

(ممبر طاهری)

ترجمه جمله: «هدف اصلی متن چیست؟»
«معرفی کردن یک رویداد بین‌المللی»

(درک مطلب)

۹۴- گزینه «۴»

(ممبر طاهری)

ترجمه جمله: «نویسنده تمام موارد زیر را در رابطه با ساعت زمین ارائه کرده است به جز ... آن.»
«نتایج منفی»

(درک مطلب)

۹۵- گزینه «۱»

(ممبر طاهری)

ترجمه جمله: «کلمه "awareness" (آگاهی) در پاراگراف «۳» از نظر معنایی به ... نزدیک‌ترین است.»
«"knowledge" (دانش)»

(درک مطلب)

۹۶- گزینه «۲»

(ممبر طاهری)

ترجمه جمله: «از متن می‌توان نتیجه گرفت که شرکت کردن در [رویداد] ساعت زمین ...»
«می‌تواند گام کوچک اما مثبتی در جهت برخوردار شدن از زندگی شاد و پایدار تلقی شود.»

(درک مطلب)

ترجمه متن درک مطلب ۲:

اگر رزرو شما خیلی زودتر از موعد انجام شده باشد، ممکن است شرکت هواپیمایی پیشنهاد دهد که بلیت‌هایتان را برای شما پست کند. با این حال، اگر بلیت‌ها را دریافت نکنید و سوابق شرکت هواپیمایی نشان دهد که آن‌ها بلیت‌ها را پست کرده‌اند، ممکن است مجبور شوید برای دریافت بلیت‌های خود مراحل دشواری را طی کنید تا بلیت‌های گم‌شده خود را بگیرید. بهتر است به آژانس مسافرتی محلی یا دفتر فروش بلیط هواپیما مراجعه و بلیت‌های خود را از آن‌جا خریداری کنید.

به محض دریافت بلیت، از صحت تمامی اطلاعات موجود در آن مطمئن شوید، به خصوص فرودگاه‌ها (اگر هر یک از شهرها بیش از یک مورد دارند)، تاریخ پرواز و اطلاعات شخصی شما. هر گونه اصلاحات لازم را فوراً درخواست دهید تا انجام دهند. همچنین، مهم است که به‌خاطر داشته باشید که اکثر خطوط هوایی اجازه فروش یا دادن بلیت به شخص دیگری را نمی‌دهند. مسافری که نامش در بلیت درج شده است تنها کسی است که شرکت‌های هواپیمایی به او اجازه استفاده از آن بلیت را می‌دهند.

ایده خوبی است که قبل از شروع سفر، رزرو خود را مجدداً تأیید کنید، زیرا برنامه پرواز گاهی اوقات تغییر می‌کند. در سفرهای بین‌المللی، بیشتر خطوط هوایی از شما می‌خواهند که رزرو قبلی خود را حداقل ۷۲ ساعت قبل از هر پرواز مجدداً تأیید کنید. اگر این کار را نکنید، رزرو شما ممکن است لغو شود.

۹۷- گزینه «۴»

(سپهر برومنرپور)

ترجمه جمله: «نتیجه احتمالی عدم رعایت توصیه‌های ارائه‌شده در جمله اول پاراگراف «۲» چیست؟»

«هریک از موارد فوق ممکن است در نتیجه عدم رعایت توصیه‌ها رخ دهد.»

(درک مطلب)

۹۸- گزینه «۳»

(سپهر برومنرپور)

ترجمه جمله: «کلمه "them" (آن‌ها) در پاراگراف «۲» به ... اشاره دارد.»
«بلیت‌ها»

(درک مطلب)

۹۹- گزینه «۳»

(سپهر برومنرپور)

ترجمه جمله: «کدام نوع خواننده از خواندن این مقاله بیشترین سود را می‌برد؟»
«مسافری که برای بار اول از خطوط هوایی استفاده می‌کند.»

(درک مطلب)

۱۰۰- گزینه «۳»

(سپهر برومنرپور)

ترجمه جمله: «در جمله پایانی متن، نویسنده ...»
«هشدار می‌دهد که اگر خوانندگان توصیه‌های ارائه‌شده در همان پاراگراف را رعایت نکنند، چه اتفاقی ممکن است بیفتد.»

(درک مطلب)

ریاضی

۱۰۱- گزینه «۳»

(امیر مهوریان)

طول ضلع اول مثلث را x در نظر می‌گیریم. طبق صورت سؤال، ضلع دوم $2x-3$ متر می‌شود.

طول ضلع دوم از نصف طول ضلع سوم $1/5$ متر بیشتر است. پس اگر $1/5$ متر از طول ضلع دوم کم کنیم، برابر با نصف طول ضلع سوم می‌شود. یعنی:

$$2x-3-1/5=2x-4/5$$

پس نصف طول ضلع سوم، $2x-4/5$ متر است. پس طول ضلع سوم دو برابر این مقدار است. یعنی:

$$2(2x-4/5)=4x-9$$

محیط مثلث 23 متر است.

$$x+2x-3+4x-9=23 \Rightarrow 7x=35 \Rightarrow x=5$$

$$4x-9=4 \times 5-9=11, 2x-3=2 \times 5-3=7$$

طول اضلاع مثلث 5 ، 7 و 11 متر است. بنابراین طول ضلع کوچکتر 5 متر است.

(ریاضی و آمار (۱)، معادله درجه دو، صفحه‌های ۱۰ تا ۱۸)

۱۰۲- گزینه «۱»

(سعید عزیزقانی)

در سمت چپ تساوی مخرج مشترک گرفته و تبدیل به یک کسر واحد می‌کنیم.

$$\frac{x-2-x}{x(x-2)} = \frac{ax^2+(a+2)x-x \neq 2,0}{x^2-2x} \rightarrow ax^2+(a+2)x+2=0$$

برای این که این معادله یک ریشه داشته باشد، سه حالت داریم:

حالت اول: معادله درجه دوم یک ریشه مضاعف داشته باشد:

$$\Delta=0 \Rightarrow (a+2)^2-4(a)(2)=0$$

$$\Rightarrow a^2+4a+4-8a=0 \Rightarrow a^2-4a+4=0$$

$$(a-2)^2=0 \Rightarrow a=2 (*)$$

$$x \text{ ریشه مضاعف} = -\frac{(x \text{ ضرب})}{2 \times (x^2 \text{ ضرب})}$$

$$\frac{(*)}{\rightarrow} = -\frac{a+2}{2a} = -1. \text{ این ریشه مخرجی را صفر نمی‌کند و قبول است.}$$

حالت دوم: ضرب x^2 برابر صفر شود و معادله درجه اول باشد.

$$a=0 \Rightarrow 2x+2=0$$

این ریشه مخرجی را صفر نمی‌کند و قبول است. $x=-1$

حالت سوم: یکی از ریشه‌ها ریشه مخرج باشد. در حالتی که $a=-1$ باشد این اتفاق می‌افتد.

بنابراین برای a سه مقدار 2 و 0 ، $a=-1$ داریم که حاصل ضرب آنها برابر صفر است.

(ریاضی و آمار (۱)، معادله درجه دو، صفحه‌های ۳۳ تا ۳۸)

۱۰۳- گزینه «۲»

(مهدی ابراهیم توزنده‌یانی)

می‌دانیم برای آن که مجموعه‌ای از زوج مرتب‌ها تابع باشند، باید مؤلفه‌های اول غیریکسان داشته باشند، در صورت برابر بودن مؤلفه‌های اول، باید مؤلفه‌های دوم هم یکسان باشند. در دو زوج مرتب زیر داریم:

$$(3, m+2), (3, m^2)$$

$$m+2=m^2 \Rightarrow m^2-m-2=0 \Rightarrow (m-2)(m+1)=0$$

$$\Rightarrow m=2 \text{ یا } m=-1$$

تابع نیست. $f = \{(3,4), (2,1), (-2,2), (3,4), (2,4)\}$

تابع است. $f = \{(2,1), (-2,-1), (3,1), (-1,4)\}$

(ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحه‌های ۴۰ تا ۴۹)

۱۰۴- گزینه «۳»

(یواد زنگنه قاسم‌آبادی)

در نمودار سهمی با حذف هر عدد از دامنه هیچ عضوی از برد حذف نمی‌شود مگر این که طول رأس سهمی را از دامنه حذف کنیم که در این صورت y_s از مجموعه برد حذف می‌شود.

بنابراین $x=1$ همان طول رأس سهمی و $y=2$ عرض رأس سهمی است:

$$\frac{m}{-2}=1 \Rightarrow m=2$$

$$\frac{x=1}{y=2} \rightarrow 2=-1+2+n \Rightarrow n=1 \Rightarrow m+n=3$$

(ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحه‌های ۶۳ تا ۷۰)

۱۰۵- گزینه «۲»

(مهدی ابراهیم توزنده‌یانی)

تعداد زلزله مقیاس نسبتی است، چون قابل شمارش است و ویژگی‌های مقیاس نسبتی را دارد.

گروه خونی افراد یک مقیاس اسمی است.

رتبه تیم‌ها در لیگ فوتبال یک متغیر کیفی و مقیاس آن از نوع ترتیبی است.

متغیر کیفی است و مقیاس آن ترتیبی است چون سه حالت دارد.

مقدار مطالعه به صورت (کم، متوسط، زیاد) متغیر کیفی ترتیبی است.

(ریاضی و آمار (۱)، کار با داده‌های آماری، صفحه‌های ۷۹ تا ۸۴)

۱۰۶- گزینه «۳»

(سعید عزیزقانی)

تعداد داده‌ها 16 تا است. بنابراین میانگین داده‌های شماره 1 و $\frac{16}{2}$ به‌عنوان میانه انتخاب می‌شود.

داده شماره 8 و 9 به ترتیب 10 و 12 هستند، پس داریم:

$$\frac{10+12}{2} = 11 = \text{میانه}$$

داده‌های بزرگتر از 11 را جدا می‌کنیم:

$$12, 12, 12, 14, 16, 18, 20, 24$$

میانگین برابر است با:

$$\bar{x} = \frac{3 \times 12 + 14 + 16 + 18 + 20 + 24}{8} = 16$$

(ریاضی و آمار (۱)، کار با داده‌های آماری، صفحه‌های ۸۵ تا ۸۸)

۱۰۷- گزینه «۴»

(معمد بگیری)

ابتدا نمره هر درس را با توجه به بیشینه ۲۰ حساب می‌کنیم.

$$\frac{۸۰}{۱۰۰} = \frac{x}{۲۰} \Rightarrow x = ۱۶ \text{ نمره جغرافیا}$$

$$\frac{۱۰۰}{۱۰۰} = \frac{y}{۲۰} \Rightarrow y = ۲۰ \text{ نمره ادبیات}$$

$$\frac{۹۰}{۱۰۰} = \frac{z}{۲۰} \Rightarrow z = ۱۸ \text{ نمره تاریخ}$$

$$\frac{۷۰}{۱۰۰} = \frac{t}{۲۰} \Rightarrow t = ۱۴ \text{ نمره ریاضی}$$

$$\Rightarrow \bar{x} = \frac{۱۶+۲۰+۱۸+۱۴}{۴} = \frac{۶۸}{۴} = ۱۷$$

$$\Rightarrow \sigma^2 = \frac{(۱۶-۱۷)^2 + (۲۰-۱۷)^2 + (۱۸-۱۷)^2 + (۱۴-۱۷)^2}{۴}$$

$$= \frac{۱+۹+۱+۹}{۴} = ۵$$

(ریاضی و آمار، (۱)، نمایش داده‌ها، صفحه‌های ۱۱۳ تا ۱۱۷)

۱۰۸- گزینه «۴»

(معمد عمیری)

از نادرستی گزاره $(p \vee q) \sim$ نتیجه می‌گیریم که $p \sim$ ، q هر دو نادرست هستند، لذا p درست است.

$$A: (p \wedge \sim q) \equiv (T \wedge T) \equiv T$$

$$B: \sim(\sim q \vee p) \equiv \sim(T \vee T) \equiv \sim T \equiv F$$

$$C: [(p \vee q) \wedge r] \equiv [(\underbrace{T \vee F}_T) \wedge r] \equiv r$$

(ریاضی و آمار، (۲)، آشنایی با منطق و استرلال ریاضی، صفحه‌های ۲ تا ۱۱)

۱۰۹- گزینه «۴»

(معمد عمیری)

ارزش p نادرست است، زیرا $(\frac{\sqrt{5}}{6})^2 = \frac{5}{۳۶}$ عددی گویا است.

ارزش q درست است، چون نمودار هر خط به شکل $y = kx$ خطی افقی است.

$$[(p \vee q) \Rightarrow \sim p] \equiv [(\underbrace{F \vee T}_T) \Rightarrow T] \equiv T$$

(ریاضی و آمار، (۲)، آشنایی با منطق و استرلال ریاضی، صفحه‌های ۲ تا ۱۱)

۱۱۰- گزینه «۱»

(علیرضا عبیدی)

در تابع ثابت تمام خروجی‌ها با هم برابرند:

$$\begin{cases} x+1 = 2x-1 \Rightarrow x=2 \\ y+1 = x+1 \Rightarrow y=x=2 \end{cases} \Rightarrow y \times x = 2 \times 2 = 4$$

(ریاضی و آمار، (۲)، تابع، صفحه‌های ۲۵ تا ۳۳)

۱۱۱- گزینه «۴»

(علیرضا عبیدی)

$$f(-\frac{1}{p}) = [-(-\frac{1}{p})] - 2[-\frac{1}{p}] = [\frac{1}{p}] - 2[-\frac{1}{p}] = 0 + 2 = 2$$

$$f(\frac{3}{p}) = [-(-\frac{3}{p})] - 2[\frac{3}{p}] = [1/5] - 2[1/5] = -2 - 2 = -4$$

$$f(-\frac{1}{p}) - f(\frac{3}{p}) = 2 - (-4) = 2 + 4 = 6$$

(ریاضی و آمار، (۲)، تابع، صفحه‌های ۳۷ تا ۳۹)

۱۱۲- گزینه «۳»

(امیررضا ذاکر زاره)

با توجه به تابع f داریم:

$$f(x) = \text{sign}(x) = \begin{cases} ۱, & x > ۰ \\ ۰, & x = ۰ \\ -۱, & x < ۰ \end{cases}$$

$$\Rightarrow 2f + g = \{(2, 2f(2) + g(2)), (0, 2f(0) + g(0))\}$$

$$, (-4, 2f(-4) + g(-4))\}$$

$$\Rightarrow 2f + g = \{(2, 3), (0, -3), (-4, 0)\}$$

(ریاضی و آمار، (۲)، آمار، صفحه‌های ۴۵ تا ۵۴)

۱۱۳- گزینه «۲»

(امیر زراندوز)

چون داده دورافتاده نداریم، استفاده از میانگین بهتر است و مقدار خط فقر برابر می‌شود با:

$$\text{میانگین} = \frac{۶}{۲} = ۳ = \text{میلیون تومان}$$

(ریاضی و آمار، (۲)، آمار، صفحه‌های ۵۶ تا ۶۰)

۱۱۴- گزینه «۲»

(امیر زراندوز)

اعداد اول یک رقمی ۲، ۳، ۵ و ۷ هستند و اعداد مربع کامل یک رقمی ۱، ۴ و ۹ هستند، بنابراین ۷ رقم داریم:

چون عدد باید زوج باشد، پس یکان از بین ۲ و ۴ انتخاب می‌شود. بنابراین:

$$\frac{۶}{۲} \times \frac{۵}{۲} \times \frac{۲}{\{۲, ۴\}} = ۶۰$$

(ریاضی و آمار، (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲ تا ۸)

۱۱۵- گزینه «۳»

(پواد زنگنه قاسم آبادی)

با ساده کردن تساوی داده شده داریم:

$$2^x! = 64 = 2^6 \Rightarrow x! = 6 \Rightarrow x = 3 \Rightarrow x^2 = 9$$

(ریاضی و آمار، (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۵ و ۶)

۱۱۶- گزینه «۲»

(سعید عزیزقانی)

سؤال را به روش متمم حل می‌کنیم. متمم صورت سؤال این است که ۲ نفر a و b پشت هم سخنرانی کنند. بنابراین برای پیدا کردن احتمال متمم آن‌ها را در یک دسته فرض می‌کنیم. احتمال متمم را با $P(A')$ نمایش می‌دهیم و داریم:

$$n(A') = ۶! \times ۲! \text{ تعداد حالت‌ها}$$

$$n(S) = ۷!$$

$$P(A') = \frac{۶! \times ۲!}{۷!} = \frac{۶! \times ۲}{۷ \times ۶!} = \frac{۲}{۷}$$

حالا برای پیدا کردن احتمال خواسته شده در صورت سؤال داریم:

$$P(A) = 1 - P(A') = 1 - \frac{۲}{۷} = \frac{۵}{۷}$$

(ریاضی و آمار، (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۱۴ تا ۲۷)

اقتصاد

۱۱۷- گزینه «۱»

(ابوالفضل بهاری)

برای به دست آوردن جمله اول به ترتیب جمله سوم و دوم را باید به دست آوریم:

$$\xrightarrow{n=3} a_{p+1} = 3 \times a_p - 2 \Rightarrow a_p = 3 \times a_p - 2$$

$$\Rightarrow 82 = 3 \times a_p - 2 \Rightarrow 84 = 3 \times a_p \Rightarrow 28 = a_p$$

$$\xrightarrow{n=2} a_{p+1} = 3 \times a_p - 2 \Rightarrow a_p = 3 \times a_p - 2$$

$$\Rightarrow 28 = 3 \times a_p - 2 \Rightarrow 30 = 3 \times a_p \Rightarrow 10 = a_p$$

$$\xrightarrow{n=1} a_{p+1} = 3 \times a_1 - 2 \Rightarrow a_p = 3 \times a_1 - 2$$

$$\Rightarrow 10 = 3 \times a_1 - 2 \Rightarrow 12 = 3a_1 \Rightarrow 4 = a_1$$

(ریاضی و آمار، (۳)، الگوهای فطی، صفحه‌های ۵۲ تا ۶۰)

۱۱۸- گزینه «۴»

(سعید عزیزقانی)

سه جمله دوم دنباله، جمله‌های چهارم و پنجم و ششم هستند.

$$a_p + a_5 + a_6 = 57 \Rightarrow a_1 + 3d + a_1 + 4d + a_1 + 5d = 57$$

$$\Rightarrow 3a_1 + 12d = 57 \Rightarrow a_1 + 4d = 19$$

از طرفی $a_{10} = 39$ ، یعنی: $a_1 + 9d = 39$

دستگاه تشکیل داده و جمله اول (a_1) و قدرنسبت (d) را به دست می‌آوریم:

$$\begin{cases} a_1 + 4d = 19 \\ a_1 + 9d = 39 \end{cases} \Rightarrow d = 4 \Rightarrow a_1 = 3$$

برای جمله ۲۱ ام داریم:

$$a_{21} = a_1 + 20d = 3 + 80 = 83$$

(ریاضی و آمار، (۳)، الگوهای فطی، صفحه‌های ۶۲ تا ۷۲)

۱۱۹- گزینه «۳»

(امیرضا ذاکر زاده)

با توجه به دنباله هندسی بودن دنباله داریم:

$$r^{m+1} = \frac{b}{a} \Rightarrow (\sqrt{a})^{m+1} = \frac{a^{12}}{a^6}$$

$$\Rightarrow (\sqrt{a})^{m+1} = a^6$$

$$\xrightarrow{\text{به توان ۲}} a^{m+1} = a^{12} \Rightarrow m+1 = 12 \Rightarrow m = 11$$

(ریاضی و آمار، (۳)، الگوهای غیرفطی، صفحه‌های ۷۳ تا ۸۵)

۱۲۰- گزینه «۱»

(علیرضا عبیری)

با ساده کردن معادله داده شده داریم:

$$4^3 \times 2^{-2x} = \frac{1}{64}$$

$$(2^2)^3 \times 2^{-2x} = \frac{1}{2^6}$$

$$2^6 \times 2^{-2x} = 2^{-6} \Rightarrow 2^{6-2x} = 2^{-6} \Rightarrow 6-2x = -6$$

$$\Rightarrow 6+6 = 2x$$

$$\Rightarrow 12 = 2x$$

$$\Rightarrow 6 = x$$

(ریاضی و آمار، (۳)، الگوهای غیرفطی، صفحه‌های ۸۶ تا ۹۴)

۱۲۱- گزینه «۳»

(فاطمه بیاتی)

(الف) عوامل متعدد روی آوردن کشورها به تجارت بین‌الملل:

۱- یکسان نبودن منابع و عوامل تولید، ۲- یکسان نبودن کشورها از نظر دسترسی به فناوری و ۳- وضعیت اقلیمی متفاوت
وضعیت اقلیمی متفاوت: تنوع آب و هوایی و وضعیت طبیعی متفاوت در سرزمین‌های مختلف، باعث می‌شود که هر سرزمین، زمینه تولیدات محصولات خاصی را داشته باشد. برای مثال، خشکیار در وضعیت آب‌وهوایی برخی نقاط ایران و میوه‌های استوایی در موقعیت آب و هوایی کشورهای استوایی به عمل می‌آید.

(ب) منافع تجارت بین‌الملل برای تولیدکنندگان:

(۱) ادامه کار بسیاری از تولیدکنندگان به وارد کردن ماشین‌آلات و لوازم یدکی یا مواد اولیه از دیگر کشورها بستگی دارد.

(۲) بازارهای داخلی محدود است؛ به همین دلیل، تولیدکنندگان از طریق صادرات می‌توانند به بازارهای وسیع‌تری دسترسی پیدا کنند و کالاهای اضافی خود را با قیمت مناسب و وضعیت بهتر به فروش رسانند.

(۳) در نتیجه تجارت بین‌الملل، کالاهای خارجی وارد کشورها می‌شود و اگر این امر هدفمند و با مدیریت صحیح انجام شود، تولیدکنندگان داخلی به منظور رقابت با تولیدکنندگان خارجی به تلاش برای تولید بهتر و کارآمدتر وادار می‌شوند.

(ج) اگر اصل «مزیت‌های مطلق و نسبی» رعایت نشود، اولاً منابع و سرمایه‌ها در فضای تولید اسراف و تبذیر می‌شود و ثانیاً با تولید محصولات کم‌تر و بی‌کیفیت، رفاه جوامع کاهش می‌یابد.

(د) کالاهای ضروری مثل دارو، غذا و محصولات کشاورزی، حوزه انرژی (اعم از نفت و هسته‌ای و انرژی‌های نو) و صنایع نظامی و دفاعی می‌تواند موجب بهانه‌جویی و سلطه دشمن یا رقیب و ضعف و وابستگی کشور شود؛ این کالاها و خدمات را که تولید آن‌ها بدون توجه به میزان سود، هزینه و بازار ... انجام می‌شود «محصولات راهبردی» می‌نامند.

(اقتصاد، اقتصاد بین‌الملل، صفحه‌های ۱۱۳ تا ۱۱۷)

۱۲۲- گزینه «۱»

(فاطمه بیاتی)

(الف) دو شاخص تولید ناخالص ملی و تولید ناخالص داخلی، در تعریف با هم تفاوت دارند، اما در عمل، جز در مورد برخی کشورها که نیروی کار و سرمایه‌های زیادی از آن‌ها در خارج از مرزهایشان کار می‌کنند (که در این حالت تولید ناخالص ملی بیش‌تر از تولید ناخالص داخلی خواهد بود) یا مهاجرت‌پذیری بسیار و نیز ورود سرمایه بالایی به کشور خود دارند (که در این حالت تولید ناخالص داخلی بیش‌تر از تولید ناخالص ملی خواهد بود)، معمولاً مقدار این دو شاخص به هم نزدیک است.

(ب) اگر در کشوری حقوق کارکنان دولت ۳۵ درصد افزایش یابد درحالی‌که قدرت خرید واقعی آنان تنها ۱۷ درصد افزایش یافته باشد، آنگاه نرخ تورم در این جامعه ۱۸ درصد است.

(ب) تورم - افزایش اسمی دستمزدها = قدرت خرید واقعی

$$\text{درصد } 18 = 35 - x \Rightarrow x = 35 - 18 = 17 \Rightarrow x = 18$$

ب) شیب منحنی عرضه نشان‌دهنده درجه حساسیت تولیدکننده نسبت به قیمت است. اگر تولیدکننده‌ای به دلیل مدیریت ضعیف یا فرسوده بودن تجهیزات نتواند با افزایش قیمت، تولید خود را افزایش دهد، منحنی عرضه‌اش با شیب بیشتر است و اصطلاحاً می‌گوییم کشش قیمتی عرضه پایین است.

ج) شیب منحنی تقاضا نشان‌دهنده میزان حساسیت مقدار تقاضای فرد نسبت به قیمت است. براساس شیب و همین درجه حساسیت، کالاها به دو دسته ضروری و تجملی تقسیم می‌شود. اگر شیب منحنی تقاضا زیاد باشد، یعنی عکس‌العمل مصرف‌کننده در برابر قیمت کم است که اصطلاحاً می‌گوییم، کشش قیمتی تقاضا کم است که به آن، کالای ضروری می‌گوییم. کالای لوکس برعکس این حالت است.

(اقتصاد، بازار، صفحه‌های ۳۱ تا ۳۴)

۱۲۶- گزینه «۳» (موردی ضیایی)

الف) موارد الف در گزینه‌های ۲ و ۳ نادرست می‌باشند:
- اگر کشوری به دلیل محدودیت‌های طبیعی، مزیت اقتصادی نداشته باشد به این معنی نیست که نمی‌تواند به مزیت دست یابد.

- هرچند اصل بر رعایت مزیت‌های مطلق و نسبی و عدم تخصیص امکانات تولید به حوزه‌های غیرمزیتی است، اما اگر در کوتاه‌مدت برای عوامل تولید (مثل نیروی کار بدون مهارت) امکان اشتغال وجود نداشته باشد، تولید و خلق ارزش افزوده حتی در محصولی غیرمزیتی و کم‌مزیت، از بیکاری بهتر است.

ب) تجارت جهانی منافع را افزایش می‌دهد به شرط اینکه منافع حاصل از تجارت، عادلانه تقسیم شود و از سوی برخی کشورهای قدرتمند مصادره نشود.

ج) در دوران قاجار، بی‌کفایتی و عیاشی حکام به اوج رسید و ایران فرصت طلایی خود را برای جبران عقب‌ماندگی نسبت به اروپا که در آن زمان هنوز چشمگیر نشده بود از دست داد.

د) منابع مالی حکومت برای ایفای وظایف (اصل ۴۵): «انفال و ثروت‌های عمومی از قبیل زمین‌های موات یا رها شده، معادن، دریاها، دریاچه، رودخانه‌ها و سایر آب‌های عمومی، کوه‌ها، دره‌ها، جنگل‌ها، نیزارها، بیشه‌های طبیعی، مراتعی که حریم نیست، ارث بدون وارث و اموال مجهول‌المالک و اموال عمومی که از غاصبین مسترد می‌شود در اختیار حکومت اسلامی است تا بر طبق مصالح عامه نسبت به آنها عمل نماید.»

ه) در سال ۱۳۹۰ و ۱۳۹۱ به ترتیب بر مسئله «جهاد اقتصادی» و «تولید ملی» تاکید شد.

و) پیشرو، مولد و فرصت‌ساز: پیشرفت اقتصادی برای ماندگاری، نیازمند خلق فرصت‌های جدید است. خلق فرصت‌های جدید براساس قدرت تولید و انتخاب عرصه مناسب فرصت‌ساز برای پیشرفت صورت می‌گیرد. افزایش قدرت تولید و انتخاب زنجیره‌های اقتصادی دارای مزیت باید به عنوان محور حرکت اقتصادی مورد توجه قرار گیرد.

(اقتصاد، ترکیبی، صفحه‌های ۱۱۶، ۱۱۷، ۱۱۸، ۱۱۹، ۱۲۵ تا ۱۲۷، ۱۳۱، ۱۳۸ و ۱۴۲)

ج) به همه سیاست‌گذاران، اهالی رسانه و مردم توصیه می‌کنند که همیشه و به‌ویژه وقتی پای مقایسه‌ای در میان است، همه متغیرهای اقتصادی را به قیمت‌های «ثابت» محاسبه و در تحلیل‌ها وارد کنند؛ چرا که استفاده از متغیرهای «اسمی» به‌جای متغیرهای «واقعی» بسیار غلط‌انداز است.

(تولید ناخالص ملی) $GNP = \text{Gross National Product}$

(تولید ناخالص داخلی) $GDP = \text{Gross Domestic Product}$

(اقتصاد، آشنایی با شاخص‌های اقتصادی، صفحه‌های ۴۲، ۴۳ و ۴۸)

۱۲۳- گزینه «۴» (فاطمه هياتی)

الف) در هر کسب و کاری نوآوری ضربدر خطرپذیری، میزان کارآفرینی را نشان می‌دهد.
نوآوری $\times$ خطرپذیری = کارآفرینی

ب) «سازمان تولید» جایگاه و نقش هر یک از عوامل تولید را تعیین می‌کند.
ج) در تکمیل فرم اظهارنامه مالیاتی، تولیدکنندگان سود ویژه (سود اقتصادی) خود را درج می‌کنند.

د) در پایان تولید، همه محصول و سود و زیان هر چه باشد به صاحب‌کار (یا صاحب‌کاران) می‌رسد.

(اقتصاد، تولید، صفحه‌های ۲۶ تا ۲۹)

۱۲۴- گزینه «۴» (فاطمه صفری)

الف) دانش اقتصاد با دقت درباره انواع منافع و هزینه‌ها کمک می‌کند تا انسان‌ها، سازمان‌ها و کشورها در استفاده از منابع و امکاناتشان بهترین‌ها را انتخاب کنند. نتیجه این تلاش فکری، پدید آمدن «اندیشه اقتصادی» است. جامعه اسلامی برای «حفظ هویت و استقلال سیاسی و فرهنگی خود» باید به رشد و پیشرفت اقتصادی به مثابه یکی از مهم‌ترین ابزارها در این مسیر توجه کند.
ب) به سیاست‌هایی که دولت برای کاهش نوسانات متغیرهای کلان اقتصادی مانند اشتغال، تورم و رشد، اعمال می‌کند «سیاست‌های تثبیت اقتصادی» گفته می‌شود که «تقاضای کل» اقتصاد را در «کوتاه‌مدت» مدیریت و تنظیم می‌کنند.

ج) مجلس شورای اسلامی، علاوه بر تصویب بودجه باید بر اجرای آن نیز نظارت کند و ماده واحده رقم کل درآمدها و هزینه‌های یک سال را مشخص می‌کند.

د) اولین کاری که برای سرمایه‌گذاری در بورس باید انجام داد، «گرفتن شناسه معاملاتی با مراجعه به یکی از کارگزاری‌ها» است.

سهام ورقه قابل معامله‌ای است که نشان‌دهنده مالکیت دارنده آن در شرکت سهامی است و بر روی آن اطلاعاتی شامل میزان مشارکت، تعهدات و منافع صاحب‌سهم در هر شرکت سهامی درج شده است. صاحبان سهام به نسبت سهامی که خریده‌اند، مالک و در سود و زیان شرکت سهیم می‌شوند.

روی ورقه سهم موارد زیر درج می‌شود:

نام شرکت و شماره ثبت آن، مبلغ سرمایه ثبت شده و سرمایه پرداخت‌شده، تعیین نوع سهم، مبلغ اسمی سهم و مقدار پرداخت‌شده آن به حروف و عدد.
(اقتصاد، ترکیبی، صفحه‌های ۱۴، ۱۸، ۷۵، ۷۶، ۹۴، ۹۵، ۹۹ و ۱۰۰)

۱۲۵- گزینه «۲» (فاطمه صفری)

الف) قیمت یک کالا و میزان عرضه آن به وسیله تولیدکننده با هم رابطه مستقیم و قیمت یک کالا و مقدار خرید آن به وسیله مصرف‌کنندگان با هم رابطه معکوس دارند.

۱۲۷- گزینه «۲»

(مهری ضیایی)

الف) «درآمد صاحبان سرمایه» مربوط به قیمت خدمات سرمایه و «اجاره‌بها» یا وجوه مربوط به اجاره» متعلق به درآمد صاحبان املاک و مستغلات است.
ب) سرانه به معنای سهم متوسط هر فرد جامعه در میزان «تولید یا درآمد» آن جامعه است.
ج)

$$\text{میلیارد ریال} = 262 = \frac{1}{5}(490 + 820) = \text{درآمد صاحبان سرمایه}$$

$$\text{میلیارد ریال} = 825 = \frac{3}{4}(490 + 610) = \text{سود شرکت‌ها و مؤسسه‌ها}$$

$$\text{میلیارد ریال} = 245 = \frac{1}{4} \times 490 = \text{دستمزدها}$$

درآمد صاحبان سرمایه + درآمد حقوق‌بگیران = درآمد ملی

سود شرکت‌ها و مؤسسه‌ها + درآمد صاحبان مشاغل آزاد +

دستمزدها + درآمد صاحبان املاک و مستغلات +

= درآمد ملی

$$\text{میلیارد ریال} = 3,252 = 490 + 262 + 610 + 825 + 820 + 245$$

(د)

$$\text{هزار ریال} = \frac{3,252}{80} = \frac{\text{درآمد ملی}}{\text{جمعیت}} = \text{درآمد سرانه}$$

(اقتصاد، آشنایی با شاخص‌های اقتصادی، صفحه‌های ۴۴ تا ۴۶)

۱۲۸- گزینه «۱»

(مهری ضیایی)

۱۲ × هزینه استهلاک ماهانه = هزینه استهلاک سالانه
تومان ۳۷,۵۰۰,۰۰۰ = ۳,۱۲۵,۰۰۰ × ۱۲ = هزینه استهلاک سالانه
بهای کالای سرمایه‌ای
عمر مفید آن = هزینه استهلاک سالانه

$$\Rightarrow \text{بهای کالای سرمایه‌ای} = \frac{\text{عمر مفید کالای سرمایه‌ای}}{\text{هزینه استهلاک سالانه}}$$

$$\Rightarrow \text{سال} = 4 = \frac{15,000,000}{37,500,000} = \text{عمر مفید کالای سرمایه‌ای}$$

(۲۰ × قیمت اولیه دستگاه) + قیمت اولیه دستگاه = قیمت جدید کالای سرمایه‌ای

$$\left(\frac{20}{100}\right) + 15,000,000 = 150,000,000 = \text{قیمت جدید کالای سرمایه‌ای}$$

$$150,000,000 + 30,000,000 = \text{قیمت جدید کالای سرمایه‌ای}$$

$$180,000,000 = \text{تومان} = 180 \text{ میلیون تومان}$$

$$\text{میلیون تومان} = 45 = \frac{180}{4} = \text{هزینه استهلاک سالانه با احتساب قیمت جدید}$$

$$135 = 45 \times 3 = \text{هزینه استهلاک سه سال آخر}$$

(اقتصاد، آشنایی با شاخص‌های اقتصادی، صفحه‌های ۴۳ و ۴۴)

۱۲۹- گزینه «۳»

(نسرین پعفری)

الف) یکی از دلایل کاهش قدرت خرید پول، حجم زیاد پول نسبت به تولید در یک جامعه است. هرچه حجم پول نسبت به تولید جامعه کم‌تر باشد، قدرت خرید آن بیش‌تر می‌شود و در صورت افزایش حجم پول، قدرت خرید آن کاهش می‌یابد.

ب) استفاده از آب رودخانه ← حیات

انجماد ماهی و پولک‌زنی ← صنعت

پ) در سازمان تولید مشارکتی همه عوامل تولید صاحب محصول هستند و همه با هم در فرایند تولید مشارکت می‌کنند. محصول یا ارزش محصول به‌طور مساوی و یا با نسبتی توافقی تقسیم می‌شود. برای مثال صاحبان زمین، بذر، تراکتور و نیروی کار همه یک واحد تعاونی کشت و صنعت راه‌اندازی می‌کنند و به تولید گندم می‌پردازند و عواید را نیز بین خود تقسیم می‌کنند.

در اقتصاد اسلامی صاحب سرمایه مالی یا به صورت قرض‌الحسنه در تولید مشارکت می‌کند و اجر الهی و اجتماعی می‌برد و یا به عنوان صاحب‌کار در سود و زیان شریک می‌شود.

ت) امکان گرفتن وام و اعتبار و پیدایش مؤسسه‌ای که اعتبار دارد و می‌تواند این اعتبار خود را به دیگری هم بدهد (وام)، در حجم و شکل فعالیت‌های اقتصادی تأثیر زیادی گذاشت.

ث) در مورد پیش‌تر جوامع می‌توان از درآمد سرانه به‌عنوان معیاری برای سنجش توسعه استفاده کرد به‌جز دو گروه از کشورها؛ ۱- گروهی از کشورهای در حال توسعه که با داشتن یک ماده گران‌بهای معدنی و صادرات مقادیر زیادی از آن، امکان دستیابی به درآمد سرانه بالا را دارند و ۲- گروهی از کشورهای در حال توسعه که با پیش‌بینی و اجرای برنامه‌های بلندمدت توانسته‌اند در وضعیت شاخص‌های توسعه خود بهبود نسبی ایجاد کنند.

(اقتصاد، ترکیبی، صفحه‌های ۲۴، ۲۷، ۲۸، ۵۹، ۶۳ و ۸۱)

۱۳۰- گزینه «۲»

(نسرین پعفری)

الف)

قیمت هر واحد × تعداد تولید = درآمد سالانه

$$\text{تومان} = 300,000 = 150 \times 2000 = \text{درآمد سالانه}$$

$$\text{تومان} = 60,000 = 15,000 + 5,000 + 5,000 + 5,000 + 35,000 = \text{هزینه‌های مستقیم}$$

$$\text{تومان} = 240,000 = 300,000 - 60,000 = \text{سود حسابداری}$$

ب)

هزینه غیرمستقیم - هزینه‌های مستقیم - درآمد سالانه = سود اقتصادی

$$\text{تومان} = 220,000 = 300,000 - 60,000 - 20,000 = \text{سود اقتصادی}$$

پ)

$$(-10,000 - \text{هزینه‌های قدیم}) - (30,000 + \text{درآمد قدیم}) = \text{سود جدید}$$

$$10,000 + 30,000 + \text{هزینه‌های قدیم} - \text{درآمد قدیم} = \text{سود جدید}$$

$$40,000 + \text{سود قدیم} = \text{سود جدید} \Rightarrow$$

در نتیجه اگر این تولیدکننده تلاش کند با صرفه‌جویی در مصرف انرژی و

مواد اولیه، هزینه‌های مستقیم تولید خود را ۱۰,۰۰۰ تومان کاهش دهد و با

تبلیغات و بازاریابی بیشتر، درآمدش را ۳۰,۰۰۰ تومان افزایش دهد، سود

بنگاه ۴۰,۰۰۰ تومان افزایش می‌یابد.

(اقتصاد، تولید، صفحه‌های ۲۸ تا ۳۰)

۱۳۱- گزینه «۲»

(نسرین پعفری)

الف)

$$\frac{\text{تولید ناخالص داخلی}}{\text{جمعیت کشور}} = \text{تولید ناخالص داخلی سرانه}$$

$$\Rightarrow \text{جمعیت کشور} \times \text{تولید ناخالص داخلی سرانه} = \text{تولید ناخالص داخلی}$$

$$\Rightarrow \text{میلیون دلار} = 6,840 = 85 / 5 \times 80 = \text{تولید ناخالص داخلی}$$

ارزش تولید لوازم برقی خانگی + ارزش تولید صنایع خودروسازی = تولید ناخالص داخلی
 ارزش تولید مبلمان منزل و اداری تولید شده + ارزش تولید صنعت پوشاک +
 ارزش خدمات گردشگری
 ارزش خدمات گردشگری $6,840 = 2,200 + 2,380 + 1,500 + 600$
 میلیون دلار $160 = 6,840 - 6,680$ = ارزش خدمات گردشگری
 توجه: ردیف ۵ کالاهای واسطه‌ای است و در تولید ناخالص داخلی محاسبه
 نمی‌شود.
 ب) باید میزان صادرات هر کشور را بر میزان تولید ناخالص داخلی آن کشور
 تقسیم کرد.

$$A \text{ صادرات نسبی کشور} = \frac{1,268}{6,840} = \frac{1}{5} = 0.2$$

$$B \text{ صادرات نسبی کشور} = \frac{7,720}{15,440} = \frac{1}{2} = 0.5$$

کشور B درصد بیشتری از تولیدش را صادر می‌کند و موفق‌تر است.
 (اقتصاد، آشنایی با شاخص‌های اقتصادی، صفحه‌های ۴۱ تا ۴۶)

۱۳۲- گزینه «۴»

(نسرین بعفری)
 الف) در سند چشم‌انداز ۲۰ ساله جمهوری اسلامی ایران، وضعیت اقتصادی
 در افق سال ۱۴۰۴ هشت توصیف و مشخص شده است؛ کشوری با جایگاه
 اول اقتصادی در سطح منطقه آسیای جنوب غربی، ارتقای نسبی سطح
 درآمد سرانه، رسیدن به اشتغال کامل
 ب) برنامه بلند مدت «سند چشم‌انداز» ۲۰ ساله است تا به هدف‌هایی در
 سال ۱۴۰۴ برسد. پس آغاز این برنامه، سال ۱۳۸۴ است:
 $1384 - 20 = 1404$
 ج) لازم است شاخص‌های کمی کلان برنامه‌های توسعه و بودجه‌های سالانه
 مانند میزان سرمایه‌گذاری، درآمد سرانه، تولید ناخالص ملی، میزان اشتغال
 و تورم، کاهش فاصله درآمد میان دهک‌های بالا و پایین جامعه متناسب با
 این سند چشم‌انداز تنظیم و تعیین شود.

(اقتصاد، اقتصاد ایران در مسیر پیشرفت، صفحه ۱۴۰)

۱۳۳- گزینه «۴»

(سارا شریفی)
 بررسی گزینه‌ها:
 گزینه «۱»: نادرست است.

$$100 \times \frac{\text{سطح قیمت قبلی} - \text{سطح قیمت جدید}}{\text{سطح قیمت قبلی}} = \text{نرخ تورم}$$

سطح قیمت‌های جدید $x =$

$$10 = \frac{x - 200,000}{200,000} \times 100 \Rightarrow x = 220,000$$

گزینه «۲»: نادرست است.
 گاهی افراد با شنیدن کاهش نرخ تورم به اشتباه انتظار دارند که سطح
 عمومی قیمت‌ها کاهش یافته و اجناس ارزان‌تر شده باشد، در حالی که
 کاهش تورم به معنای کاهش شتاب افزایش قیمت‌ها است و قیمت‌ها
 همچنان با شتابی کمتر از قبل، افزایش خواهد یافت.
 گزینه «۳»: نادرست است.

اگر دولت با خلق پول، حقوق کارمندان را ۱۷٪ افزایش دهد و به میزان ۱۲٪
 در جامعه تورم داشته باشیم، قدرت خرید واقعی کارکنان تنها ۵٪ افزایش
 خواهد یافت.

گزینه «۴»: صحیح است.

$$100 \times \frac{\text{سطح قیمت قبلی} - \text{سطح قیمت جدید}}{\text{سطح قیمت قبلی}} = \text{نرخ تورم}$$

$$91 \times \frac{P_{91} - P_{90}}{P_{90}} \times 100 = 25 \Rightarrow \frac{P_{91} - 100}{100} \times 100 = 25$$

واحد پولی $P_{91} = 125$

$$92 \times \frac{P_{92} - P_{91}}{P_{91}} \Rightarrow 20 = \frac{P_{92} - 125}{125} \times 100$$

واحد پولی $P_{92} = 150$

(اقتصاد، ترکیبی، صفحه‌های ۴۸، ۵۹ و ۶۰)

۱۳۴- گزینه «۳»

(سارا شریفی)

(الف)

$$\frac{\text{سهم دهک دهم}}{\text{سهم دهک اول}} = \text{شاخص توزیع درآمد}$$

سهم دهک اول $\times$ شاخص توزیع درآمد = سهم دهک دهم

درصد $11 \times 2 = 22 =$ سهم دهک دهم

مجموع کل سهم دهک‌ها به جز سهم دهک هشتم $100 - 100 =$ سهم دهک هشتم

$\Rightarrow$ سهم دهک هشتم =

$$100 - (2 + 3 + 4 + 6 + 8 + 10 + 12 + 18 + 22)$$

درصد $15 = 100 - 85 =$ سهم دهک هشتم

ب) ۳۰ درصد جمعیت کم درآمد جامعه یعنی مجموع سهم دهک‌های اول،
 دوم و سوم، در نتیجه ۳۰ درصد جمعیت پایین جامعه، ۹ درصد از درآمد
 ملی را نصیب خود کرده است

درصد $9 = 2 + 3 + 4 =$ سهم ۳۰ درصد پایین جامعه از درآمد ملی

میلیارد دلار $3/6 = 40 \times \frac{9}{100} =$ سهم ۳۰ درصد پایین جامعه از درآمد ملی

ج) در توزیع درآمد به روش شاخص دهک‌ها مردم کشور به ده گروه
 جمعیتی مساوی تقسیم می‌شوند، در نتیجه اگر جمعیت کل کشور ۷
 میلیون نفر باشد، خواهیم داشت:

$$\text{هزار نفر} = 700 = \text{میلیون نفر} \times \frac{7}{10} = \text{جمعیت دهک ششم}$$

د) ۴۰ درصد از درآمد ملی این کشور به ۲۰ درصد پر درآمد جامعه تعلق دارد.

۱۵ درصد از درآمد ملی این کشور به ۴۰ درصد پایین جامعه تعلق دارد.

۲۳ درصد از درآمد ملی به ۵۰ درصد کم درآمد جامعه تعلق دارد.

۵۵ درصد از درآمد ملی به ۳۰ درصد بالای جامعه تعلق دارد.

اطلاعات ذکر شده در مورد وضعیت توزیع درآمد کشور A در همه
 گزینه‌ها به جز گزینه «۱» صحیح است.

(اقتصاد، فقر و توزیع درآمد، صفحه‌های ۸۶ و ۸۷)

۱۳۵- گزینه «۲»

(سارا شریفی)

(مجموع اسکناس و مسکوکات و سپرده دیداری) پول = نقدینگی

(مجموع سپرده غیردیداری و قرض‌الحسنه) شبه پول +

واحد پولی $4650 = \text{پول} = \text{شبه پول} - \text{نقدینگی} \Rightarrow$

سپرده دیداری + مسکوکات + اسکناس = پول

$\Rightarrow 4650 = 3120 +$ سپرده دیداری

(رضا نوروزیگی)

۱۴۰- گزینه ۱

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۲: جامی اثر «تحفة الاحرار» را به تقلید از مثنوی‌های نظامی سرود.
گزینه ۳: کتاب «تذکره دولت‌شاه» شرح‌حال بیش از صد شاعر ایرانی است.
گزینه ۴: در زمان بایسنقر میرزا، پسر شاهرخ، قرآن کریم و شاهنامه را به خطی خوش نگاشتند.

(علوم و فنون ادبی (۲)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۱۸ و ۱۹)

(رضا نوروزیگی)

۱۴۱- گزینه ۳

سراینده این بیت «صائب تبریزی» می‌باشد.

(علوم و فنون ادبی (۲)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۳۴، ۵۶، ۷۷ و ۱۰۰)

(عزیز ایاسی‌پور)

۱۴۲- گزینه ۴

عبارت‌های سایر گزینه‌ها که از تاریخ بیهقی و سفرنامه ناصرخسرو انتخاب شده‌اند، نثر سبک خراسانی هستند و کهنگی و سادگی زبان در آن‌ها وجود دارد. در گزینه ۴ که بخشی از کلیله و دمنه است، کلمات عربی به نسبت بیشتر است و همین ویژگی این عبارت را از سبک خراسانی (نثر دوره سامانی، غزنوی و سلجوقی) جدا می‌کند. دقت کنید که در نثر دوره غزنوی و سلجوقی هم کاربرد کلمات عربی به نسبت دوره قبل (سامانی) بیشتر می‌شود، ولی هنوز زبان نثر ساده و کهن است و ضمناً در نثر فنی، استفاده از کلمات عربی خیلی بیشتر است.

(علوم و فنون ادبی (۱)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۶۵، ۸۳ تا ۸۵)

(عزیز ایاسی‌پور)

۱۴۳- گزینه ۴

ابیات گزینه‌های «۱» و «۲» هر دو به ستایش خرد پرداخته‌اند که از مفاهیم مسلط در سبک خراسانی است. در بیت گزینه ۳ ناصرخسرو عشق را تقبیح می‌کند و بدین‌صورت در لافافه به ستایش خرد می‌پردازد. معنای بیت این است که عشق محال و ناشدنی است و خاطر پرنور (روان خردمند) نمی‌تواند شامل امری محال باشد.

در بیت گزینه ۴ شاعر برعکس دیگر ابیات، به ستایش عشق می‌پردازد و آن را در جایگاهی والاتر از عقل می‌گذارد. این دیدگاه در سبک عراقی رایج است. معنای بیت: هنگامی که دل معانی خردمندانه را نقل می‌کرد، عشق هر چه را مشکل بود برای او توضیح می‌داد.

(علوم و فنون ادبی (۲)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۳۷ و ۳۸)

(رضا نوروزیگی)

۱۴۴- گزینه ۲

موارد «الف» و «ج» مربوط به ویژگی‌های سبکی شعر خراسانی است. موارد «ب» و «د» مربوط به شعر سبک عراقی، و مورد «ه» مربوط به نثر سبک عراقی می‌باشد.

(علوم و فنون ادبی (۱)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۶۲، ۶۳، ۸۴ و ۸۵)

(علیرضا یعفری)

۱۴۵- گزینه ۱

غنچه خندید: تشخیص / ایهام: -

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۲: تشخیص: صفت قاتل برای چشم / ایهام: خون‌ریز: (۱) خون‌ریزنده (با توجه به خونین بودن اشک) (۲) قاتل
گزینه ۳: دست‌آه: تشخیص / ایهام: هوا گرفتیم: (۱) پرواز کردم، اوج گرفتم (۲) دل به هوسای دادم

گزینه ۴: جان ... می‌گفت: تشخیص / ایهام: عمر گرامی ... می‌گذرد: (۱) زندگی ارزشمند سپری می‌شود (۲) معشوق عزیز عبور می‌کند

(علوم و فنون ادبی (۱)، بیان و بدیع، ترکیبی)

واحد پولی $1520 = 3120 - 4650 =$ سپرده دیداری $\Rightarrow$

میزان سپرده مدت‌دار $= \frac{20}{100} \times$ میزان سپرده پس‌انداز

واحد پولی $170 = \frac{20}{100} \times 850 =$ میزان سپرده پس‌انداز

سپرده مدت‌دار + سپرده پس‌انداز = سپرده غیردیداری

واحد پولی $1020 = 850 + 170 =$ سپرده غیردیداری $\Rightarrow$

سپرده غیردیداری + سپرده قرض‌الحسنه = شبه‌پول

واحد پولی $4140 = 3120 + 1020 =$ شبه‌پول $\Rightarrow$

(مجموع اسکناس و مسکوکات و سپرده دیداری) پول = نقدینگی

(مجموع سپرده غیردیداری و قرض‌الحسنه) شبه‌پول +

واحد پولی $8790 = 4650 + 4140 =$ نقدینگی

(اقتصاد، ترکیبی، صفحه‌های ۶ و ۶۵)

زبان و ادبیات فارسی (اختصاصی)

۱۳۶- گزینه ۴

(رضا نوروزیگی)

از شناخته‌شده‌ترین نویسندگان دوره مقاومت می‌توان به امین فقیری با رمان «دهکده پرملال» اشاره کرد.

اولین نمایشنامه در دوره معاصر به قلم حسن مقدم در تاریخ ۱۳۰۱ به‌نام «جعفرخان از فرنگ برگشته» نگاشته شد.

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات، صفحه ۷۳)

۱۳۷- گزینه ۱

(مجتبی فرهادی)

تشریح موارد نادرست:

«الف»: اوج سخن پروین در قطعات اوست که در آن‌ها به شیوه انوری و سنایی توجه دارد.

«د»: بیت مذکور ابتدای یکی از غزل‌های شهریار است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی، صفحه‌های ۷۰ تا ۷۲)

۱۳۸- گزینه ۴

(مجتبی فرهادی)

هدف از تشکیل انجمن ادبی خاقان رهایی‌بخشیدن شعر فارسی از انحطاط دوره صفوی و دوره‌های بعد از آن بود.

مشقاق اصفهانی در زمان نادرشاه و کریم‌خان زند با همراهی چند تن دیگر از ادیبان، انجمن ادبی اصفهان را اداره می‌کردند.

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات، صفحه ۱۲)

۱۳۹- گزینه ۳

(کمال رسولیان)

شمس و طغرا: اثر محمدباقر میرزا خسروی

جامع عباسی: اثر شیخ بهایی

ترجمه تفسیر طبری به دست جمعی از دانشمندان آن زمان نوشته شده است. اصل تفسیر که به زبان عربی است، اثر محمد بن جریر طبری است.

گوشواره عرش: اثر علی موسوی گرماردی

(علوم و فنون ادبی (۱)، (۲) و (۳)، تاریخ ادبیات، ترکیبی)

۱۴۶- گزینه ۲»

(علیرضا یعفری)
واژه «صنم» به جای معشوق به کار رفته است: استعاره مصرّحه (حذف مشبیه) شرم کردن خورشید و قمر / چهره خورشید و قمر: استعاره مکنیه (حذف مشبیه)
تشریح گزینه‌های دیگر:
گزینه ۱: خون در دل خورشید کردن: استعاره مکنیه / استعاره مصرّحه نداریم. (ماه در مصراع اول مشبیه است: همین، ماهی است.)
گزینه ۳: غنچه به جای لب: استعاره مصرّحه / استعاره مکنیه نداریم.
گزینه ۴: تن لاله و دل نافه: استعاره مکنیه / استعاره مصرّحه نداریم.
(علوم و فنون ادبی (۲)، بیان، صفحه‌های ۷۳ و ۷۴)

۱۴۷- گزینه ۲»

(پوریا حسین‌پور)
«ت»: «انگشت گزیدن» در مصراع اول کنایه از پشیمانی و حسرت خوردن است. «انگشت‌زنان» هم که در مصراع دوم آمده کنایه از فرط خوشحالی است. مردم در شادی انگشت بر انگشت می‌زدند، مانند دست زدن امروزی در مجالس شادی. «ب»: میان دو واژه «خفته» و «سفته» جناس وجود دارد. «پ»: واژه «آبان» مجاز از «پاییز» است. شاعر جزء را گفته و کل را اراده کرده است. (آبان جزئی از پاییز است.) «الف»: برای واژه «حد» معانی «اندازه» و «کیفر و مجازات شرعی» ذکر شده است. در بیت «الف» معنی قابل قبول «اندازه» است، اما در معنی «کیفر و مجازات شرعی» با واژه‌های «حکم» و «جفا» تناسب ایجاد می‌کند پس بیت ایهام تناسب دارد. «ث»: در مصراع دوم تشبیه دیده می‌شود. در مصراع دوم شاعر «قامت» را به «حلقه» تشبیه کرده است.
(علوم و فنون ادبی، بیان و بریع، ترکیبی)

۱۴۸- گزینه ۳»

(سیرعلیرضا امیری)
الف) تلمیح: اشاره غیرمستقیم به ماجرای خضر نبی و آب بقا / فاقد حس آمیزی (بو در مصراع اول به معنای آرزوست).
ب) متناقض‌نما: آن که پیدا شد، پیدا نشد / «نه آشیان»: استعاره از دنیا
ج) ترکیبی تحت عنوان «شام روی» در این بیت مشهود نیست. خوانش صحیح مصراع نخست این بیت در گرو مکتبی است که پس از واژه «شام» صورت می‌گیرد. / تضاد: شام و بامداد
د) ایهام تناسب: کاربرد واژه «راست» در معنای درست و مطابق واقع، درحالی که معنای انحرافی آن (بلند و کشیده) با سرو متناسب است. / «گل»: مجاز از بهار
(علوم و فنون ادبی، بیان و بریع، ترکیبی)

۱۴۹- گزینه ۳»

(مهتابی فرهاری)
استعاره: «آن گل» استعاره از معشوق / جناس: «بید» و «یاد» دارای جناس ناهمسان / اسلوب معادله: بیت دارای اسلوب معادله است، هر مصراع مفهومی مستقل دارد و جابه‌جایی مصراع‌ها امکان‌پذیر و مصراع دوم مصداق و نمونه مصراع اول است.
تشریح سایر گزینه‌ها:
گزینه ۱: بیت فاقد اسلوب معادله / استعاره: «تیر» استعاره از مژه و نگاه یار / جناس: «کمین» و «کمان» جناس ناهمسان
گزینه ۲: بیت فاقد جناس و اسلوب معادله / استعاره: «پای شمع» اضافه استعاره و تشخیص
گزینه ۴: بیت فاقد جناس است / استعاره: «دامن ابر» اضافه استعاره / اسلوب معادله: بیت دارای اسلوب معادله است، هر مصراع مفهومی مستقل دارد و جابه‌جایی مصراع‌ها امکان‌پذیر و مصراع دوم مصداق و نمونه مصراع اول است.
(علوم و فنون ادبی، بیان و بریع، ترکیبی)

۱۵۰- گزینه ۲»

(سیرعلیرضا امیری)
بیت فاقد تشخیص است. «تیر» استعاره از نگاه و «کمان» استعاره از ابرو است.
تشریح سایر گزینه‌ها:
گزینه ۱: «پارادوکس: بیچاره بودن چاره‌سازان / اسلوب معادله: مصراع دوم مصداق از مصراع اول است.
گزینه ۳: تشبیه: موی میان (کمر در باریکی به مو تشبیه شده است.) / واژه «راست» به معنای «کشیده و بلند» آمده است و معنای ثانویه آن «درست و مطابق حقیقت» با دروغ تناسب دارد.
گزینه ۴: لفونشر مشوش: لف‌ها: کفر و ایمان، نشرها: سبحة (تسبیح) و زنار (کمربندی که نشانه غیرمسلمان بودن افراد بود) / تضاد: «کفر و ایمان» و «سبحة و زنار»
(علوم و فنون ادبی، بیان و بریع، ترکیبی)

۱۵۱- گزینه ۳»

(علیرضا یعفری)
به یک یا ایستادن: کنایه / از جا جستن و ایستادن سرو: تشخیص و استعاره / شاعر دلیل وضعیت قائم سرو را به مژده آمدن یار نسبت داده است: حسن تعلیل / پا و جا: جناس ناهمسان
بیت فاقد آرایه‌های مجاز، ایهام، تضاد، اسلوب معادله و اشتقاق است. (برتری قامت یار نسبت به سرو، به طور ضمنی در بیت دیده می‌شود هر چند محکم نیست!)

(علوم و فنون ادبی، بیان و بریع، ترکیبی)

۱۵۲- گزینه ۳»

(سیرعلیرضا امیری)
حروف مشترک قافیه = حروف اصلی + حروف الحاقی؛ (پس هنگامی که قافیه حروف الحاقی نداشته باشد، حروف مشترک و حروف اصلی برابر و مطابق همدیگر خواهند بود. مانند قافیه بیت گزینه ۳ که حروف «رَد» هم حروف مشترک‌اند و هم حروف اصلی قافیه.)
تشریح سایر گزینه‌ها:
گزینه ۱: حروف مشترک: ق ت / حروف الحاقی: ت / حروف اصلی: ق
گزینه ۲: حروف مشترک: از ی / حروف الحاقی: ی / حروف اصلی: از
گزینه ۴: حروف مشترک: ر ده / حروف الحاقی: (ه) / حروف اصلی: ر د
توجه: مصوت بلند «ای» و های بیان حرکت (ه آخر کلمه)، همواره در حکم حروف الحاقی‌اند. (مانند قافیه ابیات گزینه‌های ۲ و ۴)
(علوم و فنون ادبی (۱)، قافیه، صفحه‌های ۱۸ تا ۹۱)

۱۵۳- گزینه ۱»

(سیرعلیرضا امیری)
هم‌قافیه شدن همه گروه کلمات مذکور در گزینه ۱، بلامانع است و حروف اصلی آن‌ها به ترتیب، «یر»، «م و م» و «ان» است.
توجه شود که کلمات «خادمی و آدمی» با وجود تفاوت در مصوت کوتاه (ی و ا)، به دلیل داشتن حروف الحاقی هم‌قافیه می‌شوند؛ هم‌چنین کلمات «ایران و جانان» نیز به دلیل اشتراک در حروفی که در یکی از کلمات، الحاقی و در دیگری غیرالحاقی است، هم‌قافیه می‌شوند. «ان» در کلمه جانان پسوند نسبت است و در واژه ایران الحاقی نیست.)
تشریح سایر گزینه‌ها:
گزینه ۲: «هندسه و فلسفه» نمی‌توانند قافیه شوند؛ چرا که «های بیان حرکت» همواره در حکم حروف الحاقی است و با حذف آن «هندس» و «فلسف» می‌مانند که علی‌القاعده هم‌قافیه نمی‌شوند. سایر گروه‌های این گزینه هم‌قافیه‌اند.

(پوریا حسین پور)

۱۵۷- گزینه «۴»

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: در رکن پایانی به جای «فعلن»، «فعَلن» آمده است.

هی	چ	دا	ری	ا	گر	ب	عش	ق	د	هی
-	U	-	-	U	-	U	-	U	U	-
-	U	-	-	U	-	U	-	-	-	*
کا	ف	رم	گر	ج	وی	ز	یان	بی	نی	*

گزینه «۲»: واژه «خویش» در انتهای مصراع اول هجای کشیده است، اما طبق اختیار وزنی باید یک هجای بلند به حساب آید. در رکن پایانی مصراع دوم به جای «فعلن»، «فعَلن» آمده و در رکن اول مصراع به جای «فاعلاتن»، «فاعلاتن» ذکر شده است.

ه	م	در	خُر	د	را	ی	قی	م	ت	خیش
U	U	-	-	U	-	U	-	U	U	-
-	U	-	-	U	-	U	-	-	-	*
از	ت	خا	هـ	د	من	ت	را	خا	هم	*

گزینه «۳»: در ابتدای مصراع اول، فاعلاتن به جای فعلاتن استفاده شده است. در رکن آخر مصراع دوم ابدال اتفاق افتاده و بلند بودن هجای پایان هر دو مصراع در حالی که ذاتاً کشیده هستند، هم دیگر اختیار وزنی این بیت است.

هر	ک	با	شا	هـ	د	گل	رو
-	U	-	-	U	U	-	-
U	U	-	-	U	U	U	-
نـ	تـ	وا	ند	ز	سـ	ر	را

ی	ب	خـ	وت	ب	نـ	ثست
U	U	-	-	U	U	-
U	U	-	-	-	-	-
ه	مـ	لا	مت	بر	خاست	-

(علوم و فنون ادبی، موسیقی شعر، صفحه‌های ۸۳ تا ۸۶)

۱۵۸- گزینه «۱»

(سیدعلیرضا احمدی)

وزن سروده صورت سؤال از تکرار رکن «فاعلاتن» تشکیل شده است و در بند چهارم آن، سه بار در هجاهای اول، سوم و هشتم از اختیار بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه استفاده شده است. (و همه دنیا خراب و خرد از باد است) ولی شاعر در بند نخست تنها دو بار در هجای چهارم و هشتم (در خیال روزهای روشنم کز دست رفتدم) از این اختیار شاعری بهره برده است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، ترکیبی)

۱۵۹- گزینه «۳»

(مجتبی فرهادی)

وزن این بیت «فاعلاتن فاعلاتن فاعلن» بوده و در بحر «رمل مسدس محذوف» سروده شده است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: رجز مثنی سالم (مستفعلن مستفعلن مستفعلن مستفعلن)

گزینه «۲»: رمل مثنی محذوف (فاعلاتن فاعلاتن فاعلن)

گزینه «۴»: هزج مسدس محذوف (مفاعیلن مفاعیلن فعولن)

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۱۰۷ و ۱۰۸)

گزینه «۳»: «بهاران» و «گیلان» قابلیت هم‌قافیه شدن را دارند، چرا که «ان» در بهاران پسوند زمان است و در گیلان پسوند مکان؛ هم‌چنین هم‌قافیه شدن «دست و بست» نیز درست است. اما با توجه به الحاقی تلقی شدن مصوت بلند «ی» در پایان واژه‌های قافیه، «معن» و «دعو» قافیه‌درستی به‌شمار نمی‌روند.

گزینه «۴»: یکسان بودن نوع پسوندها در کلمات قافیه‌مردود است، بر همین مبنا «سازش و بارش» قافیه‌درستی نمی‌سازند. پسوند «ش» در هر دو ملحق به بن مضارع است و اسم مصدر می‌سازد (ولی هم‌قافیه شدن سایر کلمات در این گزینه، صحیح است).

(علوم و فنون ادبی (۱)، قافیه، صفحه‌های ۸۸ تا ۹۱)

۱۵۴- گزینه «۴»

(هومن نمازی)

گزینه «۴»، نه هجای کوتاه دارد.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: یازده هجای کوتاه دارد.

گزینه «۲»: دوازده هجای کوتاه دارد.

گزینه «۳»: سیزده هجای کوتاه دارد.

(علوم و فنون ادبی (۱)، موسیقی شعر، صفحه ۴۸)

۱۵۵- گزینه «۲»

(پوریا حسین پور)

وزن بیت صورت سؤال و گزینه «۲» عبارت است از «مفعول مفاعیلن مفعول مفاعیلن» که به شکل «مستفعلن مفعولن مستفعلن مفعولن» نیز تقسیم‌بندی هجایی می‌شود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «مستفعلن فعولن مستفعلن فعولن» (مفعول فاعلاتن مفعول فاعلاتن)

گزینه «۳»: «مفتعلن فاعلن مفتعلن فاعلن»

گزینه «۴»: «مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلاتن»

(علوم و فنون ادبی (۲) و (۳)، موسیقی شعر، ترکیبی)

۱۵۶- گزینه «۳»

(سیدعلیرضا احمدی)

وزن هر چهار بیت «مفتعلن فاعلن مفتعلن فاعلن» است.

بیت «الف»: شاعر چهار بار از اختیار قلب بهره برده است و بنابر این اختیار وزنی، وزن هر چهار نیم‌مصراع این بیت «مفاعلن فاعلن» شده است. ضمناً بیت فاقد ابدال است.

بیت «ب»: رکن «مفتعلن» در ابتدای بیت، به «مفعولن» تبدیل شده است و ابدال دارد. ضمناً بیت فاقد قلب است.

بیت «ج»: شاعر چهار بار از اختیار ابدال بهره برده است و بنابر این اختیار وزنی، وزن هر چهار نیم‌مصراع این بیت «مفعولن فاعلن» شده است. ضمناً، بیت فاقد قلب است.

بیت «د»: شاعر دو بار از اختیار قلب بهره برده است و بنابر این اختیار وزنی، وزن مصراع این بیت «مفاعلن فاعلن مفاعلن فاعلن» شده است. ضمناً، بیت فاقد ابدال است و در هجای هشتم مصراع دوم مصوت کوتاه در واژه «تو» بلند تلفظ می‌شود.

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، ترکیبی)

علوم اجتماعی

۱۶۰- گزینه «۲»

(سیرعلیرضا احمري)

گزارة (الف): وزن رباعي طبق معمول «مفعول مفاعيل مفاعيل فعل» است. گزارة (ب): قافية رباعي «تنها، سودا و زيبا» براساس قاعده ۱ است، ولي حرف يا حروف الحاقی ندارد که بر مبنای تبصرة «۱» باشد. گزارة (ج): رباعي فاقد حذف همزه و دارای اختيار تغيير کميت مصوت کوتاه در پايان هر دو بيت است. کسرة اضافه در عبارت‌های «ميان سودا» و «حريف زيبا»

گزارة (د): همه مصراع‌ها دارای ابدال اند به جز مصراع سوم. در هجای ماقبل پایانی هر سه مصراع (مفاعيل فعل) اختيار ابدال صورت گرفته است. دو رکن پایانی به شکل (مفاعيلن فع) آمده است. علاوه بر این، در ابتدای مصراع چهارم، تبديل دو هجای کوتاه سوم و چهارم به یک هجای بلند دیده می‌شود.

(علوم و فنون ادبی، موسیقی شعر، ترکیبی)

۱۶۱- گزینه «۲»

(مسن اصغری)

مفهوم مشترک بيت صورت سؤال و ابیات مرتبط: کار را به خدا واگذار کردن و توکل داشتن به حق مفهوم بيت گزینه «۲»: توصیه به سعی و تلاش برای به دست آوردن رزق و روزی

(علوم و فنون ادبی (۳)، مفهوم، صفحه ۸۷)

۱۶۲- گزینه «۴»

(مسن اصغری)

بيت صورت سؤال بیانگر این مفهوم است که عاشق در راه عشق زیان نمی‌کند. این مفهوم در بيت گزینه «۴» مشهود است. اما ابیات سایر گزینه‌ها بیانگر این هستند که عشق همراه با زیان است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، مفهوم، صفحه ۹۳)

۱۶۳- گزینه «۳»

(مسن اصغری)

مفهوم مشترک شعر صورت سؤال و ابیات مرتبط: همه موجودات در تسبیح خداوند هستند و ذکر حق را می‌گویند.

مفهوم بيت گزینه «۳»: بهتر است ایام کوتاه عمر صرف عبادت خداوند شود. (علوم و فنون ادبی (۳)، مفهوم، صفحه ۳۶)

۱۶۴- گزینه «۲»

(مسن اصغری)

مفهوم مشترک عبارت صورت سؤال و بيت گزینه «۲»: لزوم ارادت و معرفت برای سالک راه

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: ناممکن بودن رهایی از عشق یار

گزینه «۳»: کمال‌بخشی عشق

گزینه «۴»: ترجیح جذب و کشش معشوق بر تلاش عاشق در راه عشق

(علوم و فنون ادبی (۲)، مفهوم، صفحه ۳۰)

۱۶۵- گزینه «۴»

(مسن اصغری)

مفهوم مشترک رباعیات گزینه‌های «۱»، «۲» و «۳»: پرسش از معمای هستی و مرگ و انتقاد از مرگ

مفهوم رباعي گزینه «۴»: دعوت به خوش‌باشی و اغتنام فرصت

(علوم و فنون ادبی (۱)، مفهوم، صفحه ۳۴)

۱۶۶- گزینه «۴»

(علیرضا هیرری)

بررسی عبارت نادرست:

بسیاری از آدابی که ما مراعات می‌کنیم، محصول پدیده‌های اجتماعی اطراف ما هستند که به صورت فرصت‌ها و محدودیت‌ها، پیش روی ما قرار می‌گیرند و اگر وجود نداشته باشند، نمی‌توانیم با هم زندگی کنیم.

(یامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۱۲ تا ۱۴)

۱۶۷- گزینه «۲»

(علیرضا هیرری)

هرگاه یک نسل نتواند فرهنگ خود را حفظ کند یا نتواند آن را به نسل بعد منتقل سازد، جهان اجتماعی آن فرو می‌ریزد یا دگرگون شده و به جهان اجتماعی دیگری تبديل می‌شود. بنابراین گزینه «۳» حذف می‌شود.

عضویت اعضا در بدن موجودات زنده و نظم آن‌ها تکوینی است؛ یعنی براساس آگاهی و اراده اعضا به وجود نمی‌آید و به همین دلیل با اراده اعضا تغییر نمی‌کند. بنابراین گزینه‌های «۱» و «۳» حذف می‌شوند.

اعضای جهان اجتماعی، تنها هنگامی که عضویت جهان اجتماعی را پذیرفتند، به آن راه می‌یابند و نقشی را به عهده می‌گیرند و متناسب با نقش خود، از حقوق و تکالیف برخوردار می‌شوند که خود و دیگران از این عضویت و حقوق و تکالیف آن آگاهی دارند. بنابراین گزینه «۴» حذف می‌شود.

(یامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۱۸ تا ۲۰)

۱۶۸- گزینه «۲»

(فاطمه صفری)

الف) حقوق شهروندی: ذهنی و کلان

فکر کردن به اتفاقات روز گذشته: ذهنی و خرد

رعایت حق تقدم: عینی و کلان

ب) زلزله یا خشکسالی با اینکه پدیده‌های طبیعی‌اند، تأثیرات تعیین‌کننده‌ای در کنش‌های اجتماعی انسان‌ها دارند. انسان‌ها برای مقابله با زلزله و خشکسالی، قواعد خاصی وضع می‌کنند و کنش‌های مناسبی انجام می‌دهند. این موضوع، اشاره به تأثیر جهان طبیعی بر جهان اجتماعی دارد.

(یامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۲۲، ۲۷ و ۲۸)

۱۶۹- گزینه «۱»

(علیرضا هیرری)

بررسی گزینه‌ها:

گزینه «۱»: عبارت اول صحیح است. - هویت اجتماعی افراد در پرتو هویت فرهنگی جهان اجتماعی شکل می‌گیرد.

گزینه «۲»: جهان اجتماعی برای بقا و تداوم، اعتقادات، ارزش‌ها و شیوه زندگی خود را به فرد آموزش می‌دهد. - عبارت دوم صحیح است.

گزینه «۳»: فرد برای مشارکت در جهان اجتماعی، شیوه زندگی در آن را می‌آموزد و به تدریج با موقعیتش در جهان اجتماعی و حقوق و تکالیفی که برعهده دارد، آشنا می‌شود. - هرگاه نوعی از عقاید و ارزش‌ها از سوی افراد پذیرفته و به رسمیت شناخته شود، هویت فرهنگی جهان اجتماعی پدید می‌آید.

گزینه «۴»: هر دو عبارت صحیح است.

(یامعه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه‌های ۷۶ و ۹۰)

۱۷۰- گزینه «۱»

(فاطمه صفری)

پدیده‌های اجتماعی، اجزای جهان اجتماعی هستند. بعضی ویژگی‌ها هستند که در به دست آوردن آن‌ها نقشی نداریم، اما می‌توانیم با تلاش و کوشش خود، آن‌ها را تغییر دهیم، مانند منزلتی که از طریق خانواده‌مان به دست می‌آوریم و با کنش‌هایمان آن را تغییر می‌دهیم. نقش و عضویت اجتماعی، مجرای ارتباط ما با جهان اجتماعی است. عقاید و ارزش‌ها، عمیق‌ترین لایه‌های جهان اجتماعی هستند که تأثیرات همه‌جانبه و فراگیر دارند.

(یامعه‌شناسی (۱)، ترکیبی، صفحه‌های ۲۷، ۲۹، ۳۰، ۶۴ و ۶۷)

۱۷۱- گزینه «۲»

(ارغوان عبدالملکی)

- جنگ‌های صلیبی، مواجهه اروپاییان با مسلمانان و بالاخره فتح قسطنطنیه، زمینه‌های فرو ریختن اقتدار کلیسا را فراهم کرد. فرو ریختن اقتدار کلیسا سبب شد تا در دوران رنسانس، پادشاهان و قدرت‌های محلی به عنوان رقیبان دنیاطلب کلیسا، فرصت بروز و ظهور پیدا کنند.

- وقتی روشنگری به شناخت حسی و تجربی محدود شود، نوعی علم تجربی سکولار پدید می‌آورد.

- با رشد تجارت، کشف آمریکا و بالا گرفتن تب طلا، زمینه‌های عبور از اقتصاد کشاورزی ارباب-رعیتی فراهم آمد.

(یامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ معاصر غرب و نظام نوین جهانی، صفحه‌های ۴۳، ۴۷ و ۴۸)

۱۷۲- گزینه «۴»

(علیرضا هیری)

عبارت اول با بخش «به خدمت گرفتن مبلغان مذهبی و سازمان‌های فراماسونری» مرتبط است. بنابراین به جز گزینه «۲»، بقیه عبارت‌ها به نوعی مرتبط هستند.

عبارت دوم در مورد استعمار در کشورهایی است که در برابر استعمار مستقیم و نظامی مقاومت می‌کردند. بنابراین به جز گزینه «۳» بقیه عبارت‌ها مرتبط هستند.

عبارت سوم با بخش «پیوند قدرت با تجارت، سرمایه و صنعت» مرتبط است. بنابراین گزینه‌های «۲» و «۳» بی‌ربط هستند.

عبارت چهارم در توضیح نظام نوین جهانی است که با گزینه‌های «۱» و «۲» ارتباطی ندارد: در سده‌های هفدهم تا بیستم، اقتصاد گسترده‌ای شکل گرفت که تقسیم کارش از مرزهای سیاسی و فرهنگی موجود فراتر رفت و نظامی در سطح جهان با عنوان «نظام نوین جهانی» پدید آورد که جوامع غربی را به صورت مرکز و سایر جوامع را به صورت پیرامون درآورد.

(یامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ معاصر غرب و نظام نوین جهانی، صفحه‌های ۵۷ تا ۶۱)

۱۷۳- گزینه «۳»

(علیرضا هیری)

حیات معنوی اسلام، افق‌های جدیدی را به روی اندیشمندان جهان غرب نیز گسترده است و نظریه‌پردازان غربی را که طی قرن بیستم، سکولاریسم و دنیوی شدن را سرنوشت مشترک و حتمی بشریت می‌دانستند، به تأمل و بازبینی نظریات پیشین خود فراخوانده است.

قدرت سیاسی و نظامی غرب در نخستین رویارویی‌ها، بخش‌هایی از ذهنیت مسلمانان را به خودباختگی فرهنگی دچار ساخت و این امر سبب شد، تصویری که شرق‌شناسان و تاریخ‌نگاران غربی از هویت جهان اسلام القا می‌کردند، در بین جوامع اسلامی و از جمله در جامعه ایران رواج پیدا کند.

ارزش جهان‌شمول عدالت می‌تواند از تفرقه میان جوامع و تباہ شدن امکانات بشر جلوگیری کند.

فرهنگ جهانی باید روحیه تعهد و مسئولیت را در انسان‌ها ایجاد کند تا زمینه گسترش و تحقق عقاید و ارزش‌های جهان‌شمول را فراهم آورد.

(یامعه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه‌های ۱۰۵ و ۱۰۸)

(یامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ جهانی، صفحه‌های ۱۵ و ۱۶)

۱۷۴- گزینه «۳»

(آزیتا بیدرقی)

رونق بخشیدن به اقتصاد کشورهای صنعتی ← تا زمان فروپاشی اتحاد جماهیر شوروی، جنگ سرد بین بلوک شرق و بلوک غرب و جنگ گرم بین مناطق پیرامونی ادامه یافت.

تسهیل انتقال ثروت از کشورهای پیرامون به کشورهای مرکز ← سرمایه‌گذاری‌های مشترک و معاهدات بین‌المللی

(یامعه‌شناسی (۲)، پالاش‌های جهانی، صفحه‌های ۱۵ و ۱۹)

۱۷۵- گزینه «۳»

(فاطمه صفری)

چالش بلوک شرق و غرب از نوع چالش‌هایی بود که درون یک فرهنگ و تمدن پدید می‌آید، نه از نوع چالش‌هایی که بین فرهنگ‌های مختلف، شکل می‌گیرد.

(یامعه‌شناسی (۲)، پالاش‌های جهانی، صفحه‌های ۸۰ و ۸۱)

۱۷۶- گزینه «۴»

(فاطمه صفری)

بیدارگران نخستین، با وجود رویکرد اعتراض‌آمیز به غرب، از فرهنگ غرب شناخت عمیقی نداشتند. آن‌ها خطر غرب را بیشتر در سلطه‌گری و قدرت سیاسی و اقتصادی آن می‌دیدند. برخی از آنان، دوری مسلمانان از عمل به اسلام را عامل ضعف جوامع اسلامی می‌دانستند و گمان می‌کردند دلیل قدرتمندی جوامع غربی این است که عملکرد آن‌ها اغلب همان است که مورد توجه اسلام نیز است.

تدوین رساله‌های جهادیه، نمونه تاریخی از مقاومت منفی است.

امام خمینی، انقلاب را هنگامی آغاز کرد که رهبران دینی از موضع فعالیت رقابت‌آمیز به موضع مقاومت منفی بازگشته بودند. شاه تحت حمایت دولت‌های غربی بود و مأموریت حفظ امنیت منطقه را به عهده داشت. روشنفکران چپ نیز از صحنه رقابت‌های سیاسی داخلی کشور حذف شده بودند.

(یامعه‌شناسی (۲)، بیداری اسلامی و جهان برید، صفحه‌های ۱۰۹ و ۱۱۸)

۱۷۷- گزینه «۱»

(آزیتا بیدرقی)

عبارت اول درست است، نمودار مربوط به دیدگاه متفکران مسلمان است. عبارت دوم نادرست است، رهاسازی انسان از محدودیت‌های طبیعت ← مربوط به فواید علوم طبیعی است.

(یامعه‌شناسی (۳)، ترکیبی، صفحه‌های ۸ و ۱۵)

۱۷۸- گزینه «۴»

(آزیتا بیدرقی)

به معنای تأیید کنشگران نیست ← همراهی همدلانه پیامد ارادی ورزش کردن وابسته به اراده دیگری ← مورد تحسین قرارگرفتن توسط دیگران

تأکید افراطی بر نظم و ساختارهای اجتماعی ← رکود اراده‌ها

عدم وجود آگاهی نسبت به کلمات و معانی ← بازماندن از گفتار

(یامعه‌شناسی (۳)، کنش اجتماعی، صفحه‌های ۳۷ و ۳۹)

(یامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۴ و ۸)

۱۷۹- گزینه «۳»

(آزیتا بیدرقی)

شناسایی جامعه صرفاً با دانش ابزاری ← تصور جامعه همچون واقعیتی بیرونی

برجسته‌سازی شباهت‌های جامعه و پدیده‌هایی همچون ماشین و بدن انسان ← موفقیت‌های دانشمندان علوم طبیعی

ساماندهی ارتباط انسان‌ها با یکدیگر ← فایده قواعد اجتماعی

(یامعه‌شناسی (۳)، نظم اجتماعی، صفحه‌های ۲۳، ۲۶، ۲۷ و ۲۹)

۱۸۰- گزینه «۲»

(آزیتا بیرقی)

باز شدن جعبه پاندورا ← پیدایش سیاست هویت
جدایی نژادی و زبانی حفظ و تشدید می‌گردد ← مدل تکثرگرا
برای جهان اسلام نگران‌کننده نبود که بزرگترین دانشمندان آن ایرانی باشند
← الگوی تعارف
جامعه‌شناسی انتقادی ← می‌خواهد از درون علم داوری کند و ظرفیت
افشاگری را برای علوم اجتماعی نگه دارد.

(جامعه‌شناسی (۳)، سیاست هویت، صفحه‌های ۱۵ تا ۱۹)

۱۸۱- گزینه «۳»

(آزیتا بیرقی)

جهاد سازندگی ← نهاد اجتماعی
عرب زبان ← تفاوت اسمی
مهمان‌نوازی ← کنش اجتماعی
خون‌گرمی ← ویژگی اخلاقی ← متغیر، فردی، اکتسابی
آداب و رسوم ← مصادیق فرهنگ
معنا ← ذهنی

(جامعه‌شناسی (۱)، (۲) و (۳)، ترکیبی)

۱۸۲- گزینه «۳»

(فاطمه صفری)

در نیمه اول قرن بیستم، با روشن شدن محدودیت‌های علم تجربی، علم از
داوری‌های ارزشی دست برداشت و به امور طبیعی محدود شد.
برای پی بردن به هدف کنش، باید به ذهن کنشگر راه یابیم و برای فهمیدن
دلالت‌های کنش، باید به زمینه فرهنگی‌ای که کنشگر در آن عمل می‌کند،
مراجعه کنیم.

از منظر ماکس وبر، انسان‌ها مانند موجودات طبیعی نیستند و پدیده‌های
اجتماعی نیز با پدیده‌های طبیعی تفاوت دارد. او معتقد بود کنش اجتماعی،
معنادار است و پدیده‌های معنادار را نمی‌توان همانند پدیده‌های طبیعی، از
طریق حواس مطالعه کرد، بلکه باید معنای آن‌ها را فهمید. اما از آنجا که وبر
هنوز علم را به علم تجربی محدود می‌دانست، معتقد بود آنچه
جامعه‌شناسان از مطالعه پدیده‌ها می‌فهمند، باید با روش تجربی اثبات شود
وگرنه ارزش علمی ندارد. از این رو تفهم را روش مستقلی برای علوم انسانی
نمی‌دانست بلکه آن را مقدمه و پیش‌نیازی برای روش علمی که همان روش
تجربی بود، می‌انگاشت. به همین دلیل، وبر جامعه‌شناسی خود را تفهیمی-
تبیینی معرفی می‌کرد. از نظر او جامعه‌شناس، فقط می‌تواند آرمان‌ها و
ارزش‌های اجتماعی را توصیف کند؛ اما نمی‌تواند درباره آرمان‌ها و ارزش‌ها
که پدیده‌های نامحسوس و غیرتجربی‌اند، داوری علمی کند.

(جامعه‌شناسی (۲)، پالشن‌های جهانی، صفحه ۹۹)

(جامعه‌شناسی (۳)، معنای زندگی، صفحه‌های ۴۸ و ۵۰)

۱۸۳- گزینه «۴»

(فاطمه صفری)

امور سیاسی، همواره مورد تأیید یا رد، انتخاب یا طرد، ستایش یا نکوهش
انسان‌ها قرار می‌گیرند؛ یعنی امور سیاسی، اموری خنثی نیستند. به علاوه
این امور از انسان‌ها اطاعت، وفاداری و تصمیم می‌خواهند، بنابراین لازم است
که آن‌ها را براساس ملاک‌هایی ارزیابی کنیم.
استبداد قومی به دلیل این‌که پشتوانه و پیشینه‌ای خارج از جهان اسلام
نداشت، از رویارویی مستقیم با فرهنگ توانمند اسلامی دوری می‌کرد و
می‌کوشید با رعایت ظواهر اسلامی، ظاهر دینی خود را حفظ کند.
جامعه‌شناسی تبیینی با منحصر کردن علم به علوم تجربی، ارزش‌های
انسانی از جمله ارزش‌های سیاسی را قابل مطالعه علمی نمی‌داند؛ از این رو
با ارزش‌زدایی و معنازدایی از قدرت، آن را به عنوان یک پدیده خنثی و فاقد
معنا مطالعه می‌کند.

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ جهانی، صفحه ۳۱)

(جامعه‌شناسی (۳)، قدرت اجتماعی، صفحه‌های ۶۲ و ۶۵)

۱۸۴- گزینه «۳»

(فاطمه صفری)

رویکرد دوم (مدل کمونیستی)، مخالف قشربندی اجتماعی هستند که
معتقداند مالکیت خصوصی موجب برقراری روابط ظالمانه میان افراد و در
نتیجه، نابرابری اجتماعی شده است. بنابراین برای ایجاد برابری، باید مالکیت
خصوصی را از میان برداشت. اما آن‌ها این موضوع را نادیده گرفتند که با
حذف مالکیت خصوصی، انگیزه رقابت از بین می‌رود؛ زیرا این امر سبب
می‌شود تلاش و شایستگی افراد کوشا و توانمند نادیده گرفته شود.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: صحیح - غلط (عدالت اقتصادی را مهم می‌دانند).

گزینه «۲»: صحیح - غلط (در این رویکرد، نقطه پایان رقابت، عادلانه
نیست).

گزینه «۴»: غلط (مربوط به رویکرد سوم، عدالت اجتماعی است). - غلط
(مربوط به رویکرد اول مدل لیبرالی است).

(جامعه‌شناسی (۳)، نابرابری اجتماعی، صفحه‌های ۷۲ و ۷۴)

۱۸۵- گزینه «۴»

(فاطمه صفری)

روش ابن‌خلدون در علوم اجتماعی، مشابه روشی است که چهارصد سال بعد،
کنت در جامعه‌شناسی تبیینی به کار گرفت. او با استفاده از تجربه تاریخی
جوامع پیرامون خود از عصبیت به عنوان عامل شکل‌گیری جوامع یاد
می‌کند. رویکرد ابن‌خلدون، انتقادی نیست و جامعه‌شناسی او در مقایسه با
جامعه‌شناسی فارابی، محافظه‌کارانه است.

(جامعه‌شناسی (۳)، پیشینه علوم اجتماعی در جهان اسلام، صفحه ۱۰۰)

زبان عربی (اختصاصی)

۱۸۶- گزینه «۱»

(منیره فسروی)

«رب»: پروردگارا، پروردگار من / «أعوذ»: پناه می‌برم (رد گزینه ۴) / «أن
أسألك»: که از تو بخواهم (رد گزینه ۳) / «ما لیس لی به علم»: چیزی که
بدان دانشی ندارم (رد گزینه‌های ۲ و ۳) / در گزینه «۲»، کلمه «فقط» اضافی
است.

(ترجمه)

۱۸۷- گزینه «۲»

(سیر مفعولی مرتضوی)

«قد يستغرق وقتاً»: (قد + فعل مضارع: گاهی، شاید) گاهی زمان می‌برد (رد گزینه‌های ۱ و ۴) / «أطول من اللازم»: طولانی‌تر از حد لازم (رد گزینه ۱) / «لأن»: زیرا، چون / «بعض أبار النفط»: بعضی از چاه‌های نفت (رد گزینه ۴) / «یصل»: می‌رسد (رد گزینه‌های ۱ و ۴) / «عمقها»: عمقشان (رد گزینه ۱) / «مئات الأمتار»: صدها متر (رد گزینه ۳) / «تحت سطح الأرض»: زیر سطح زمین (رد گزینه ۳)

(ترجمه)

۱۸۸- گزینه «۳»

(سیر مفعولی مرتضوی)

«هناک علماء»: دانشمندانی هستند، دانشمندانی وجود دارند (رد گزینه ۲) / «یُشعلون»: برمی‌افروزند / «ناراً للهدایة»: آتشی برای هدایت (رد گزینه ۴) / «من»: هر کس، هر که (رد گزینه‌های ۱ و ۲) / «أراد»: بخواهد، خواست / «أن یجد»: بیابد / «طریقه»: راهش (رد گزینه ۱) / «بسهولة»: به سادگی (رد گزینه ۱) / «فلیستعن»: «لِ امر، به معنی «باید» باید کمک بگیرد (رد گزینه ۴) / «بها»: از آن (رد گزینه ۲) / «استعانة»: (مفعول مطلق تأکیدی) قطعاً، حتماً (رد گزینه ۲) / در گزینه «۱»، کلمه «بتواند» اضافی است.

(ترجمه)

۱۸۹- گزینه «۴»

(سیر مفعولی مرتضوی)

«ما أجمَل»: (وزن «ما أفعل» برای بیان تعجب می‌آید و به صورت «چه ... است، چقدر ... است» ترجمه می‌شود) چه زیباست، چقدر زیباست (رد گزینه‌های ۱ و ۲) / «أن یملا»: پُر کند (رد گزینه ۳) / «المرء»: انسان / «دقائق الحیاة و ثوابها»: دقیقه‌ها و ثواب‌های زندگی (رد گزینه‌های ۱ و ۲) / «لأن»: زیرا (رد گزینه ۱) / «غایة عظیمة»: هدف بزرگی / «قد خُلِق»: (فعل ماضی مجهول) آفریده شده است (رد گزینه‌های ۱ و ۳)

(ترجمه)

۱۹۰- گزینه «۱»

(ولی بریی - ابهر)

«التسلل الذی»: آفسایدی که (رد گزینه ۴) / «یُسبب»: باعث می‌شود (رد گزینه ۲) / «ألا یقبل»: (ألا = أن + لا) نیزد (رد گزینه ۳) / «الحکم»: (معرفه) داور (رد گزینه ۲) / «هدفاً»: (نکره) گلی، یک گل (رد گزینه ۲) / «قد یُثیر»: (قد + فعل مضارع) گاهی برمی‌انگیزد (رد گزینه ۲) / «غضب المتفرجین»: خشم تماشاچیان (رد گزینه ۴) / «فی الملعب»: در ورزشگاه / «إشارة شديدة»: (مفعول مطلق نوعی + صفت) به شدت، شدیداً (رد گزینه ۴)

(ترجمه)

۱۹۱- گزینه «۲»

(سیر مفعولی مرتضوی)

در گزینه «۲»، ترکیب وصفی - اضافی «أعمال الإنسان المُخرَبة» نادرست ترجمه شده است، همچنین «که» در ترجمه نادرست است؛ ترجمه صحیح عبارت: «ولی کارهای مخرب انسان آن را تهدید می‌کنند!»

(ترجمه)

۱۹۲- گزینه «۴»

(سیر مفعولی مرتضوی)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «مقتدراً» حال است که به اشتباه به صورت صفت ترجمه شده است؛ ترجمه صحیح عبارت: قوی‌ترین مردم کسی است که دشمن خود را مقتدرانه ببخشد!

گزینه «۲»: «و أنتم الأعلون» جمله حالیه است که نادرست ترجمه شده است؛ ترجمه صحیح عبارت: و سستی نکنید و غمگین نشوید در حالی که شما برتر هستید!

گزینه «۳»: عبارت به صورت مثبت و همراه با لفظ «تنها» ترجمه شده است، در حالی که در عبارت عربی، «إلّا» و معنای حصر نداریم؛ ترجمه صحیح عبارت: پروردگارا چیزی را بر ما تکلیف نکن که هیچ توانی بدان نداریم!

(ترجمه)

۱۹۳- گزینه «۲»

(ولی بریی - ابهر)

«این مرد»: هذا الرجل (رد گزینه ۱) / «گردشگران بسیاری»: (موصوف و صفت نکره) سائحین کثیرین (رد گزینه ۳) / «از غرق شدن»: من الغرق / «نجات داده است»: (قد + فعل ماضی: ماضی نقلی فارسی) قد أنقذ (رد گزینه‌های ۳ و ۴)

(ترجمه)

۱۹۴- گزینه «۴»

(سیر مفعولی مرتضوی)

عبارات گزینه‌های «۱، ۲ و ۳» همگی دلالت بر ارزش سکوت در برابر کلام دارند، اما بیت ارائه شده در گزینه «۴»، چنین مفهومی را نمی‌رساند. به ترجمه عبارت دقت نمایید:

گزینه «۱»: هرگاه دیگران به خوبی سخنشان افتخار کردند، به خوبی سکوت افتخار کن!

گزینه «۲»: پشیمانی از سکوت، بهتر از پشیمانی از کلام است!

گزینه «۳»: اگر سخن از جنس نقره باشد، سکوت از جنس طلاست!

گزینه «۴»: در سکوت و آرامش، هزار سخن و حکایت هست!

(مفهوم)

۱۹۵- گزینه «۱»

(نور امسالی)

در گزینه «۱»، «معرفة» نادرست است. «أعلم» جزء هیچ‌کدام از انواع اسم معرفه نیست و نکره محسوب می‌شود.

(تفلیل صرفی و محل اعرابی)

۱۹۶- گزینه «۳»

(سیر مفعولی مرتضوی)

در گزینه «۳»، «جمع سالم للمؤنث» نادرست است. «لأموات» جمع مکسر «المیت» است.

(تفلیل صرفی و محل اعرابی)

۱۹۷- گزینه «۱»

(سیر مفعولی مرتضوی)

در گزینه «۱»، «خبر للجملة الاسمیة و مرفوع» نادرست است. «أكبر» بعد از حرف جر «من» آمده و مجرور به حرف جر است. دقت کنید جار و مجرور «من أكبر»، خبر است.

تکته مهم درسی:

در گزینه «۴»، منظور از «هو يدل علی ما يقوم بالعمل» همان «اسم فاعل» است.

(تفلیل صرفی و محل اعرابی)

۱۹۸- گزینه «۴»

(منبیره فسروی)

«أوصلَ» فعل ماضی از باب «افعال» است و باید بر وزن «أفعلَل» بیاید، بنابراین «أوصلَ» (با حرکت فتحه روی عین‌الفعل) صحیح است. همچنین «الشاطی» (به معنای: ساحل) بدین شکل درست است.

(ضبط حرکات)

۱۹۹- گزینه «۴»

(قاله مشیرپناهی - هگلان)

در گزینه «۴» آمده است: «حیوانی که به بچه‌هایش در ابتدای تولدشان شیر می‌دهد: شیر (خوراکی)». که نادرست است. توضیح داده شده مربوط به «اللبونة: پستاندار» است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: عضوی که انسان و حیوانات به وسیله آن نفس می‌کشند: بینی

گزینه «۲»: از پرندگانی که نمی‌توانند پرواز کنند: مرغ

گزینه «۳»: غذایی معروف در صبحانه که از شیر ساخته می‌شود: پنیر

(مفهوم)

۲۰۰- گزینه «۳»

(قاله مشیرپناهی - هگلان)

صورت سؤال گزینه‌ای را می‌خواهد که در آن ضمیر «ی» نقش «مفعول» را داشته باشد. ضمیر «ی» تنها در حالتی نقش مفعول را دارد که پس از «نون وقایه» بیاید و به فعل متصل شود؛ لذا در گزینه «۳»، «ی» در فعل «احمینی: از من نگهداری کن»، بعد از نون وقایه آمده و نقش مفعول را دارد.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «لا تلغنی» دارای نون وقایه نیست و حرف «ن» جزء ریشه فعل است.

گزینه «۲»: «لا تضمنی» دارای نون وقایه نیست و حرف «ن» جزء ریشه فعل است، همچنین «ی» در «أختی» و «لی» به ترتیب نقش مضاف‌الیه و مجرور به حرف جر را دارد.

گزینه «۴»: «ی» در فعل «تغنی» جزء ریشه فعل (غ، ن، ی) است.

(انواع یملات)

۲۰۱- گزینه «۳»

(ولی برهی - ابهر)

صورت سؤال گزینه‌ای را می‌خواهد که در آن، «شباب» توصیف نشده باشد. (به عبارت دیگر، موصوف نباشد)

تشریح گزینه‌ها:

در گزینه «۱»، «شباب» موصوف است و «المجدین» صفت آن است.

در گزینه «۲»، «الشباب» موصوف و «المجدون» صفت آن است.

در گزینه «۳»، «مجدین» حال است و نباید آن را با صفت اشتباه گرفت؛ زیرا «مجدین» نکره است و «الشباب» معرفه است و مطابقتی بین آن‌ها وجود ندارد.

در گزینه «۴»، «لن يتوقفوا» جمله وصفیه است که اسم نکره «شباب» را توصیف کرده است.

(قواعد اسم)

۲۰۲- گزینه «۴»

(سید ممبرعلی مرتضوی)

در گزینه «۴»، اسلوب شرط نداریم و «من» از نوع پرسشی و به معنای «چه کسی» است. ترجمه عبارت: «چه کسی خواست دشمن ذلیلی را دشنام دهد که به او دشنام داده بود و او را تهدید کرده بود؟!»

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «یُصلح» فعل شرط و جمله «إنَّ الله...» جواب شرط است.

گزینه «۲»: «غرس» فعل شرط و «حصل» جواب شرط است.

گزینه «۳»: «أحبّ» فعل شرط و «لیتق» جواب شرط است.

(انواع یملات)

۲۰۳- گزینه «۳»

(ولی برهی - ابهر)

صورت سؤال گزینه‌ای را می‌خواهد که در آن مستثنی منه، اسم فاعل نباشد؛ در گزینه «۳»، «أبیات» (جمع مکسر «بیت») مستثنی منه است که اسم فاعل نیست.

در سایر گزینه‌ها: «السائجون، المُسافرون و الطّلاب (جمع مکسر «الطّالب»)» مستثنی منه هستند که همگی اسم فاعل محسوب می‌شوند.

(اسلوب استثناء)

۲۰۴- گزینه «۱»

(ولی برهی - ابهر)

در گزینه «۱»، هر دو کلمه «عمل» اسم هستند و هیچ‌کدام فعل نیست، بنابراین در این عبارت، مفعول مطلق نداریم. (ترجمه عبارت: این کار تو، کار ویرانگری است که با آن، تخریب طبیعت را می‌خواهی!)

در سایر گزینه‌ها: «سمع، لعب و قیام» همگی مصدرهایی هستند که بعد از فعل خود ذکر شده‌اند، بنابراین نقش مفعول مطلق را دارند.

(مفعول مطلق)

۲۰۵- گزینه «۳»

(نویز امسکی)

در گزینه «۳»، «أیها قنبر» نادرست است؛ دقت کنید «أیها / أیتها» بر سر اسم «ال» دار می‌آید، در حالی که «قنبر»، «ال» ندارد.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «اللهم» در واقع همان «یا الله» است.

گزینه «۲»: «رب» در واقع همان «رتبی» است که ضمیر «یاء» از آن حذف شده است.

گزینه «۴»: «یا» حرف نداء، «بنی» منادا و «آدم» مضاف‌الیه است.

(اسلوب نداء)

تاریخ

۲۰۶- گزینه «۳»

(میلاد هوشیار)

گام دوم فعالیت باستان‌شناسی، حفاری برای بیرون آوردن و نمایان کردن آثاری است که در دل خاک قرار گرفته‌اند. حفاری، یکی از مراحل حساس کار باستان‌شناسان و نیازمند دانش، تجربه و دقت فراوان است.

(تاریخ (۱)، تاریخ‌شناسی، صفحه ۲۵)

۲۰۷- گزینه «۲»

(جوادر میربلوکی)

یکی از ویژگی‌های برجسته تمدن یونان باستان، شیوه متفاوت حکمرانی بود که توسط یونانیان به‌وجود آمد.

(تاریخ (۱)، یونان در عصر باستان، صفحه ۵۴)

۲۰۸- گزینه «۳»

(جوادر میربلوکی)

فرمانروایان سومری و آکدی، پاپی به سرزمین ایلامی‌ها لشکرکشی می‌کردند. این تاخت‌وتازها، سرانجام سبب شد که حاکمان کوچک و مستقل ایلامی در حدود ۲۶۰۰ ق.م با یکدیگر متحد شوند و پادشاهی ایلام را تأسیس کنند.

(تاریخ (۱)، ایران در عصر باستان، صفحه ۷۶)

۲۰۹- گزینه «۴»

(پوار میریلوکی)

از جمله ابتکارات نظامی ساسانیان، استفاده از فیل در جنگ‌ها بود.

(تاریخ (۱)، ایران در عصر باستان، صفحه ۱۰۷)

۲۱۰- گزینه «۳»

(پوار میریلوکی)

مطابق تعالیم زرتشتی، گروهی از موجودات الهی که آمشاسپندان یا جاودانان مقدس خوانده می‌شوند، آهوره‌مزدا را در امر آفرینش و اداره امور جهان یاری می‌کنند.

(تاریخ (۱)، ایران در عصر باستان، صفحه های ۱۲۸ و ۱۲۹)

۲۱۱- گزینه «۴»

(علی‌مهمدر کزیمی)

مورخ در روش تاریخ‌نگاری ترکیبی ناچار به گزینش و انتخاب است و امکان دارد برخی از جنبه‌های خبر از چشم او دور بماند.

(تاریخ (۲)، تاریخ‌شناسی، صفحه ۱۷)

۲۱۲- گزینه «۱»

(علی‌مهمدر کزیمی)

نصیحت‌ها و کوشش‌های مسالمت‌آمیز امام علی (ع) برای بازداشتن مخالفان از سرکشی و جلوگیری از جنگ داخلی میان مسلمانان، به نتیجه نرسید و آن حضرت ناگزیر به دفع سرکشی‌ها و آشوب‌گری‌هایی شد که اشراف بنی‌امیه نقش مهمی در ایجاد آن داشتند.

(تاریخ (۲)، ظهور اسلام حرکتی تازه در تاریخ بشر، صفحه ۳۵)

۲۱۳- گزینه «۲»

(میلادر هوشیار)

تسلط رومیان بر مصر، موقعیت مسلمانان را در شام و حتی در شبه‌جزیره عربستان در معرض خطر جدی قرار می‌داد. از این رو، مسلمانان بعد از فتح شام، درصدد برآمدند مصر را نیز تسخیر کنند.

(تاریخ (۲)، ظهور اسلام حرکتی تازه در تاریخ بشر، صفحه ۵۱)

۲۱۴- گزینه «۳»

(علی‌مهمدر کزیمی)

گرچه خاندان بنی‌عباس با کوشش ایرانیان به حکومت رسیدند، اما تداوم سلطه اعراب و برخی اقدام‌های خلفای عباسی از قبیل قتل ابوسلمه خنسال و ابومسلم، نابودی خاندان‌های برمکیان و سهل و سختگیری و ستم به شیعیان و اهل بیت پیامبر، نارضایتی و خشم مردم ایران را برانگیخت و زمینه‌ساز قیام‌های مختلفی در گوشه و کنار ایران شد.

(تاریخ (۲)، ایران از ورود اسلام تا پایان صفویه، صفحه ۸۶)

۲۱۵- گزینه «۱»

(میلادر هوشیار)

مرگ ابوسعید، آخرین ایلخان مغول، آغازگر چهار دهه آشفتگی سیاسی و نابسامانی نسبی در اوضاع اقتصادی و اجتماعی ایران بود که تا زمان قدرت‌گیری تیمور ادامه یافت. در این دوره، علاوه بر خان‌زادگانی از خاندان چنگیز و سرداران مغول که بر سر کسب قدرت رقابت و درگیری داشتند، چندین حکومت محلی غیرمغولی نیز در مناطق مختلف ایران به‌وجود آمدند. حکومت‌های شیعه سربداران و سادات مرعشی مازندران و سلسله آل مظفر از جمله آن‌ها بودند.

(تاریخ (۲)، ایران از ورود اسلام تا پایان صفویه، صفحه ۱۱۶)

۲۱۶- گزینه «۲»

(سیدعلیرضا علویان)

حکومت نادرشاه بر اقتدارگرایی مطلق شاه و تمرکز بر امور نظامی و ارتش متکی بود و نهادهای اداری در عصر حکومت او رونق چندانی نداشتند.

(تاریخ (۳)، ایران و جهان در آستانه دوره معاصر، صفحه‌های ۲۱ و ۲۲)

۲۱۷- گزینه «۳»

(سیدعلیرضا علویان)

ناتوانی فتحعلی‌شاه در تأمین تدارکات سپاه و بی‌کفایتی و سستی برخی از فرماندهان، مانند آصف‌الدوله و نیز اعتماد به وعده‌ها و قدرت خارجی از جمله عوامل شکست ایران در دور دوم جنگ‌های ایران و روسیه بود.

(تاریخ (۳)، سیاست و حکومت در عصر قاجار، صفحه ۴۲)

۲۱۸- گزینه «۳»

(سیدعلیرضا علویان)

بی‌نتیجه ماندن قرارداد ۱۹۱۹ این نکته را به انگلیسی‌ها یادآور شد که آگاهی مردم به خصوص بعد از ماجرای مشروطه بالا رفته و نمی‌تواند مانند هندوستان، ایران را به خاک بریتانیا اضافه کند. در نتیجه مأموران انگلستان در ایران تصمیم گرفتند تا شخص مورد اعتماد خود را به حکومت رسانند تا از طریق او بتوانند به صورت غیرمستقیم اهداف خود را در ایران پیاده کنند.

(تاریخ (۳)، ایران در دوره حکومت رشادشاه، صفحه ۹۲)

۲۱۹- گزینه «۲»

(سیدعلیرضا علویان)

محمدرضا شاه پهلوی در پاسخ مساعد به خواسته‌های آمریکا، هویدا را برکنار و جمشید آموزگار را به نخست‌وزیری، منصوب کرد.

(تاریخ (۳)، انقلاب اسلامی، صفحه ۱۳۳)

۲۲۰- گزینه «۱»

(سیدعلیرضا علویان)

اوج حماسه دفاع مقدس ملت ایران در عملیات بیت‌المقدس و با آزادی خونین شهر (خرمشهر) از اسارت دشمن بعثی رقم خورد و برگ زرینی در دفاع از ایران در تاریخ معاصر ثبت شد.

(تاریخ (۳)، بنگ تمیمی و دفاع مقدس، صفحه ۱۵۴)

جغرافیا

۲۲۱- گزینه «۴»

(زهره دامیار)

عبارت صورت سؤال به جغرافیای تاریخی که یکی از شاخه‌های جغرافیای انسانی است اشاره دارد. جغرافیای تاریخی از یافته‌های علم تاریخ استفاده می‌کند و با یک دید همه‌جانبه بررسی‌ها و مطالعات خود را در مورد پراکندگی پدیده‌ها و روابط بین آن‌ها انجام می‌دهد.

(جغرافیای ایران، جغرافیا چیست؟، صفحه ۳)

۲۲۲- گزینه «۱»

(زهره دامیار)

ارزش اقتصادی دشت‌ها: ۱- جاذبه‌های گردشگری ۲- استفاده از انرژی پاک، مانند انرژی خورشید و باد ۳- گذران اوقات فراغت ۴- معادن گچ، نمک و مصالح ساختمانی ۵- فعالیت‌های کشاورزی

ارزش اقتصادی جلگه‌ها: ۱- فعالیت‌های کشاورزی ۲- گذران اوقات فراغت ۳- ارزش ارتباطی ۴- منابع طبیعی نظیر نفت و گاز و صید آبیان

(جغرافیای ایران، جغرافیای طبیعی ایران، صفحه‌های ۳۱ و ۳۲)

۲۲۳- گزینه «۳»

(زهره رامیار)

دریای عمان تنها دریای آزاد ایران است که از طریق آن می‌توان به آب‌های همهٔ دریاهای جهان دسترسی داشت. این دریا بخشی از آب‌های اقیانوس هند است که از طریق تنگهٔ مهم هرمز از خلیج فارس جدا می‌شود. عمق این دریا گاهی تا ۲۰۰۰ متر هم می‌رسد که از این نظر برای عبور کشتی‌های تجاری و نفت‌کش‌های غول پیکر بسیار مناسب است.

(مغرافیای ایران، مغرافیای طبیعی ایران، صفحه‌های ۵۴ و ۵۵)

۲۲۴- گزینه «۲»

(زهره رامیار)

در ترسیم هرم سنی جدول صورت سؤال، قسمت بالای هرم باریک و میانهٔ هرم پهن خواهد بود. در سال ۱۳۹۵ شاهد کاهش رشد جمعیت هستیم. اگر سیاست کنترل جمعیت در ابعاد شدید ادامه پیدا کند، جمعیت کشور به تدریج دچار پیری و در نهایت مشکلات دیگری در بر خواهد داشت. اساساً نباید سیاست کنترل جمعیت به گونه‌ای باشد که هرم سنی کشور به سمت سالمندی و کهنسالی حرکت کند، زیرا این پدیده مانع اصلی بر سر راه توسعهٔ اقتصادی جامعه خواهد بود.

(مغرافیای ایران، مغرافیای انسانی ایران، صفحه‌های ۶۶ و ۶۷)

۲۲۵- گزینه «۳»

(زهره رامیار)

روستاهای متمرکز تحت تأثیر پدیده‌های اطراف خود است. روستاهایی که در دامنهٔ یک کوه استقرار یافته (پلکانی) از این نوع هستند. (لیقوان در آذربایجان شرقی)

در روستای پراکنده، خانه‌ها با فاصله از هم قرار دارد. روستای آق اولر در تالش گیلان از این نوع است.

(مغرافیای ایران، مغرافیای انسانی ایران، صفحه‌های ۸۰ و ۸۱)

۲۲۶- گزینه «۱»

(زهره رامیار)

در نقشهٔ صورت سؤال، ناحیهٔ انسانی پشتون‌ها در هر دو کشور افغانستان و پاکستان قرار دارند. لزوماً مرزهای نواحی طبیعی و انسانی با مرزهای اداری و سیاسی منطبق نیستند. کشور افغانستان از نظر قومیت‌ها کشور همگونی نیست و قومیت‌های مختلفی در آن زندگی می‌کنند.

هر ناحیهٔ جغرافیایی دارای کانون یا مرکزی است که بیشترین عوامل وحدت و همگونی در آن وجود دارد.

(مغرافیا (۲)، نامه پیست؟، صفحه ۱۷)

۲۲۷- گزینه «۳»

(فاطمه سقایی)

یکی از مهم‌ترین جبهه‌های هوا، جبههٔ قطبی است که بین هوای سرد قطب و هوای گرم استوایی در منطقهٔ معتدله تشکیل می‌شود.

در ناحیهٔ معتدله حوالی عرض جغرافیایی ۶۰ درجه، بر اثر صعود هوا منطقهٔ فشار کم ایجاد می‌شود. این صعود هوا تحت تأثیر توده هوایی است که از سمت قطب به طرف آن حرکت می‌کند و هوای نسبتاً گرم‌تر را به سمت بالا می‌راند.

(مغرافیای (۲)، نواحی طبیعی، صفحه ۲۶)

۲۲۸- گزینه «۲»

(علیرضا رضایی)

شکل صورت سؤال یک طاق دریایی ناشی از حفر مواد در ساحل می‌باشد. در نتیجهٔ فرسایش سواحل، اشکال مختلفی از ناهمواری‌ها چون ستون‌های سنگی دریایی، غارها و طاق‌های دریایی به وجود می‌آیند که به آن‌ها اشکال ناهمواری ناشی از حفر مواد (کاوشی) می‌گویند.

آب‌سنگ‌ها و جزایر مرجانی، باتلاق‌ها و زبانه یا دماغهٔ ماسه‌ای، از جمله اشکال ناهمواری ناشی از رسوب‌گذاری مواد (تراکمی) محسوب می‌شود.

(مغرافیای (۲)، نواحی طبیعی، صفحه‌های ۳۹ و ۵۰)

۲۲۹- گزینه «۴»

(فاطمه سقایی)

نسبت اشتغال در فعالیت‌های چهارگانه در کشورها و نواحی مختلف جهان، متفاوت است. یکی از نیازها و نگرانی‌های مهم بشر امروز، تأمین غذاست و امنیت غذایی، جزء اهداف و برنامه‌های مهم همهٔ کشورها محسوب می‌شود.

(مغرافیای (۲)، نواحی انسانی، صفحه ۸۴)

۲۳۰- گزینه «۳»

(زهره رامیار)

بهره‌مندی از منابع انرژی و معدنی یک کشور به‌تنهایی منشأ قدرت نیست. اگر این منابع در این کشور در جهت توسعهٔ صنایع قرار بگیرند، در قدرت آن کشور مؤثرند، اما اگر اقتصاد کشوری وابسته به صادرات آن‌ها باشد، یک ویژگی منفی و عامل کاهش قدرت ملی تلقی می‌شود.

(مغرافیای (۲)، نواحی سیاسی، صفحه ۱۵)

۲۳۱- گزینه «۴»

(فاطمه سقایی)

در مگالاپلیس (منطقهٔ آب‌شهری)، حومه‌ها و شهرک‌های اقماری یک مادرشهر به حومه‌ها و شهرک‌های مادرشهر دیگر پیوند می‌خورد.

(مغرافیای (۳)، مغرافیای سکونتگاه‌ها، صفحه ۱۴)

۲۳۲- گزینه «۱»

(فاطمه سقایی)

وجود مشکلات در نواحی روستایی بدین معنا نیست که همهٔ شهرنشینان در جهان سطح زندگی بالایی دارند یا همهٔ روستاییان در فقر به سر می‌برند.

(مغرافیای (۳)، مغرافیای سکونتگاه‌ها، صفحه ۳۱)

۲۳۳- گزینه «۲»

(فاطمه سقایی)

از آنجا که حمل‌ونقل در فعالیت‌های اقتصادی و مکان‌گزینی واحدهای تولیدی، خدماتی و تجاری نقش مهمی دارد، جغرافیای حمل‌ونقل شاخه‌ای از جغرافیای اقتصادی محسوب می‌شود.

(مغرافیای (۳)، مغرافیای حمل‌ونقل، صفحه ۴۴)

۲۳۴- گزینه «۲»

(فاطمه سقایی)

چنانچه حجم آب رودخانه از میانگین سالیانهٔ آبدهی آن بیشتر شود، سیل رخ می‌دهد. بیشتر رودها، طی سال، یک یا چند بار دچار سیل می‌شوند اما همهٔ سیل‌ها خسارت‌بار نیستند. اگر آبدهی رود آن قدر افزایش یابد که از ظرفیت رود فراتر برود و سرریز شود، سیل خسارت‌بار رخ داده است.

(مغرافیای (۳)، مفاظرات طبیعی، صفحه ۸۹)

۲۳۵- گزینه «۴»

(زهرا رامیار)

استفاده از تصاویر ماهواره‌ای در مطالعه و پیش‌بینی مخاطرات طبیعی به طور روزافزون در حال گسترش است.

مدیریت مخاطرات طبیعی در سه مرحله، یعنی قبل از وقوع، حین وقوع و بعد از وقوع مخاطره صورت می‌گیرد. عبارت گزینه‌های «۱»، «۲» و «۳» مربوط به مرحله قبل از وقوع یعنی پیشگیری است، اما عبارت گزینه «۴» به مدیریت بعد از وقوع سیل اشاره دارد.

(جغرافیا (۳)، مخاطرات طبیعی، صفحه‌های ۱۰۰ و ۱۱۳)

فلسفه و منطق

۲۳۶- گزینه «۲»

(نیما پواهری)

ممکن است تصورات سازنده یک تصدیق برای ما معلوم و شناخته‌شده باشند اما کل حکم و تصدیق برساخته از آن‌ها برای ما مجهول باشد. برای مثال ما می‌دانیم «سیب» چیست، و می‌دانیم که «مفید برای پوست» چیست. اما ممکن است ندانیم «سیب برای پوست مفید است». در این حالت تصورات این تصدیق معلوم هستند اما تصدیق در مجموع مجهول است.

اما این‌گونه نیست که تصورات سازنده یک تصدیق مجهول همیشه معلوم باشند، ممکن است تمام تصورات یا تعدادی از آن‌ها مجهول باشند.

(منطق، منطق، ترازوی انریشه، صفحه‌های ۷ تا ۹)

۲۳۷- گزینه «۴»

(سین راهنمای)

فردی که این جمله را می‌شنود امکان دارد دچار ابهام شود که خود فرد گوینده سیگار می‌کشیده یا پدر فرد گوینده سیگار می‌کشیده است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: مغالطه ابهام در مرجع ضمیر نداریم زیرا ضمیر که بعد از لباس آمده مرجع آن مشخص است.

گزینه «۲»: کیف پولش به مرجع مفرد بر میگردد و آن هم جز مادر نمی‌تواند باشد چون فرزندان مادر جمع هستند.

گزینه «۳»: در این مورد ما مغالطه ابهام در عبارت داریم از نوع مشخص نبودن عبارت محذوف (به خوردن هندوانه میل ندارد یا با ساسان هندوانه خوردن را دوست ندارد).

نکته: وجود ضمیر به معنای وجود مغالطه ابهام در مرجع ضمیر نیست.

(منطق، لفظ و معنا، صفحه‌های ۱۷ و ۱۸)

۲۳۸- گزینه «۴»

(نیما پواهری)

همه مفاهیم ذکرشده در گزینه چهارم مفهوم کلی هستند. در تشخیص مواردی نظیر «تنها کتاب منطق من»، «کنکور انسانی» یا «فلسفه یازدهم» باید توجه کنید که به یک مورد خاص و منحصر به فرد اشاره نمی‌کنند و «نوعاً» می‌توان افراد و مصادیق متعددی برای آن‌ها فرض کرد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: جزئی - کلی - کلی - کلی

گزینه «۲»: کلی - جزئی - کلی - کلی

گزینه «۳»: جزئی - جزئی - کلی - کلی

نکته: القابی نظیر «لسان‌الغیب» یا «شیخ اجل» اوصافی هستند که می‌توان بر افراد دیگر و متعددی نسبت داد و مانند اسامی اشخاص جزئی نیستند و مفهوم کلی به شمار می‌روند.

(منطق، مفهوم و مصادیق، صفحه‌های ۲۰ و ۲۱)

۲۳۹- گزینه «۴»

(نیما پواهری)

در کتاب درسی مثالی مطرح شده که جیوه را به «فلزی که در دمای طبیعی مایع است» تعریف کرده است و این تعریف را تعریفی درست محسوب کرده است. در این تعریف مفهوم خاص عبارت است از «چیزی که در دمای طبیعی مایع است» که با مفهوم مجهول نسبت عموم و خصوص مطلق دارد و لزوماً اختصاص به جیوه ندارد. اما با آمدن به همراه فلز یک تعریف جامع و مانع می‌سازد.

(منطق، اقسام و شرایط تعریف، صفحه ۳۱)

۲۴۰- گزینه «۴»

(حسن صدری)

اگر قضیه صادق «هر ج غیرد است» را عکس کنیم، می‌شود «بعضی غیرد ج است» که قضیه صادقی است. حال اگر این قضیه را نقیض کنیم می‌شود «هیچ غیرد ج نیست» که قضیه کاذبی است. اگر متضاد این قضیه اخیر را بنویسیم می‌شود «هر غیرد ج است» که صدق و کذب آن نامشخص است، زیرا در تضاد از کذب لزوماً به صدق نمی‌رسیم.

(منطق، امکام قضایا، صفحه‌های ۶۳، ۶۴، ۶۷ و ۶۸)

۲۴۱- گزینه «۴»

(نیما پواهری)

منفی‌بودن علامت موضوع و محمول زمانی است که قضیه ما «موجبه جزئی» باشد. پس قیاسی را باید انتخاب کنیم که نتیجه موجبه جزئی خواهد داشت.

نکته تستی: هنگامی که یکی از مقدمات قیاس ما سالبه باشد پس نتیجه هم در صورت اعتبار قیاس حتماً دارای نسبت سالبه خواهد بود. (بنابراین گزینه‌های ۱ و ۳ رد می‌شوند)

نکته تستی: قیاس معتبر با دو مقدمه جزئی نداریم. (بنابراین گزینه ۲ رد می‌شود)

(منطق، قیاس اقترانی، صفحه‌های ۷۶ و ۷۷)

۲۴۲- گزینه «۳»

(نیما پواهری)

در انفعال حقیقی هر دو قضیه هم‌زمان کاذب و هم‌زمان صادق نیستند؛ بنابراین اگر یک طرف کاذب باشد (کذب د یا همان صدق غیرد) طرف دیگر حتماً صادق است (صدق ج).

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: از کذب یک طرف منفصله (صدق غیرج = کذب ج) به کذب طرف دیگر (صدق غیرد = کذب د) رسیده است؛ که نادرست است.

گزینه «۲»: از صدق یک طرف منفصله (صدق د) به صدق طرف دیگر (کذب غیرج = صدق ج) رسیده است؛ که نادرست است.

گزینه «۴»: از کذب یک طرف منفصله (کذب ج) به کذب طرف دیگر (صدق غیرد = کذب د) رسیده است؛ که نادرست است.

(منطق، قضیه شرطی و قیاس استثنایی، صفحه‌های ۹۲ و ۹۳)

۲۴۳- گزینه «۳»

(حسن صدری)

بررسی گزینه‌ها:

گزینه «۱»: آن چیزی که سقراط بر سر زبان‌ها انداخت و عمومی کرد، واژه «فلسفه» بود.

گزینه «۲»: علت اصلی تواضع و فروتنی سقراط بود. هم‌ردیف نشدن با سوفیست‌ها علت احتمالی است.

گزینه «۳»: سوفیست در ابتدا به معنای دانشمند و فرد دانا بود. فیلسوفوس یا فیلسوف نیز در گذر زمان به معنای دانشمند تلقی شد. پس دلالت اولیه سوفیست با تلقی ثانویه از فیلسوفوس در واقع یکی بود.

گزینه «۴»: در آن زمان فلسفه دلالت بر دانش خاصی نداشت و همه دانش‌ها را شامل می‌شد.

(فلسفه یازدهم، پیستی فلسفه، صفحه ۷)

۲۴۴- گزینه «۱»

(نیمیا پواهری)

در «دوری از مغالطه‌ها» می‌خوانیم: فیلسوفان می‌کوشند با کاستن از مغالطه‌ها، فهم درستی از حقایق، چه در عالم هستی و چه در مسائل بنیادی زندگی، ارائه دهند و آن را با گفتار مناسبی که خالی از مغالطه باشد، بیان کنند.

در «استقلال در اندیشه» می‌خوانیم: اولاً فیلسوف درباره مسائل بنیادین به نحو جدی فکر می‌کند؛ ثانیاً با روش درست وارد این قبیل مسائل می‌شود و پاسخ می‌دهد. او تابع برهان و استدلال است؛ نه تابع افراد و اشخاص.

در «رهایی از عادات غیرمنطقی» می‌خوانیم: افراد متفکر و اندیشمند این جوامع، این قبیل افکار را مورد نقد و ارزیابی قرار می‌دهند و اگر منطبق با عقل و استدلال نبود، آن‌ها را نمی‌پذیرند و تلاش می‌کنند سایر مردم را نیز به باطل بودن آن افکار آگاه کنند.

(فلسفه یازدهم، فلسفه و زندگی، صفحه‌های ۲۲ تا ۲۴)

۲۴۵- گزینه «۴»

(هسین راهنمایی)

عقل می‌تواند هم امور محسوس (طبیعی) را درک کند و هم امور نامحسوس را.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: شناخت حسی خاص انسان نیست و حیوانات دیگر هم شناخت حسی را دارا هستند، حتی ممکن هست قوی‌تر هم باشند (مانند عقاب در حواس بینایی).

گزینه «۲»: مبانی علوم طبیعی (تجربی) با شناخت عقلی محض به دست آمده است (فارغ از تجربه).

گزینه «۳»: شرط رسیدن به شناخت شهودی، تقویت ایمان و تعالی نفس و ... است، نه برعکس.

(فلسفه یازدهم، ابزارهای شناخت، صفحه‌های ۵۱ تا ۵۴)

۲۴۶- گزینه «۱»

(نیمیا پواهری)

از نظر افلاطون قوه نطق و قابلیت حیات مربوط به نفس است و ارسطو نیز این نظر استاد خود را پذیرفت. عبارت مذکور در صورت سؤال نیز به این نکته اشاره دارد که از نظر سهروردی نفس دارای حیات و زنده است.

(فلسفه یازدهم، پیستی انسان (۱)، صفحه ۷۲)

۲۴۷- گزینه «۳»

(نیمیا پواهری)

روح امری مجرد و غیرمادی است که خواص جسم از جمله زمان و مکان و بعد و امتداد و ... را ندارد. اینکه این‌سینا می‌گوید روح در بدن حلول می‌کند یا اینکه ملاصدرا می‌گوید روح از تکامل جسم ایجاد می‌شود، به این معنا نیست که روح درون بدن است و هر دو این افراد بر نادرستی این گزاره توافق نظر دارند. این‌سینا می‌گوید روح در بدن ظهور می‌یابد و ملاصدرا می‌گوید روح باطن بدن است (نه اینکه درون بدن است).

(فلسفه یازدهم، پیستی انسان (۲)، صفحه‌های ۷۹ و ۸۱)

۲۴۸- گزینه «۲»

(نیمیا پواهری)

به ترتیب حالت افراط سه قوه «عقل، غضب و شهوت» از نظر ارسطو عبارت‌اند از: «جریزه، تهور و شره»

به ترتیب حالت تفریط سه قوه «عقل، غضب و شهوت» از نظر ارسطو عبارت‌اند از: «سفاهت، ترس، خمودی»

به ترتیب حالت اعتدال سه قوه «عقل، غضب و شهوت» از نظر ارسطو عبارت‌اند از: «حکمت، شجاعت، خویشن‌داری»

(فلسفه یازدهم، انسان، مویبری اطلاق‌گرا، صفحه ۸۷)

۲۴۹- گزینه «۳»

(نیمیا پواهری)

در صورتی که محمول با موضوع اتحاد مفهومی و مصداقی داشته باشد و یا اینکه محمول از ذاتیات موضوع باشد، حمل اولی ذاتی خواهد بود. بنابراین حمل تعریف مفهومی صحیح بر ذات (انسان حیوان ناطق است)، حمل یک مفهوم ذاتی بر ذات (انسان حیوان است) و حمل یک ماهیت و ذات بر خودش (انسان انسان است)، حمل اولی ذاتی محسوب می‌شود.

اما حمل مفاهیم ذاتی یک ماهیت بر یکدیگر همیشه حمل اولی ذاتی نیست. مثلاً قضیه «حیوان ناطق است» دارای حمل شایع صناعی است و «ناطق» از ذاتیات «حیوان» محسوب نمی‌شود.

(فلسفه دوازدهم، هستی و پیستی، صفحه ۵)

۲۵۰- گزینه «۴»

(نیمیا پواهری)

واجب‌الوجود بالذات و واجب‌الوجود بالغیر هر دو ضرورت وجود دارند. اما ضرورت وجود برای واجب‌الوجود بالذات از ناحیه ذات خود آن است. اما واجب‌الوجود بالغیر ضرورت وجود را از ناحیه غیر دریافت می‌کند و ضرورت از جانب خود (وجوب فی‌نفسه) ندارد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: این‌گونه نیست که برای واجب‌الوجود ضرورت وجود ایجاد شده باشد، واجب‌الوجود بالذات، ذاتاً ضرورت وجود دارد و وجود برایش واجب است.

گزینه «۲»: این ممکن‌الوجود است که اقتضایی نسبت به بودن ندارد (یعنی می‌تواند باشد یا نباشد)، ممتنع‌الوجود اصلاً امکان وجود ندارد و همواره معدوم است.

گزینه «۳»: ممکن‌الوجود اقتضایی نسبت به وجود ندارد (این جمله به معنی این نیست که وجود ندارد، بلکه بدین معنی است که می‌تواند باشد یا نباشد). این واجب‌الوجود است که اقتضای وجود دارد.

(فلسفه دوازدهم، هیوان ممکنات، صفحه‌های ۹ تا ۱۲)

۲۵۱- گزینه «۳»

(نیما پوهاری)

هیوم بیان می‌کند که رابطه علیت در حس و تجربه مکشوف نیست و این ابزار صرفاً توالی و پشت‌سرهم آمدن (تعاقب) دو حادثه را برای ما مشخص می‌کند. ابن سینا نیز چنین نظری را قبول دارد و بیان می‌کند که حس جز به توالی حوادث پی نمی‌برد. اما ابن سینا راه دیگری را برای اثبات اصل علیت با ابزار عقل می‌گشاید و این اصل را صرفاً ناشی از عادت ذهنی ما نمی‌داند (رد گزینه ۲)، اما از نظر هیوم تمامی معارف ما بر پایه حس و تجربه است و عقل محض را قبول ندارد. (رد گزینه‌های ۱ و ۴)

(فلسفه دوازدهم، بهان علی و معلولی، صفحه‌های ۱۶ و ۱۷)

۲۵۲- گزینه «۴»

(نیما پوهاری)

از نظر کانت معیار و قانون فعل اخلاقی معیاری عقلی است که در خود کنش نهفته است. ما باید وظیفه خود را صرفاً برای انجام وظیفه انجام دهیم. اخلاقی بودن یک کنش بسته به عوامل بیرونی نظیر سعادت، منفعت، دستورات خداوند و ... نیست. خود کار یا درست است یا نادرست و ما نمی‌توانیم برای توجیه یک عمل غیر اخلاقی به یک عامل بیرونی متوسل شویم. اما توجه کنید که این بحث در رابطه با معیار اخلاقی بودن یا نبودن کنش‌های ما می‌باشد. اما کانت برای تحقق و انجام شدن کنش اخلاقی وجود خداوند و عالم غیرمادی را لازم می‌داند؛ زیرا تا اختیار نباشد، کنش اخلاقی‌ای نیست و برای اینکه انسان اختیار داشته باشد، وجود نفس و جهان غیرمادی و خداوند ضروری است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: اخلاقی بودن اعمال ما بسته به اتصال آن‌ها با سعادت یا فضیلت خاصی نیست.

گزینه «۲»: معیار اخلاقی بودن یک کنش در خود آن نهفته است و با عقل دریافته می‌شود، نه با فرامین خداوند.

گزینه «۳»: هر چند خداوند یا هر عامل بیرونی دیگر در اخلاقی بودن یا نبودن کنش‌های ما تغییری ایجاد نمی‌کنند، اما وجود آن‌ها برای تحقق و انجام شدن افعال اخلاقی لازم است.

(فلسفه دوازدهم، فرا در فلسفه - قسمت اول، صفحه ۳۶)

۲۵۳- گزینه «۲»

(نیما پوهاری)

اگر بخواهیم دلیل فارابی را برای رد تسلسل علل نامتناهی به بیانی دیگر صورت‌بندی کنیم، می‌توان گفت اگر تعداد علت‌ها بخواهد بی‌نهایت باشد، به معنی آن است که باید بی‌نهایت پدیده موجود باشد تا نوبت به معلول پیش روی ما برسد و چنین چیزی امکان‌پذیر نیست.

(فلسفه دوازدهم، فرا در فلسفه - قسمت دوم، صفحه ۴۳)

۲۵۴- گزینه «۳»

(حسن صدری)

شکل‌گیری علوم طبیعی در گروهی کشف ویژگی‌ها و روابط پدیده‌های آن است. اما از نظر ابن سینا «دانشمند» و «عالم» طبیعت باید علاوه بر کشف ویژگی‌ها و روابط پدیده‌های آن، به رابطه این جهان طبیعت با مبدأ وجودی آن نیز بپردازد و در آن تفکر کند.

(فلسفه دوازدهم، دوره میانی، صفحه‌های ۸۰ و ۸۱)

۲۵۵- گزینه «۴»

(سبیر راهنمایی)

به دلیل اینکه دیدگاه‌های دیگر ملاصدرا از اصالت وجود تأثیر گرفته‌اند، فلسفه او را گاهی «اصالت وجودی» می‌گویند.

بررسی عبارت‌های نادرست:

- بعضی از اصول فلسفی ملاصدرا ابتکاری بودند بعضی‌ها ابتکاری نبودند، یعنی قبلاً مطرح بودند.

- ملاصدرا از شهود و وحی به عنوان شاهد و تأیید کمک می‌گرفت نه به‌عنوان پایه استدلال.

- ملاصدرا به پیشنهاد شیخ بهایی به شاگردی میرداماد درآمد، نه برعکس.

(فلسفه دوازدهم، دوران متأخر، صفحه‌های ۸۸، ۹۱ و ۹۲)

روان‌شناسی

۲۵۶- گزینه «۱»

(موری باهاری)

روش علمی که روش مورد نظر روان‌شناسان نیز هست با دو ویژگی «تعریف عملیاتی» و «تکرارپذیری» شناخته می‌شود.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی؛ تعریف و روش مورد مطالعه، صفحه‌های ۱۸ و ۱۹)

۲۵۷- گزینه «۲»

(فرهاد علی‌نژاد)

«پیش‌بینی» مربوط به شرایطی می‌شود که توصیفی از یک پدیده روان‌شناختی داشته باشیم و دلیلی برای ظهور آن پدیده یافته باشیم. در این صورت، می‌توانیم زمان ظهور آن پدیده را بفهمیم و آن را دست‌کاری کنیم.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: توصیف مفهوم انگیزه

گزینه «۳»: تبیین مفهوم هدف و بیان انگیزه به‌عنوان دلیل آن

گزینه «۴»: توصیف مفاهیم حافظه کاری و حافظه کوتاه‌مدت با توجه به مقایسه ویژگی‌های آن‌ها

(روان‌شناسی، روان‌شناسی؛ تعریف و روش مورد مطالعه، صفحه‌های ۱۴ و ۱۵)

۲۵۸- گزینه «۳»

(همیدرضا توکلی)

این عبارت از دو جمله تشکیل شده است که جمله اول به «تبیین» اشاره دارد اما من حیث المجموع، این عبارت با به دست آوردن تبیین، توانسته پیش‌بینی کند که تثبیت حافظه دانش‌آموزان چگونه است.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی؛ تعریف و روش مورد مطالعه، صفحه‌های ۱۴ و ۱۵)

۲۵۹- گزینه «۴»

(کوثر دستورانی)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: دانشمند برخلاف فرد عادی، منظم و قاعده‌مند است.

گزینه «۲»: به تکرارپذیری اشاره دارد.

گزینه «۳»: به تعریف عملیاتی اشاره دارد.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی؛ تعریف و روش مورد مطالعه، صفحه‌های ۱۸ و ۱۹)

۲۶۶- گزینه «۳»

(فرهاد علی نژاد)

کودکان به دلیل پردازش ادراکی، هدایای بزرگ را فارغ از ارزششان، به هدایای کوچک ترجیح می‌دهند.

حرکات درشت و ظریف هر دو در دوره کودکی آموخته می‌شوند، ولی حرکات ظریف دیرتر ظاهر می‌شوند. یادگیری حرکات مربوط به رشد جسمانی است.

کودکان در دوره دبستان از لحاظ اجتماعی دوست دارند با هم‌جنس‌های خود بیشتر بازی کنند.

یکی از پیامدهای منفی رشد شناختی نوجوانان، حساسیت نسبت به انتقاد دیگران است.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی رشد، صفحه‌های ۴۷، ۴۸، ۵۱ و ۵۶)

۲۶۱- گزینه «۲»

(معمیرضا توکلی)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: رؤیابرداری در واقعیت فاصله‌ای را کاهش نمی‌دهد.

گزینه «۳»: رفتارهای مختص به هر جنس در حیطه هویت روانی است.

گزینه «۴»: مراد از نگرش جزئی و یک‌طرفه این است که آمیزه‌ای از خوب و بد وجود نداشته باشد و فقط یکی از آن‌ها را ببیند که این باعث آرمان‌گرایی می‌شود؛ بنابراین باید نوجوان را تشویق کرد که بد و خوب را با هم ببیند.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی رشد، صفحه‌های ۵۶، ۵۹ و ۶۳)

۲۶۲- گزینه «۴»

(فرهاد علی نژاد)

شرایط محرومیت حسی به حالتی اطلاق می‌شود که هیچ‌یک از گیرنده‌های حسی فرد مثل چشم، گوش و... به وسیله محرک‌های بیرونی تحریک نشوند. محرومیت حسی به دلیل آزرنده‌بودن آن، نوعی شکنجه تلقی می‌شود. مطالعات نشان می‌دهد که موجودات زنده، به‌خصوص انسان، نیاز به «حساس» دارند.

(روان‌شناسی، احساس، توبه، ارراک، صفحه ۶۹)

۲۶۳- گزینه «۲»

(مهوری باهدری)

تشریح عبارات نادرست:

گزینه «۱»: زمان بازیابی اطلاعات از حافظه حسی چیزی در حدود نیم ثانیه است.

گزینه «۳»: رمزگردانی در حافظه حسی به صورت حسی اتفاق می‌افتد.

گزینه «۴»: اطلاعات موجود در حافظه حسی در صورت توجه به حافظه کوتاه‌مدت می‌روند.

(روان‌شناسی، حافظه و علل فراموشی، صفحه‌های ۹۵ تا ۹۷)

۲۶۴- گزینه «۳»

(کوثر دستورانی)

در صورت یکسان بودن اثر گذشت زمان علت عملکرد ضعیف افراد در یادگیری مطالب ناشی از تداخل اطلاعات حافظه است.

(روان‌شناسی، حافظه و علل فراموشی، صفحه‌های ۹۶ و ۱۰۲)

۲۶۵- گزینه «۳»

(موسا عفتی)

توجه با تمرکز متفاوت است. اگر توجه مداوم و پایدار باشد، در آن صورت با تمرکز مواجه هستیم. اغلب به دلیل ارتباط نزدیک میان دو مفهوم توجه و تمرکز، همه افراد قادر به تفکیک آن دو نیستند.

(روان‌شناسی، احساس، توبه، ارراک، صفحه ۷۳)

۲۶۶- گزینه «۴»

(موسا عفتی)

موارد گزینه‌های «۱»، «۲» و «۳» مربوط به خطای اضافه کردن و گزینه «۴» مربوط به خطای حذف کردن است.

(روان‌شناسی، حافظه و علل فراموشی، صفحه ۹۹)

۲۶۷- گزینه «۱»

(فرهاد علی نژاد)

اثر تجربه گذشته (انتقال) همواره آسان کردن مسئله نیست. در مسئله گره‌زدن دو طناب، اگر شخص انبردست را فقط در کارهای فنی قابل استفاده بداند، نمی‌تواند راه‌حل را پیدا کند.

در مورد گزینه «۲» دقت کنید که استفاده از وسایل در راه‌های غیرمعمول، مربوط به بازیابی تجربه گذشته است، نه بازیابی راه‌حل مسئله.

(روان‌شناسی، تفکر (۱) حل مسئله، صفحه‌های ۱۱۷، ۱۲۱ تا ۱۲۳)

۲۶۸- گزینه «۱»

(کوثر دستورانی)

موانع پیش‌رو در مسائل خوب تعریف‌شده کمتر است، مسائل علوم انسانی عمدتاً از نوع خوب تعریف‌نشده هستند. (رد گزینه‌های ۲، ۳ و ۴)

(روان‌شناسی، تفکر (۱) حل مسئله، صفحه‌های ۱۱۸ و ۱۱۹)

۲۶۹- گزینه «۳»

(موسا عفتی)

ناکامی [علت] باعث پرخاشگری [معلول] می‌شود.

نا توانی در حل مسئله [علت] باعث فشار روانی [معلول] می‌شود.

(روان‌شناسی، تفکر (۱) حل مسئله، صفحه ۱۳۰)

۲۷۰- گزینه «۲»

(معمیرضا توکلی)

این تصمیم‌گیری مهم است چون تأثیر بسزایی در آینده شخص دارد و هر چند دارای اولویت است، اما یکی از تصمیم‌گیری‌های مهم و پیچیده زندگی است.

(روان‌شناسی، تفکر (۲) تصمیم‌گیری، صفحه‌های ۱۳۹ و ۱۴۰)

۲۷۱- گزینه «۲»

(مهوری باهدری)

هستی به جای فکر کردن و انتخاب بهترین رشته برای خود، کورکورانه از دیگر داوطلبان پیروی کرده است؛ پس سبک تصمیم‌گیری او «وابسته» است.

(روان‌شناسی، تفکر (۲) تصمیم‌گیری، صفحه‌های ۱۴۵ و ۱۴۹)

۲۷۲- گزینه «۲»

(موسا عفتی)

بررسی امنیت شغلی و بازار کار به مرحله ارزیابی پیامدهای هر انتخاب یا اولویت اشاره دارد.

(روان‌شناسی، تفکر (۲) تصمیم‌گیری، صفحه ۱۴۸)

۲۷۳- گزینه «۱»

(موسا عفتی)

در بررسی چرایی رفتار گاه به عواملی توجه می‌شود که فراتر از نیازهای زیستی و مادی است؛ مانند فردی که برای کسب استقلال و نه نیاز مالی شروع به کار کردن می‌کند؛ به مجموعه عوامل فرازیستی که باعث به حرکت درآوردن رفتار و شناخت ما می‌شود، نگرش می‌گویند.

(روان‌شناسی، انگیزه و نگرش، صفحه ۱۶۰)

۲۷۴- گزینه «۴»

(مهوری باهدری)

هماهنگ نبودن دو شناخت از مجموعه شناخت‌های هر فرد یا شناخت و رفتارمان «ناهماهنگی شناختی» نامیده می‌شود.

(روان‌شناسی، انگیزه و نگرش، صفحه ۱۶۹)

۲۷۵- گزینه «۱»

(موسا عفتی)

ادراک کارایی مبتنی این است که ما زمانی که انتظار داشته باشیم، کارایی لازم را داریم و می‌توانیم از پس فعالیتی برپاییم و دانش و مهارت لازم در انجام دادن آن کار را در خود ببینیم، دست به انجام آن فعالیت می‌زنیم. موارد سایر گزینه‌ها مربوط به ادراک کنترل هستند.

(روان‌شناسی، انگیزه و نگرش، صفحه‌های ۱۷۲ و ۱۷۳)